

انجيل مَتَّى

۱

شجره نومه عيسى مسيح

^۱ شجره نومه عيسى مسيح،

گر داوود، گر ابراهيم؛

^۲ ابراهيم بوا اسحق،

اسحق بوا يعقوب،

و يعقوب بوا يهودا و پرازونش بي.

^۳ يهودا بوا فيرص و زراح بي و دآشو تامار نوم داش.

فيرص بوا حصرون

و حصرون بوا رام.

^۴ رام بوا عميناداب،

و عميناداب بوا نحشون،

و نحشون بوا سلمون بي.

^۵ سلمون بوا بوغز بي. دآ بوغز راحاب نوم داش،

بوغز بوا عوبيد بي و دآ عوبيد روت نوم داش.

و عوبيد بوا يسا بي،

^۶ يسا بوا داوود پاتشاه بي.

داوود بوا سليمو بي. دآ سليمو جلوتر زينه اوريا بي.

^۷ سليمو بوا رجبعام،

و رجبعام بوا ابيا،

و آبيا بوا آسا بي.
٨ آسا بوا يهوشافاط
و يهوشافاط بوا يورام،
و يورام بوا عزيا بي.
٩ عزيا بوا يوتام،
يوتام بوا آحاز،
و آحاز بوا حزقيا بي.
١٠ حزقيا بوا مئسي،
مئسي بوا آمون،
و آمون بوا يوشيا بي.
١١ يوشيا بوا يگنيا و برازنش بي.
د ابي زمو يهوديا و بابل تبعيد بين.

١٢ بعد تبعيد يهوديا و بابل:

يگنيا بوا شلتئيل،
و شلتئيل بوا زروبابل بي.

١٣ زروبابل بوا ابيهود،
ابيهود بوا الياقيم،

و الياقيم بوا عازور بي.
١٤ عازور بوا صادوق،

صادوق بوا اخيم،
و اخيم بوا اليود بي.

١٥ اليود بوا العازار،
العازار بوا متان،

و متان بوا يعقوب بي.
١٦ يعقوب بوا يوسف ميره مريم بي،

که عيسي معروف و مسيح د او و دی اوما.

١٧ و ابي ترتيب، د ابراهيم تا داوود ري يك چهارده نسل، و د داوود تا زمون
تبعيد يهوديا و بابل، چهارده نسل، و د زمون تبعيد و بابل تا مسيح چهارده
نسل بين.

و دی اوماينه عیسی مسیح

^{۱۸} و دی اوماينه عیسی مسیح چنی بی: مریم، دآ عیسی، نومزد یوسف بی. اما و رز یه که وا یک دوتت بکن، دیاری بی که مریم د روح القدس حامله آ. ^{۱۹} دوچه که میرش یوسف پیا خویی بی و نیمحاس مریمه رُسا بگه، چنی فکر کرد که بی سروصدا د او سوا بوئه. ^{۲۰} اما هه او موقع که ای تصمیم گرت، فرشته خداوند د خو و او ظاهر بی و گت: «ای یوسف گر داوود، د یکه مریمه و رنی پیری نترس، سی یکه چینی که د گیاه اونه د روح القدسه. ^{۲۱} مریم گری و دی میاره و تو بایس نوم اونه عیسی بیلی، سی یکه او قوم خوشه د گنایاشو نجات مئه.» ^{۲۲} گرد پنو اتفاق افتا تا چینی که خداوند د رونه اشعیای نبی گتی و انجوم برسه که:

^{۲۳} «باکیره ای حامله بیه، گری و دی میاره

که اونه عمانوئیل نوم می لن،»

که و معنی «خدا وا ایما» آ. ^{۲۴} هه که یوسف د خو بیار بی، چینی که فرشته خداوند و او دستور دئی، انجوم ده و مریمه و رنی گرت. ^{۲۵} اما وا او همبستر نوی تا او گر خوشه و دی آورد، و یوسف اونه عیسی نوم نیا.

۲

دیدار مَغیا

^۱ عیسی د زمون سلطنت هیرودیس پاتشا، د بیت لجم د ولات یهودیه و دی اوما، د او موقع چن مغ که ایما خیلی حکیمی بین د دیار شرق و اورشلیم اومان ^۲ و پرسین: «او بچه که د مقام پاتشا یهودیا و دی اومايه ها کجا؟ سی یکه آساره اونه د مشرق دیمونه و اومايمه اونه برسیم.» ^۳ هه که هیرودیس پاتشا ای خور اشفت هراسو بی، و گرد مردم اورشلیم هم وا او هراسو بین. ^۴ هیرودیس گرد سرون کاهنیا و معلمیای که تورات و مردم درس میدنه، جمع کرد و د ونو پرسى: «مسیح موعود د کجا بایس و دی بیا؟» ^۵ جئو دن: «د بیت لجم یهودیه، سی یکه میکا نبی د ای باره چنی نوشته:

^۶ «تو ای بیت لجم که د دیار یهودای،

تو د بین فرمونروایا یهودا د هیشکه کمتر نیسی،

سی یکه د تو فرمونروایا ظهور می که

که قَوْمِ مِه، اسرائیلِ نِه چوپونی می گه. «

۷ پس هیرودیس او پایا حکیمینه که دِ دیارِ شرق اوماینی دِ پنهونی ته خوش حاس و دِ اونو پُرسی آساره چه موقع و ونو ظاهر بیه. ^۸ اوسه ونونه و بیت لِحِم رُوته کِرد، و ونو گت: «رُوئیت و وا دقت دِ تِر او بچه بگردیت. هه که ونه پیا کِردیت، مینه وَاخوَر بکیت تا مه هم بیام، اونه بپرسم.» ^۹ مَغیا دِما اِشْتَفَتِنِ حَرفیا پاتشا، و رَ اُفتان و آساره اِپی که دِ مشرق دِیئینی، جَلوَتِر دِ ونو می رت تا آخِر سَر و بالا جایی که بچه بی، اِسا. ^{۱۰} ونو و اِدینَه آساره خیلی خَشال بیین. ^{۱۱} هه که و حوَنه وارد بیین و بچه و اِداش مریم دِیین، ری و زمی نیان، او بچه پِرسِتیش کِردن. اوسه صَندو قَچیا خوشونه واز کِردن و پیشکشی یا، طلا، کُنْدِر و مَر و او تَقْدیم کِردن. ^{۱۲} و سی یکه دِ خَاو و شو گته بیئی که و ته هیرودیس ورنگردن، دِ رَهنی و دیارِ خوشو رتن.

فِرار و مِصر

۱۳ دِما رتن مَغیا، فرشته خدانو دِ خَاو و یوسف ظاهر بی و گت: «وری، بچه و دَاشه وِردار و و مِصر فِرار کُ و دِ اوچه بَمو تا هه که وِت خَوَر بیئم، سی یکه هیرودیس دِ دُم بچه آتا اونه بگشه.» ^{۱۴} پس یوسف شَبونَه وِریسا، بچه و دَاشه وِرداشت و رابی مِصر بی، ^{۱۵} و تا زَمونِ مُردِنه هیرودیس پاتشا دِ اوچه مَن. و یه اتفاق اُفتا تا چیی که خدانو دِ رُونه هوشع نبی گتی و انجوم بَرسه که «گَر حومه دِ مِصر حنم.»

۱۶ هه که هیرودیس قَمِس که مَغیا وِش کلک رَنه، سخت عَصَبانی بی و آیم کل کِرد تا گِرد بَجونَه گرنه که دِ بیت لِحِم و دِ تَمومی او دیار بیین بگشن، بچه یا دو ساله و کچکتر، دُرُس طبق او زَمونی که دِ مَغیا اِشْتَفَتی. ^{۱۷} اوسه چیی که دِ رُونه اِرمیای نبی گته بیئی، و انجوم رَسس، که:

۱۸ «دَنگی دِ رامه وِگوش رَسس،

بُونگ گِریوَه و وِو بِلن.

راحیل سی گِریاش می گِریوَه

و نَمیحا دِل گاوَه پیا بگه،

سی یکه بَجونِش دِ نیسن.»

وِرگشته وِ ناصرَه

۱۹ دِما مُردِنه هیرودیس پاتشا، فرشته خدانو دِ مِصر و خَاو یوسف اوما ^{۲۰} و

گت: «وری، بَجِنَه وا دَاش وِرِدَار و وِ دِيارِ اسرَائیل وِرگِرد، سِی یِکِه وِنو که قَصَبَتِ جُونِه بَجِنَه دَاشْتِن، مُرْدَنَه.»^{۲۱} پَس یوسف وریسا، بَجَه وُ دَاشِه وِرِدَاشْت وُ وِ دِيارِ اسرَائیل وِرگِشت. ^{۲۲} اَمَّا هِه کِه اِشْتَفْت آرکلائوس وِ جَا بُوَاش هیرودیس دِ وِلاتِ یهودیه حُکمرانَه، زَلَش رَت وِ اوچَه رُوئَه، وَ طَبَقِ هِشْتاری کِه دِ خَاو وِ او دِئَه بیئی، رائی وِلاتِ جلیل بی ^{۲۳} وِ دِ شَهْری وِ نومه ناصِرَه مَنزِل کِرِد. وِ گَلومِ یغمبریا حقیقت پیا کِرِد که گتینی: «ناصری حَنه مُوئَه.»

۳

یَحیی هُموار کَننده رَ مَسیح موعود

۱ دِ او روزیا یَحیای تَعمید دَهَنده ظُهور کِرِد. او دِ بیاوونَه یهودیه مُوعِظَه می کِرِد وُ ^۲ می گت: «تُوبَه بَکیت سِی یِکِه پاتشایی آسِمو نَزیکِ آ!»^۳ یَحیی هِه او کَسی آ که اِشعیای نبی دِبارش می گت:

«دَنگِ وِ که دِ بیاوُو می قارَنه:

رَ خِداوندِنِه آمادَه بَکیت!

مَسیریا اُونِه هُموار بَسازیت.»

۴ یَحیی جُومَه ای دِ پَشِم شُتر دِ وِر دَاش وُ قِه وِنی چَرمی وِ گَمَر می وَسْت، وِ خُوراکِش قُلَه وُ عِسل صَرایی بی. ^۵ گِرِد مَرْدُمونِ اورشلیم وُ گِرِد وِلاتِ یهودیه وِ تُمویی نواحی اطرافِ گِلالِ اَرْدُن، وِ تِه او می رَتِن ^۱ وِ وِ گَنه یا خُوشو اعتراف می کِرِدِن وُ دِ گِلالِ اَرْدُن دِ دَسِ او تَعمید می گِرِتِن.

۷ اَمَّا هِه کِه یَحیی دی که خِیلی دِ فِرَقَه فَریسیا وُ صَدّوقیا وِ اوچَه که او تَعمید می دَ می اُومان، وِ وِنو گت: «ای اَفعی زادیا! چَه کَسی وِ شِما هُشْتار دَ تا دِ عَضُوبی کِه دِ پِیْشَه، فِرار بَکیت؟»^۸ پَس کاریایی بَکیت که نُوبَه شِمانِه نِشُو بَنَه ^۹ وِ او خُوتِ نُوثیت ”بُوا ایما اِبْرَاهیمِ آ.“ سِی یِکِه وِ شِما مِئِم خِدا قَادِر دِ ای بَر دِیا بَجُونی سِی اِبْرَاهیم زَنه بَگَه. ^{۱۰} هِه اِیسه تِیْشَه وِ رِیْشَه دِرْخْتیا مُحُورَه. هِر دِرْخْتی کِه مِیوه خُو وِبار نیازَه، بُرَسَه وِ دِ تَش وَنَه مُوئَه.

۱۱ «مِه شِمانِه سِی نُوبَه، وَا آو تَعمید مِئِم؛ اَمَّا وِ که دِما مِه مِیایه دِ مِه قوی تَرَه وِ مِه حَتی لایق نِیسم اُرْسِیاش جِلُو پاش جِفت بَکِم. او شِمانِه وَا رُوحِ القُدس وِ تَش تَعمید مِئَه. ^{۱۲} او گَزَبیل خُوشَه دِ دَسِ گِرِته وُ خَرْمِگَه خُوشَه پاک می گَه وِ گِنِم خُوشَه دِ اَمبار دَخیره می گَه، اَمَّا کَ نِه دِ تَشی که گُور نِمُوئَه مِیْسُوزَنه.»

تعمیدِ عیسی

^{۱۳} اوسه عیسی د ولات جلیل و گلال اَرْدُن اوما تا د دَس یحیی تعمید بی.ر.
^{۱۴} یحیی تقلا کِرِد اونه د اِی کار مُنصَرِف بَگه و و او گت: «مِنِم که باید د دَس تُو تعمید بیرم، و اِیسه تُو و تِه مه میای؟»^{۱۵} عیسی د جُئو گت: «بیل اِیسه چنی بُوئَه، سی یکَه و اِی صورت حُکم خدایه تُموم و کمال و جا میاریم.» پس یحیی رضایت ده.^{۱۶} وقتیکه عیسی تعمید گرت، جلدی د اُو اوما و دَر. د او مَوْع اَسْمو واز بی و او روح خدایه دی که چی گموتری و هار اوما و و او قِرار گرت.
^{۱۷} اوسه دَنگی د اَسْمو اوما که: «پنا آگر عزیزم که د او خیلی راضیم.»

۴

امتحو بیئن عیسی

^۱ اوسه رُوح القدس، عیسانه و بیاوو هِدایت کِرِد تا اِبلِس اِمْتَحُونِش بَگه.
^۲ عیسی دِما یکَه چَل شَبانَه روز د روزَه و سَر بُرد گسَنه بی.^۳ اوسه اِبلِیسِه اِمْتَحُو کُنند و تِه او اوما و گت: «آر گر خدای، و اِی بَر دیا دَسْتور ب نونه گِرده بُوئن!»
^۴ اوما عیسی د جُئو گت: «د کِتاویا مقدس نیسنه بییه که:
«انسان تَنیا و نُوزنه نی،
بَلِکِم و هر گَلومی که د دَمه خدا میا.»»
^۵ اوسه اِبلِس اونه و شَهْر مقدس بُرد و و بالاترین جای مَعْبِدِ خداوند قِرار ده
^۶ و و او گت: «آر گر خدای، خوتِه د اِی چه ب و هار، سی یکَه د نیسنیا مقدس نوشته بییه:

«خدا دِباره تُو و فِرِشْتِیا خُوش دَسْتور مَنه

و ونو تُونه و ا دَسِیاش می رن،

مَوادا پات و بَر دی بَر نی.»

^۷ عیسی و او جُئو ده: «یَه هم د تورات نیسنه بیه که،

«خداوند، خدای خوتِه اِمْتَحُو نَک.»»

^۸ اِبلِس عیسانه و سَر گُوءِ خِیلی بِلنی بُرد و گِرِد حکومتیا دُنیانه و ا گِرِد شوکت و جِلالِش و او نِشُو ده^۹ و گت: «آر د بَزاورِم و خاک بَفْتی و مِیْنِه پَرستِش بَکی، گِرِد پِنونِه و تُو مِئِم.»^{۱۰} عیسی و او گت: «دیر با ای شِیطو! سی یکَه د کِتاویا مقدس نوشته بییه:

«خداوند، خدای خُوبِ پَرستیش کُ

و تَنیا اُونِه عِبَادَت کُ.»

۱۱ اوسِه اِبلیس اونه راها کِرد و فِرشتیا اومان و اونه خِدْمَت می کِردن.

عیسی خدمت خُوشِه شروع می گه

۱۲ وختی عیسی اِشْتَفْت که یَحِیانِه دَسْگِیر کِردنِه، و ولاتِ جلیل وِرگشت. ۱۳ ناصِرَنه ترک کِرد و و گَفَرناحوم رَت کِه دِ اوجِه زِنئی بَگه. گَفَرناحوم دِ لُوءِ دریاچَه جلیل و دِ دیارِ زَبولون و نَفْتالی قرار داش. ۱۴ و اِی تَرْتیب کَلومی نِه کِه اِشعیای نبی گُتی اَنْجُوم بی، که:

۱۵ «دیارِ زَبولون و دِ دیارِ نَفْتالی،

ر دریا، اولانِه اَرْدُن،

جلیل غیر یهودیا؛

۱۶ مردمی که دِ تاریکی وِسَر مُتُورِدِن،

نُوری عظیم دِیین،

و و ونو که دِ دیارِ سا مرگ زِنئی می کِردن،

نُوری نَأوس.»

۱۷ دِ او زَمُو عیسی شروع کِرد و تعلیم دِیَه و می گُت: «تُوبَه بَکیت، سی یِکِه

پاتشایی اَسْمو نِزیکه!»

اولین شاگردیا عیسی

۱۸ وختی عیسی دِ لُوءِ دریاچَه جلیل رَ می رَت، دُو بَرارِه دی و نُومیا شَمعون،

معروف و پطرس، و بَرارِش اَنْدِریاس، که تُور و دریا می وِنِن، سی یِکِه ونو صیاد

بِیین. ۱۹ و و ونو گُت: «دِ دُمه مه بیایت و مه شِمانِه صِیادِ مَرْدُمُو می کِم.»

۲۰ و نوزی توری خُوشُونِه نیان و دِ دُمه عیسی رَتِن. ۲۱ و قَتیکه عیسی و رَ خُوش

ادامَه دَه، دُو بَرارِه هَنی دی، یعنی یعقوب کُر زیددی و بَرارِش یوحنا که وا بُوأش

زیددی دِ قایق بَیین و نُوریاشُونِه آمادَه می کِردن. و نُونه هَم حِنا کِرد؛ ۲۲ اُونُو زی

قایق و بُوأ خُوشُونِه نیان، و دِ دُمه عیسی رَتِن.

شفای مریض یا

۲۳ عیسی دِ سَر تاسِر جلیل می گشت و دِ کَنیسیاشُ تعلیم می دَ و خُورِ خُوشِ

پاتشایی اَسْمونِ اِعلام می کِرد و هر مَرَض و بَیماری مَرْدَمِنِه شفا می دَ. ۲۴ و اِی

ترتیب آوازش دِ سرتاسرِ سوریه پیچس و مردمِ گردِ مریضاشو که و مرض یا و دردیا جور و جور دُچار بین، و هم دیوزیه یانه و صرعیانه و مفلوجیانه و تِه او میاوردن و ونونه شفا می د. ۲۵ پس جماعتیا زیادی دِ ولات جلیل و ولات دِکاپولیس، اورشلیم و ولاتِ یهودیه و اولانه اَرْدُن دِ دُمه عیسی رتن.

۵

موعظه سَرِ کوء

- ۱ هه که عیسی او جماعتیانه دی، دِ کوء بالا رت و دوچه نیشس. اوسه شاگردیاش و تِه او اومان ۲ او تعلیم خُوشه شروع کرد و گت:
- ۳ «خَشَالِ ونونی که دِ روح، ژار آن، سی یکه پاتشایی آسمو مالِ و نُونَه.
- ۴ «خَشَالِ ماتم گرتَه یا، سی یکه ونو دِل گاووه پیا می گن.
- ۵ «خَشَالِ ونونی که حَلیم آن، سی یکه ونو وارثِ زمی مُوئن.
- ۶ «خَشَالِ ونونی که چی گسنه یا وُتسنه یا دِ دُم صالح بیئه هیسن سی یکه ونو سیر مُوئن.
- ۷ «خَشَالِ رَحْمِ کُنْدَیا، سی یکه و ونو رَحْمِ مُوئه.
- ۸ «خَشَالِ پاکدلیا، سی یکه اوئو خدانه می نَن.
- ۹ «خَشَالِ صُلاح کُنْدَیا، سی یکه ونو بچونه خدا حنه مُوئن.
- ۱۰ «خَشَالِ کسونی که سی خاطرِ صالح بیه آزار میئن، سی یکه پاتشایی آسمو مالِ و نُونَه.

۱۱ «خَشَالِ شِما زُمُونِی که مَرِدِم سی خَاطِرِ مِه وِ شِما گَنُ وُ فاش بَگَن وِ آزار بَرَسَن وِ وِ ضِدَتِ نُهَمَتِ دِرُو بَرِزَن. ۱۲ خَشَالِ بایت وِ شایِ بَکیت، سی یِکِه پاداشِت دِ آسَمو خِیلی گَپ. سی یِه هِه وِ اِی صورت وِ انبِیایِ کِه وِرز شِما بیئن، آزار رَسِن.

نور و نمک

۱۳ «شِما نِمکِ جَاهانِیت. اَمّا آر نِمکِ خَاصِیتِشِه دِ دَس بِنَه، چَظور مُوئَه اوِنِه دِ سَر نِمکدار کِرِد؟ دِ وِ کَاری نِمیا مَر یِکِه وِ دَر رِختَه بُوئَه وِ زِیر پا مَرِدِم دِ بِن رُوئَه.

۱۴ «شِما نُورِ جَاهانِیت. شَهری نِه که ری گُویِ بِنَا بییَه، نِمُوئَه قَائِم کِرِد. ۱۵ هیشکِه چِراغِ نِه رُوِشِه نِمیکِه که وَنِه زِیر سَر پوِشی بَنییه، بَلِکِم وَنِه دِ ری چِراغِدُونی مِینیه تا نورِش وِ گِرد وِ نُونی که دِ حُوئَه آن، بَتُوئَه. ۱۶ پس بیلِیت نُورِ شِما وِ مَرِدِم بَتُوئَه تا کاریاتُونِه بِنیئن وِ بُوآ شِمانِه که دِ آسَموئَه، جلالِ بِن.

مسیح موعود سی کامل کِردن شریعت اوما

۱۷ «گَمُو نَکیتِ که مِه اوما مَه تا نُورات وِ نُوشْتِیا انبِیا نِه رَد بَکِم؛ نِیوما مَه تا وُئونه رَد بَکِم، بَلِکِم اوما مَه تا وِ اَنجُوم بَرَسِنم. ۱۸ سی یِکِه دِ حَقِیقَت، وِ شِما مُئِم، تا اَسْمُونُو زِعی دِ بِن نَرُوئَه، نَقْطَه یا هَمزایِی دِ نُورات هَرگَز دِ بِن نِمی رَ، تا یِکِه گِرد وِ وِ اَنجُوم بَرَسَه. ۱۹ پس هَرگِه یِکی دِ گُچکِترینِ اِیِ اَحکامِینِه بی اِهمِیت بَشمارَه وِ وِ کِسونی هَنی هَم چِنی تَعْلیم بِنَه، دِ پاتشایِی آسَمو، گُوچکِترینِ وِ حِسو مِ آیه. اَمّا هَر گِه اِیِ اَحکامِینِه اِجرا بَکِه، وِ وُئونه وِ گِسونِه هَنی تَعْلیم بِنَه، او دِ پاتشایِی آسَمو گَپ حَنَه مُوئَه. ۲۰ سی یِه وِ شِما مُئِم، تا صالحِ بیئن شِما بالاتر دِ صالحِ بیئن معلَمیا تورات وِ علمایِ فَرِیسیا نُوئَه، هَرگَز وِ پاتشایِی آسَمو رَ پِیا نِمیکِیت.

خشم و غَضُو

۲۱ «اِشْنَفْتِیَه که وِ قَدِیمیا گُتَه بییَه، ”قتلِ نَکُ، وِ هَر گِه قتلِ بَگِه، سِزاوارِ مُحاکِمَه آ.“ ۲۲ اَمّا مِه وِ شِما مُئِم، هَر گِه وِ بَرارِ خُوشِ عِصبانِی بُوئَه، سِزاوارِ مُحاکِم آ؛ وِ هَر گِه بَرارِ خُوشِه اهانَتِ بَگِه، سِزاوارِ مُحاکِمَه دِ حُضُورِ سُورا یهود آ؛ وِ هَر گِه وِ بَرارِ خُوشِ اَحْمَقِ بُوئَه، سِزاوارِ تَشِ جَنِمَه. ۲۳ پس آر مُوقِعِ تَقْدِیمِ پِیشکَشِ وِ مَدَبِجِ خِداوند، وِ یایِ بِیاری که بَرارِت دِ نُو کِدُورَتِی وِ دِلِ دازَه،

۲۴ پیشکش نہ دِ وَرِ مَذْبَحِ بِلِ زِمِي وَ اَوَّلِ رُو وَا پَرَارِ حُوتِ دُوسِي كُ وَاوِسِه بِيَا وَا پيشگشْتِه تَقْدِيمِ كُ. ۲۵ «وَا شَاكِي حُوتِ كِه تُونِه وَا مَحْكَمَه مُورَه، تَا هَنِي وَا او دِ رَ مَحْكَمَه آي، صُلْحِ كُ، نَكِه تُونِه وَا قَاضِي بَسْپَارَه وَا قَاضِي تُونِه تَحْوِيلِ نِكَبُو بَنَه وَا زِنْدُو بَفْتِي. ۲۶ حَقِيقَتِ وَا تُو مُئِم، تَا قِرْوَنِه آخِرِنِه وَا او نِي، دِ زِنْدُو تُونِي وَا دَرِ بِيَاي.

شَهوت

۲۷ «إِشْتَفْتِيَّتَه كِه دِ تَوْرَاتِ گَتَه بِيِيَه، ”زَنَا نَكُ.“ ۲۸ اَمَا مِه وَا شِمَا مُئِم، هَر كِه وَا شَهوتِ وَا زِنِي سِيَلِ بَكِه، هِه او دَمِ دِ دِلِ حُوشِ وَا وَ زَنَا كِرْدَه. ۲۹ آر چَشِ رَاسِت، تُونِه وَا گَنَه مُوَنَه، وَنِه دِرَارِ وَا وَا دِير بَن، سِي يَه سِي تُو بِيِيَرَه كِه عُدُوِي دِ بَدْنِتِ نَابُوْد بُوَنَه تَا يِكِه تَمُومِ بَدْنِتِ وَا جَنِمِ وَنَه بُوَنَه. ۳۰ وَا رَ دَسِ رَاسِت، تُونِه وَا گَنَه مُوَنَه، اوِنِه قَطْعِ كُ وَا بُونَشِ دِير، سِي يَه سِي تُو بِيِيَرَه كِه عُدُوِي دِ بَدْنِتِ نَابُوْد بُوَنَه تَا يِكِه تَمُومِ بَدْنِتِ وَا جَنِمِ وَنَه بُوَنَه.

طِلاق

۳۱ «هِيچِنِي دِ تَوْرَاتِ گَتَه بِيَه ”هَر كِه زَيْنِه حُوشِه طِلاقِ بِنَه، بَايسِ وَا وَ طِلاقِ نَامِه اِي بِنَه.“ ۳۲ اَمَا مِه وَا شِمَا مُئِم، هَر كِه زَيْنِه حُوشِه جُزِ سِي زَنَا طِلاقِ بِنَه، بَاعِثِ زِنَاكارِ بِيِيَنِه او رَ مُوَنَه؛ وَا هَر كِه زَيْنِه طِلاقِ كِرْتِنِه وَا زِنِي بِيَرَه، زَنَا مِي كِه.

قِسْم

۳۳ «وَا هَنِي إِشْتَفْتِيَّتَه كِه وَا قَدِيمَا گِتْسَه، ”قِسْمِ دِرُو نُحُورِ، بَلِكِمِ وَا قِسْمِيَا حُوتِ وَا خَدَاوَنْدِ بَفَا كُ.“ ۳۴ اَمَا مِه وَا شِمَا مُئِم، هَر كِزِ قِسْمِ نُحُورِيَتِ، نَه وَا آسِمُو، سِي يِكِه تَخْتِ پَاتَشَايِي خَدَا، ۳۵ وَنَه وَ زِمِي، سِي يِكِه كَرَسِي زِيرِ پَا اوِنَه، وَا نَه وَا أورشليمِ، سِي يِكِه شَهْرِ او پَاتَشَاهِ گِيَه. ۳۶ وَا سَرِ حُوتِ هَمِ قِسْمِ نُحُورِ، سِي يِكِه حَتِي مِيئِي نِه تُونُوِي سِي يَا اِسْپِي بَكِي. ۳۷ پَسِ ”بَلِه“ شِمَا هِه او ”بِلِه“ بُوَنَه وَا ”نَه“ شِمَا ”نَه“، سِي يِكِه هَر چِي بِيَشْتِرِ دِيَه، نِشُو مِيَه مَرِي چِي گَنِي پُشْتِشِ آ.

اِنْتِقَام

۳۸ «هَمِ إِشْتَفْتِيَّتَه كِه گَتَه بِيِيَه، ”چَشِ وَا عَوْضِ چَشِ وَا دِنُو وَا عَوْضِ دِنُو.“ ۳۹ اَمَا مِه وَا شِمَا مُئِم، دِ بَرُورِ اِيْمِ شَرُورِ نِسِيَتِ، آر كَسِي وَا طَرَفِ رَاسِ صَوْرَتِ

چپلاقی رَ، اولانہ صورتیہ ہم والا او ور گردو. ^{۴۰} و هروقت کسی باها تونہ و محکمہ بگشونہ که قباته دِ تُو بَسُونَه، عباته هم و او به ^{۴۱} آر کسی مجبورت بکه دو کیلومتر واش رُوبی، چهار کیلومتر واش رُو. ^{۴۲} آر کسی چینی دِ تُو باها، و او ب و دِ کسی که دِ تُو قَرط می حاء، ری ورنگردو.

مُحَبَت و دُشْمِنِیَا

^{۴۳} «اِشْتَفِیْتِه که گتَه بییه، ”هُمَسَاتِ مُحَبَتِ کُ و وا دُشْمِنِتِ دُشْمِنِی کُ.“
^{۴۴} اَمَا مِه و شِمَا مُئِم دُشْمِنِیَا خُو تُونِه مُحَبَتِ بَکِیْتِ و سِی و نو که شِمَانِه آزار مِئِن، دُعا بَکِیْتِ، ^{۴۵} تا بَجُونِه بُوَا آسِمُونِی خُو تُو بُئِیْتِ. سِی یِکِه او اَفْتُو خُو شِه رِی گِنِیَا و خُو یَا مِی تُو و نِه و بَارُوِنِ خُو شِه رِی آیمِیَا عَادِل و ظَالِم مِیوارِنِه. ^{۴۶} سِی یِکِه آر تَنِیَا و نُونِی که شِمَانِه مُحَبَتِ مِی گِنِ، مُحَبَتِ بَکِیْتِ، چه پاداشی مِیرِیْتِ؟ مَر حَتِی خَرَا جِگِریَا هَم چِنی نِمِی گِنِ؟ ^{۴۷} و آر تَنِیَا و پَرَارُوِنِه خُو تُو سِلَام بَکِیْتِ، چه چیه بَی شِترِی نَسوت و باقی اِنجوم مِئِیْتِ؟ مَر حَتِی غَیر یهودِیَا هَم چِنی نِمِی گِنِ؟ ^{۴۸} پَس شِمَا کَامِل بُوئِیْتِ، هِه چُنو که بُوَا آسِمُونِی شِمَا کَامِلِه.

۶

کَمک و مُتَا جِیَا

^۱ «خَوَاسِتُ با که کاریا خُو خُو تُونِه دِ وَر چَشِ مَر دِمِ و جَا نِیاریتِ، و اِی نِیْتِ که شِمَانِه بَیئِن، ورنه ته بُوَا آسِمُونِی خُو تُو که دِ آسِمُونِه، پاداشی نارِیْتِ.
^۲ «پَه هِه که که صِدَقَه مِئِی، وَا سَوَرْنَا جَار نَزِه، چُنو که رِیَا کاریَا دِ گِنِیَسِیَا وُ کِی چِیَا مِی گِنِ تا مَر دِمِ دِ و نو تَعْرِیْفِ بَگِنِ. حَقِیْقَتِ و شِمَا مُئِم، یَنُو پاداشِ خُو شُو نِه گِرنِ تَه. ^۳ اَمَا تُو هِه که صِدَقَه مِئِی، چُنو کُ که دَسِ چَپِیْتِ دِ اُو چِیِی که دَسِ رَاسِتِ مِی گَه، وَا خَوَر تُو نَه. ^۴ تا صِدَقَه تُو دِ خَفَا با؛ اوسِه بُوَا آسِمُونِی کِه گِرد رَا زِیَانِه دُونِه، و تُو پاداشِ مِئِه.

دعا

^۵ «وَقْتِیکِه که دعا مِی کِی، جِی رِیَا کاریَا نُو. سِی یِکِه و نو دُوسِ دَارِنِ دِ گِنِیَسِیَا وُ سَرِ کِی چِیَا بَسِن، دعا بَگِنِ تا مَر دِمِ و نُونِه بَیئِن. حَقِیْقَتِ و شِمَا مُئِم، و نو پاداشِ خُو شُو نِه گِرنِ تَه. ^۶ اَمَا تُو، وَقْتِیکِه دعا مِی کِی و اَتَا قِ خُو تُو رُو، دَرِنِه بَوَن و تَه بُوَا آسِمُونِی خُو تُو که دِ خَفَا آ، دعا کُ. اوسِه بُوَا تُو که دِ خَفَا مِیئِه، و تُو پاداشِ

مِئْه.

۷ «هه چنی، موقع دعا، حرفیا تو خالی تکرار نک، او طور که غیر یهودیا می گن، سی یکه خیال می گن سی خاطر تکرار زیاد، دعاش مُستجاب مونه. ۸ پس چی ونو نُویت، سی یکه بوآ آسمونی شما وِرز یکه د او چینی باحایت، د نیازیا شما خور دازه.

۹ پس شما و ای صورت دعا بکیت:

«ای بوآ ایما که د آسمونی،

نوم تو مقدس با.

۱۰ پاتشاپی تو بیایه.

اراده تو، هچنو که د آسمو آنجوم مونه،

د زمی هم و آنجوم برسّه.

۱۱ نونه روزانه ایمانه اِمرو و ایما عطا ک.

۱۲ و قرطیا ایمانه بوخس،

چنوکه ایما هم قرط داریا خومونه میوخشیم.

۱۳ و ایمانه اِمتحو نک،

بلکم د دسه شریر راهای به.

سی یکه پاتشاپی و قدرت و جلال، تا ابد مال نونه. آمین.»

۱۴ «سی یکه آر شما خطایا مردمه بوخسیت، بوآ آسمونی شما هم خطایا شما نه میوخشه. ۱۵ اما آر خطایا مردمه بوخسیت، بوآ شما هم خطایا شما نه نیموخشه.

روزه

۱۶ «وقتیکه روزه میریت، چی ریاکاریا دم ریت د یک نونه، سی یکه ونو نوک ریشونه د یک می گشن تا ته مردم، روزه دار نشو بن. حقیقت، و شما مئم، که ونو پاداشه خوشونه گرتنه. ۱۷ اما تو هه که روزه میری، و سر حوت رغو بزه و ری خوته بشور ۱۸ تا مردم و اخور نونن های و روزه، بلکه تنیا بوآ آسمونی تو که د همه چی خور دازه دونسونه، و بوآ آسمونی تو که چپایی که د خفا آمینه، و تو پاداش مئه.

گنج آسمونی

۱۹ «و ری زمی گنج اندوخته نک، جایی که بید و زنگ، ونه محوزه و یا دُزیا

دالو می زَن اوڼه مُتورَن. ۲۰ بَلِکَم گنج خُوته دِ آسِمو اَنُوخته کُ، جاپی که بید و زَنگ، وَنه نِمُوخَره و دُزیا دالو نِمی زَن و وَنه نِمُتورَن. ۲۱ سی یکه هر جا گنج تُوته، دَلِ تُو هم ها اوچه.

۲۲ «چَش، چراغ بَدَنه. آر چَشِتِ سَالِم بُوته، تَمومَه وَجودتِ رُوَشته. ۲۳ اَمَا آر چَشِیاتِ فاسِد بُوته، تَمومَه بَدَنِتِ دِ تاریکی پُر مُوته. پس آر نُوری که دِ مینیه تُوته تاریکی با، چه تاریکی عَظیمی مُوته!

۲۴ «هیشکه نِمیتُوته دُو اربابِ خِدْمَتِ بَگه، سی یکه یا دِ یکی نِفرتِ دازه و او یکی هَنی مَحَبَتِ دازه، و یا و یکی اِرَادَتِ پیا می گه و او یکی هَنی نِه گُچک میشمازه. نِمی تُونیتِ هم خدانه خِدْمَتِ بَکیتِ و هم پیلینه.

زِنی بی نَگرونی

۲۵ «پَس وِ شِمَا مُئِم، دِلدِهولِ زِنی خُوْتِ نُویتِ که چی بُحوریتِ و یا چی بَنُوشیتِ، و نه دلدهولِ بَدَنِ خُوْتُو که چی بَنُوشیتِ. آیا زِنی دِ خُوْرَاکِ وَ بَدَنِ دِ لِبَاسِ مَهْمَتِرِ نِی؟ ۲۶ پَرَنَدِیا آسِمُونَه سِیلِ بَکیتِ که نه مِیکارَن نِه دِرُو می گن و نه دِ اَمبارِیا دَخیرَه می گن و اِی همه بُوأ آسِمُونی شِمَا وِ نورو زوی مئه. مه شِمَا دِ وِنو خِیلی قِیمَتی تِر نِیسیتِ؟ ۲۷ کیه دِ شِمَا که بَتُوته وَا دلدهولی، ساعتی وِ عَمَرِ خُوَشِ اِضافَه بَگه؟

۲۸ «سی چی سی لِبَاسِ دلدهولیتِ؟ سُوَسَنیا صَرانَه سِیلِ بَکیتِ که چَطُور رُشد می گن؛ نه رَمَتِ می گَشَن و نه می رِیسَن. ۲۹ وَا اِی همه وِ شِمَا مُئِم که حتی سَلِیمُونَه پاتشاه هَم وَا اِی همه شوکتِ وِ جِلالِشِ چی یکی دِ وِنو آراستَه نِوی. ۳۰ پَس آر خِدا عِلَفِ صَرانَه که اِمرو هِی وِ صُو دِ تَیِر وَنه مُوته، چِنی مِیپُوشته، مه شِمَانَه، اِی کم اِیمُونیا، وِ مَرَاتِبِ بَیْتِرِ نِمی پُوشته؟

۳۱ «پَس دلدهولِ یه نُویتِ که چی بُحوریم یا چی بَنُوشیم و یا چی بَنُوشیم. ۳۲ سی یکه قومیا غیر یهودی دِ دِمه گِرِدِ اِی چِپائَن، اَمَا بُوأ آسِمُونی شِمَا دُونَه که شِمَا وِ گِرِدِ اِی چِیا نِیاز داریت. ۳۳ اَمَا شِمَا اول دِ دِمه پاتشایی خِدا وِ عِدالَتِ او بُویتِ، اوسَه گِرِدِ پِنو هَم وِ شِمَا عَطَا مُوته. ۳۴ پَس دلدهولِ صُو نُویتِ؛ سی یکه صُو دلدهولی خُوَشَه دازه. مُشکلاتِ اِمرو سی اِمرو بَسَه!

۱ «قضاوت نکیت و قضاوت نمویت. ۲ هه اوئور که قضاوت بکیت، و شما هم قضاوت مونه و وا هه او پیمونه که وزن بکیت، وا هه او پیمونه عوض می ریت. ۳ سی چی پر ک نه د چش برارِت مینی، اما تنه درخته مینه چشه خوته تشخیص نمئی؟ ۴ چطور میثونی و برارِت بی، «اجاره به پر گنه د چشت درارم،» وا یکه تنه درخت د چش خوت داری؟ ۵ ای ریاکار، اول تنه درخت د چش خوت درار؛ اوسه درس میثونی بینی که پر ک نه د چش برارِت چطور دراری.

۶ چیی که مقدس آ، و گمالیا نئیت و مرواریدیا خوئونه ور خوکیا نونیت، موادا ونونه زیر پا لقه سا بکن و ورگردن شما نه پرن.

باحیات، بجوریت؛ بگوئیت

۷ «باهایت، که و شما دنه مونه؛ بجوریت، که پیا می کیت؛ بگوئیت، که در و ریئو واز مونه؛ ۸ سی یکه هرکه باها، و دس میاره و هرکه بجوزه، پیا می گه، و هرکه بگوئه، در و ریش واز مونه. ۹ کوم د شما آر گرش د او نو باها، بردی و او مئه؟ ۱۰ یا آر ماهی باها، و او مار مئه؟ ۱۱ ایسه آر شما وا همه شرارتت، دونیت که بایس و بچونت چیا خو بیئت، چنی بیشتر بوأ شما که د آسمونه و ونونی که د او باهان، چیا خو میوخشه. ۱۲ پس وا مردم هه او طور رفتار بکیت که می حایت و شما رفتار بکن. پنا آ خلاصه نورات و نوشتیا انبیا.

ر حیات

۱۳ «د در تنگ وارد بوئیت، سی یکه او دری که و هلاکت ختم مونه گپ و رش عریض آ، و ونونی که ای رنه می زن تعدادش زیادن، ۱۴ اما او در که و حیات ختم مونه تنگه و رش سخته، و تعداد کمی ونه پیا می کن.

درخت و میوش

۱۵ «د پغمریا دروکنی حذر بکیت، ونو د جومه کاویا و ته شما میان، اما د باطه گرگیا درند آن. ۱۶ ونونه د میویاشو بشناسیت. مه انگیزنه د بوته خار و انجیرنه د علف هرز میچن؟ ۱۷ و هه ای صورت، هر درخت خو میوه خو و بار میاره، اما درخت گن میوه گن. ۱۸ درخت خو نئونه میوه گن و بار بیاره، و درخت گن هم نئونه میوه خو و بار بیاره. ۱۹ هر درختی که میوه خو و بار نیاره، برسه و د تش ونه مونه. ۲۰ بنا برایی، ونونه د میویاشو می شناسیت.

۲۱ «نَه هَرگِه مِنِه 'آقاي مِه، آقاي مِه'، حَطو بَگِه و پاتشايي آسيمور پيا مي گه، بلكم تنيا و كه اراده بوا مينه كه د آسمونه، و جا مياره. ۲۲ د او روزيا خيليا و مه مئن: "آقا، آقا، مه و نومه تو نبوت نكرديم؟ مه و نومه تو ديويانه و در نكرديم؟ و مه و نومه تو معجزيا زيادي نكرديم؟ ۲۳ اما و اونو و راحتي مئم، هرگز شمانه نيميشناسم. د مه دير بوئيت، اي بدكاريا!"

معمار دونا و معمار نادو

۲۴ «بس هرگه ابي قصه يا مينه بشنونه و ونو عمل بگه، چي پيا دونا پي اكه خوئه خوشه ري سنگ بنا كرد. ۲۵ بارو بارس، لف او رافتا و باديا تن ورس و او خوئه زور آورد، اما او خوئه خرو نوي سي يكه پاتش ري سنگ بي. ۲۶ «اما هرگه ابي قصه يا مينه بشنونه و ونو عمل نكه، هه چي پيا نايونيه كه خوئه خوشه ري ريق بنا كرد. ۲۷ هه كه بارو بارس و لف او رافتا و باديا تن ورس و او خوئه زور آورد، خرو بي، و خرويش خيلي گپ بي!»

۲۸ هه كه عيسي ابي قصه يانه و آخر رسن، مردم د تعليميا او ماقشو برد، ۲۹ سي يكه وا ونو وا اقتدار تعليم مي د، نه چي معلميا تورات ونو.

۸

شفای پيا جذامي

۱ هه كه عيسي د گوء اوما و هار، جماعتيا زيادي د دمه او رائي بين. ۲ د ابي موقع پيا جذامي و ته او اوما و د پرورش زوني ر و گت: «اي آقا، آر باهاي مي توني مينه شفا بي.» ۳ عيسي دسه خوشه دراز كرد، و اونه لمس كرد و گت: «مي حام، شفا پير!» جلدی، د جذام شفا گرت. ۴ اوسه عيسي و او گت: «و تو مئم د ابي باره و كسي چيئي نوي، رو و خوته و كاهن نشوب و او پيشكشي ابي كه موسي تعيين كرده، تقديم ك تا سي ونو شهادتي بوئه.»

ايمونه په نظامي رومي

۵ هه كه عيسي وارد شهر گفناحوم بي، په افسر رومي و ته او اوما و وا لالكو حاس ۶ و او گت: «اي آقا، پاكارم مفلوج د خوئه حفتي ه و خيلي درد مي كشه.» ۷ عيسي و او گت: «مه ميام و اونه شفا مئم.» ۸ اما افسر جئو ده: «آقا، مه لايق نيسم كه زير سقف مه بيای. تنيا كلومي ب كه پاكارم شفا پيا

می‌گه،^۹ سی یکه مه خوم پیایی هیسم زیر امر کسونی. سروازیایی هم زیر دس خوم دارم. و یکی مُئم "رُو" می ر، و و یکی هنی مُئم "بیا"، میایه. و عَلمِ خوم مُئم "ینه و جا بیار"، و جا میاره. «^{۱۰} عیسی هه که حرفیا اونه ایشنت، شگف زنه بی و و کسونی که دِ دُمَش می ِومان، گت: «حقیقت و شما مُئم، چنی ایمونی حتی دِ اسرائیل هم نئیمه. ^{۱۱} و شما مُئم که خیلیدا دِ شرق و غرب می یاین و دِ پاتشایی آسمو، و ابراهیم و اسحق و یعقوب و سر یه سفزه می نشینن، ^{۱۲} اما بچونه ای پاتشایی و تاریکی و در وئه مُوئن، جایی که گریوه و دُئو و یک سائنه نه.»^{۱۳} اوسه و او افسر گت: «رُو! طبق ایمونت و تُو دئه بُوئه.» هه دِ او دم پاکار او شفا پیا کرد.

شفای هسیره پطرس و عده زیادِ هنی

^{۱۴} هه که عیسی و حونه پطرس رت، دآزینّه اونه دی که توء کردّه و دِ رختخو آ. ^{۱۵} عیسی دس اونه گرت و طش قطع بی. او ز وریسا و مشغول پذیرایی دِ عیسی بی.

^{۱۶} دمه ایواره، تعداد زیادی دِ دیوزیه یانه و ته او آوردن و او وا کلوم خوش ارواح نه دِ ونو و در کرد و تمومه مریضیانه شفا ده،^{۱۷} و ای ترتیب، پیشگوی اشعیای نبی و انجوم ریس که:
«او دردیا ایمانه ورداشت
و مریضیا ایمانه و خوش گرت.»

باهای مُریدی دِ عیسی

^{۱۸} وختی عیسی دی عده زیادی و دُوریش جمع بینّه، امرکرد: «و او لانه دریا رُوئیم.»^{۱۹} اوسه یکی دِ معلمیا تورات و ته او اوما و گت: «ای اُستاد، هرچا رُوبی، دِ دمه تُو میام.»^{۲۰} عیسی جئو ده: «رُویا لونه دارن و مُرغیا هوا آشیونه، اما گر انسان که مِنم جایی سی سر نیایه ناز.»^{۲۱} شاگردی هنی و او گت: «ای آقا، اول اجاره به رُوئیم و بوا خومه نیه داری بکم و اونه و خاک بسپارم.»^{۲۲} اما عیسی و او گت: «دِ دُم مه بیا و بیل مُردیا، مُردیا خوشونه و خاک بسپارن.»

آزوم کردنِ توفانِ دریا

^{۲۳} اوسه عیسی سوار قایقی بی و شاگردیاش هم دِ دمه او رتن.^{۲۴} یگی دِ دریا تیفونه گپی بی، طوری که نریک بی موجیا قایقنه غرق بکه. اما عیسی دِ خاو بی.

۲۵ شاگردیا اومان بیارش کِردن و گُتن: «ای آقا، داریم غرق موئیم؛ نجاتمُو به!»
 ۲۶ عیسی جُئو دَه: «ای کم ایمونیا، سی چی زَلت میر؟» اوسه وریسا و بای و
 مَوجیا تَشَرَر و آرامشِ کاملِ حاکم بی. ۲۷ ونو بلاجیش اوما دِ یک میړسیین:
 «یَه چَطورَشخصی آ؟ حتی بای و موجیا هم دِ او فرمُو موزن.»

شفای دُو پیا دیوزیه

۲۸ وختی که عیسی و ولات جَدَریان، دِ اولان دریا رَسس، وا دُو پیا دیوزیه ری و
 ری بی که دِ فُورسُو می کِردن و دَر. او دُوتا ایقَه خطرناک بین که هیشکه
 نِمیتُونِس دِ او رَرَد بوئَه. ۲۹ ونو قارَنین: «تُو وا اما چاری، ای گر خدا؟ آیا و ایچه
 اومایه تا وِرز وقت ایمانه عَدُو بی؟» ۳۰ گمی دیرتر دِ اُونو گلَه گپی دِ خُوکیا دِ
 حالِ خوراک خَرده بیئن. ۳۱ دیویا وا لالک و حاس و عیسی گُتن: «آر و دَر
 مُونیمو، و مینه گلَه خُوکیا کَلمو کُ.» ۳۲ عیسی و اُونو گُت: «رُوییت!» دیویا
 اومان و دَر و و مینه خُوکیا رَین و تَموم گلَه دِ سَر تپَه و دریا رِمال بُردن و دِ او
 هَلاک بیین. ۳۳ خُوکبانا جِستَن، و و شَهَر رَین و گِرد ای اِتفاقیا، و چیی که سی
 او دیوزیه یا اِتفاق افتائینه، سی مَردم تعریف کِردن. ۳۴ اوسه تَموم مَردم شَهَر
 سی دِیینه عیسی اومان و هِه که اونه دِیین و او لالکِسن که دیار و نونه ترک بَگه.

۹

شفای پیا افلیج

۱ اوسه عیسی سوارِ قایق بی، و وُلانِه دریاچه، و شَهَر خُوش رَت.
 ۲ اوسه چن نَفَر، پیا فِلجی که ری نالی خُوفتیئی نَه، و تَه او اُوردن. عیسی هِه
 که ایمونه و نونه دی، و پیا فلج گُت: «دل داشتو رُولَه، گنه یات آمزیه بی!»
 ۳ دپی مَوقَع، قری دِ معلُمیا تورات و تَه خُوشو گُتن: «ای پیا کِفر مَنَه.» ۴ عیسی
 که دونس و چی فِکَر می کن وش گُت: «سی چی دِ دِلت گن فِکَر می کیت؟
 ۵ گتِنه کوم یک آسوتَره: بَکه ”گنه یات آمزیه بی،“ یا بَکه ”وری و رُرو“؟ ۶ اما
 سی بَکه دُونسوئیت که گر انسان که مَنم و ری زعی اِقتدار دارَه گنایانِه بَوَخَشَه»
 و پیا فِلج گُت: «وری، جُل جات و ردار و و حُونه رُو.» ۷ او پیا وریسا و و حُونه
 رَت. ۸ وختی مَردم یَنه دِیین، زرتِلاق بیئن و خدانه جلال دَن که چنی اِقتداری و
 انسان بَخشی آ.

دعوت دِ مَتّی

۹ هه که عیسی اوچنه ترک می کرد، پیاپی نه و نومه مَتّی دی که دِ مَله خراجگیرو نیشسه بی. و او گت: «دِ دُمه مه بیا!» او پیا وریسا و دِ دُمه او رائی بی. ۱۰ موقعی که عیسی دِ حُونه مَتّی و سرِ سفره نیشی تعدادِ زیادی دِ خراجگیریا و گنه کاریا اومان و وا عیسی و شاگردیاش هُمسفره بیین. ۱۱ هه که علمای فریسی یینه دیین، و شاگردیا عیسی گتین: «سی چی اُستادِ شِما و خراجگیریا و گنه کاریا عَذَا مَوْحُورَه؟» ۱۲ اما عیسی هه که یینه اِشْنَفْت، گت: «آیمیا سَالِم و دُکُتْر نیاز نازن، آیمیا مریضَن که و دُکُتْر نیاز دارن. ۱۳ رُوئیت و معنی ای کُلوم دَرک بَکیت که: «مه دِ شِما قُرونی و پیشگشی نِمیحام، بَلِکِم رَحْمَت می حام.» سی یِکه مه نیومامه تا آیمیا صَالِحِنه حِنَا بَکِم بَلِکِم اومامه تا گنه کاریا نه دعوت بَکِم.»

سؤال دِ باره روزَه

۱۴ اوسه شاگردیا یحیی تعمید دَهَنده و ته عیسی اومان و پُرسین: «سی چی ایما و فِرِقه فریسیا روزَه می ریم، اما شاگردیا نُو روزَه نِمیرن؟» ۱۵ عیسی وش جُتو ده: «مه مَمونیا دُوئْت تا زَمونی که دوما وا و نُونه، عَزاداری می کن؟ اما روزیای می آیه که دوما دِش گِرتَه مَوته؛ دِ او روزیا روزَه می رن. ۱۶ «هیشکه پارچه نُونه وا جُومه گنه وصله نمی که، سی یِکه وصله دِ جُومه سوا مَوته و بَدْتِر مَتّی آ. ۱۷ و هَم شِرا و تازَنه دِ مَشْکِیا کُنه نِمیرین، مَشْکِیا مِئَرَن و شِرا و می ریزَه و مَشْکِیا دِ بین می ر. بَلِکِم شِرو تازَنه دِ مَشْکِیا نُو می ریزن تا هر دِک سَالِم بَمُونن.»

زَنه کِرِدِن په دُخْتِر و شَفای په ز

۱۸ هه دِ او حال که عیسی ای حرفیا نه سی ونو می گت، یِکی دِ سَرِپَسِیا گنیشَه و ته عیسی اوما و دِ وَرِش رُونی ر و گت: «دُخْتِرِم هِیسه مُرد، و ای حال خواهشت می کم بیا و دَس خُوته ری او بَنی که او زَنه مَوته.» ۱۹ عیسی وریسا و هُمرا شاگردیا خُوش و او رت. ۲۰ دِ هه او مَوْقع، زنی که دوازه سال دِ خیریزی رَنج مُتُورد، دِ پِشْتِ سَر و عیسی نِزِیک بی و لَوته ردا اونَه لَمَس کِرِد. ۲۱ او و خُوش گتی: «آر حَتی و رَدَاش دَس بَزِیم، شَفَا پیا می کم.» ۲۲ عیسی و رگشت، اونَه دپی و گت: «دُخْتِرِم، دل داشتو، اِیْمُونِت نُونه شَفَا دِئَه.» دِ او ساعت، ز شفا گِرت. ۲۳ هه که عیسی وارد حُونه او سَرِپَسِیا گنیشَه بی، مَوَرَه حَنیا و

گسونینه دی که وو می کِردن، ^{۲۴} گت «رُوئیت وِ دَر. دُختر نَمُردَه بَلِکِه ها دِ خَاو.» اما ونو و او خَنِسن. ^{۲۵} هه که مَرِدِم کِردن وِ دَر، عیسی رت وامی و دَسِه دُخترنه گرت و او دُختر وریسا. ^{۲۶} خَوَر ایی اتفاق دِ سَر تاسِر او وِلات پیچس.

شفای دُو گُور و په لال

^{۲۷} وختی که عیسی او مکانِ ترک می کِرد، دُو پیا کور دِ دِم او رَتِن، می قازِنِن: «ای کُر داوود نبی، و ایما رَحِم کُ!» ^{۲۸} هه که وارد حُونه بی، او دُو پیا و ته او اومان. عیسی دِ اُونو پُرسی: «آیا ایمو داریت که مه تُونِم ایی کارِنِه اَنجُوم بئم؟» جُئو دَن: «بَله، آقا.» ^{۲۹} اوسه عیسی چَشیا شُونه لمس کِرد و گت: «طَبِقِ ایْمُونتُو سیتُ اَنجُوم بوئَه.» ^{۳۰} اوسه چَشیا اُونو واز بی. عیسی وا تاکید وشُ گت: «حَواستُ بوئَه گسی دِ ایی جریان واخَوَر نُوئَه.» ^{۳۱} اما ونو رَتِن وِ دَر، و کِرد او وِلاتِنِه دِ بارَه ایی کارِ عیسی پُر کِردن.

^{۳۲} هه دِ او حال که ونو می رَتِن وِ دَر، پیا دیوزیه اینه که لال بی، و ته عیسی اُوردِن. ^{۳۳} وختی عیسی دیونه دِ او وِ دَر کِرد، زُونه او پیا لال واز بی. مَرِدِم شِگِف زَنَه می گَتِن: «چنی چیئِی هرگِز دِ اسرائیل دییه نوییه.» ^{۳۴} اما علمای فرقه فَرِیسی گَتِن: «او دیویانه و کَمکِ رِئیس دیویا وِ در می گَه.»

مَصُول زیاد آء، کارگر گم

^{۳۵} عیسی دِ تَمُوم شَهْرِیا و دیاتیا می رت، دِ کنیسیا ونو تَعْلیم می دِ وُ خَوَرِ خُوش پاتشایی خدانِه اِعلام می کِرد وُ هر مَرَض و دَر دِیْنِه شفا می دِ. ^{۳۶} عیسی هه که جماعتیا زیادِی دی، دلش وِ حالِ ونو سُوخت سی یکه چی کاوِیا بی چُوپو، پَریشو حال وُ دِرَمَنَه بیین. ^{۳۷} پس وِ شاگردیاش گت: «مَصُول زیاد آء، اما کارگر گم. ^{۳۸} پس، دِ صُوحُو مَصُول باحایت کارگریا سی دِرُو مَصُولِ خُوش کِل بَگَه.»

۱۰

رسالتِ دُوازَه شاگرد

^۱ اوسه عیسی دُوازَه شاگردِ نه و ته خُوش حِنَا کِرد و وُنُونه اِقتدار بَخشی تا ارواح پلیدنه وِ دَر بَگن و هر مَرَض و دَر دِیْنِه شفا بیین. ^۲ ینا اَنُوم او دُوازَه رسول: اول، شَمعون مَعروف وِ پطرس وِ برارِش اَندریاس؛ یَعقوب کُر زبِدی وِ برارِش یوحنا؛ ^۳ فِیلِپس وِ بَر تُولما؛ توما و مَتّای خَرَا جِگِر؛ یَعقوب کُر حَلْفای و تَدای؛

٤ شَمْعون غَيور و يهودا آسَخريوطى كِه و عيسى خيانت كِرِد.

عيسى دُوازَه رَسولِ كِلِ مِ كِه

٥ عيسى اِي دُوازَه نَقَرِه كِلِ كِرِد و وَاوَنو ياي دَه كِه: «و تِه غيرِ يهوديا نَرُونِيت وَ وِهيچ گُم دِ شَهريا سامِريا وارِد نُونِيت، ٦ بَلِكَم و تِه كَاوَيَا گُم بِيئِه قُومِ اسرَائِيل رُونِيت. ٧ هِه كِه كِه مِيرِيت، اِي پُغومِنِه اعلام بَكِيت كِه پاتشايِ آسَمو نَزِيكِه. ٨ مَرِيضِيانِه شفا بِنِيت، مُردِيانِه زَنَه بَكِيت، جُدامِيانِه شفا بِنِيت، وَ دِيويانِه وَ در بَكِيت. ٩ بِي عَوْضِ پِيا كِرِدِيتَه، بِي عَوْضِ هَم بِنِيت. ٩ هِيچِ طِلا يَا نُقَرَه يَا مِس دِ قَه وَنِيَاَتِ وَ خُونُو نُورِيت ١٠ و سِي سَفَر، هِيچِ تَوْبَرَه يَا جُومَه اِضافي يَا اُرسِي وَ يَا موزِرِه وَرِنِيَارِيت؛ سِي يَكِه كَارِگَرِ مُسْتَحَقِ دَسْمَرَه خُوشَه. ١١» وَ هَر شَهَر يَا دِيَاَتِ كِه وارِدِ مُونِيت، اِيْمِ لايِقِي بَجُورِيت وَ تا زَمُونِي كِه دِ او شَهَرِ هِيَسِيت دِ خُونَشِ بَمُونِيت. ١٢ هِه كِه وَ او حُونِه وارِدِ بِنِيت، "سَلَامِ بَكِيت". ١٣ آر او حُونَه لايِقِ بُونَه، بِيْلِيَتِ صِلِحِ وَ سِلَامِ تِي كِه سِيَشِ گُتِيتِ وَ رِي او حُونَه قَرارِ بِيَرِ، اِما آر لايِقِ نِي بِيْلِيَتِ او صِلِحِ وَ سِلَامَتِي وَ خُونُ وَرِگَرَدَه. ١٤ آر كَسِي شِمَانِه قَبُولِ نَكِه وَ يَا وَ حَرَفِيَاَتِ گُوشِ نَكِه، مَوْقِعِ تَرِكِ او حُونَه يَا شَهَر، خَاكِ پَايَا خُونُونِه بَتَكِنِيت. ١٥ حَقِيقَتِ وَ شِمَا مُئِم، دِ رُوِزِ دَاوَرِي، تَحْمَلِ مُجَازَاَتِ سِي دِيَارِ سُدُومِ وَ عَمُورَه آسُوتَرِ مُونَه تا سِي او شَهَرِ.

آزاريَا مِ اَيْنِ

١٦ «حَواَسِتْ با، مِه شِمَانِه چِي كَاوَوِيَا وَ مِينِه گَرِگِيَا كِلِ مِ كِم. پَسِ چِي مَارِ هُوشِيَارِ بُونِيتِ وَ چِي گَمُوتَرِ سَادَه. ١٧ دِ مَرِدِمِ بَرِ حَدَرِ بُونِيتِ. وَنُو شِمَانِه وَ مَحَكَمَه يَا مِي سِيَارَنِ وَ دِ كَنِيَسِيَا خُوشُو شِمَانِه وَ فِلَكِ مِي وَنَن. ١٨ وَ خَاطِرِ مِه شِمَانِه وَ تِه والِيَا وَ پَاتِشَايَا مُورَنِ تا دِ بَرُورِ وَنُو وَ دِ مِينِ غَيْرِ يهوديا شَاهَاَدَاتِ بِنِيت. ١٩ وَخَتِي شِمَانِه تَسْلِيمِ مِي گَن، دِلْدَهُولِ نُونِيتِ كِه چِ طُورِ يَا چِي بُونِيتِ. دِ او زَمُو او چِيَايِي كِه بَايسِ بُونِيتِ وَ شِمَا عَطَا مُونَه. ٢٠ سِي يَكِه يِه شِمَا نِيسِيتِ كِه قِصَه مِي كِيت، بَلِكَمِ رُوحِ بُوَا آسَمُونِي شِمَانِه كِه وَ رُونِه شِمَا قِصَه مِي كِه. ٢١» «بَرَارِ، بَرَارِه وَ بُوَا بَجِنِه تَسْلِيمِ مَرِگِ مِي كِه. بَجُو وَ ضِدِ دَا بُوَا وَرِ مِيسَنِ وَبَاعَثِ كُشْتَه بِيئِنِ اُونُو مُونَن. ٢٢ گِرِدِ مَرِدِمِ وَ خَاطِرِ نُومِ مِه دِ شِمَا نَفَرَتِ مِي رَن. اِما هَرِگِه تا وَ اَخِرِ مُكَمِ بَمُونَه، نِجَاَتِ پِيا مِي كِه. ٢٣ هِه كِه دِ شَهَرِي وَ شِمَا آزارِ بَرَسَنِن، وَ شَهَرِي هَنِي فِرَارِ بَكِيتِ، حَقِيقَتِ وَ شِمَا مُئِم، كِه وَرَزِ يَكِه بَنُونِيتِ وَ گِرِدِ شَهَرِيَا اسرَائِيلِ رُونِيتِ، كُرِ اِنْسَانِ كِه مِينِ مِي آيَه.

۲۴ «نه شاگرد دِ اُستادِ خوشِ بالاترِ آ و نه عُلمِ دِ اربابِ خوشِ گپتر. ۲۵ سی شاگردِ یه بَسَه، که چی اُستادِ خوشِ بُوئَه و سی عُلمِ که چی اربابِ خوشِ بُوئَه. آر رئیسِ حُونَه بَعْلزَبولِ که شَیطونِ آ، بُنن، باقی افرادِ حُونَه چی مَنن؟

زَلتِ نَرُوئَه

۲۶ «آما، دِ ونو زَلتِ نَرُوئَه. هیچ چیه پنهونی نی که آشکار نُوئَه و هیچ چیه پوشسه نی که دیاری نُوئَه. ۲۷ او چیا ئی که دِ تاریکی و شما گنم، دِ روزِ رُوشه اعلام بکیت و او چیا ئی که دَرِ گوشِ و ت گته بی، دِ سَرِ بُونیا اعلام بکیت. ۲۸ دِ گسونی که جسمِ نه می گشن اما نمیتونن روح بکشن زَلتِ نَرُوئَه؛ دِ وَ زَلتِ رُوئَه که می تونه هم روح و هم جسمِ شما نه دِ جهنمِ هلاک بگه. ۲۹ آیا دُوِ مَلِیچکِ نه و یه پیل سی نیمی فزوشن؟ وا ای همه، حتی یه مَلِیچکِ هم بدونِ اراده بوا آسمونی شما و زمی نیفته. ۳۰ حتی می یا سَرِ شما و تمومی شمرده بییه. ۳۱ پس زَلتِ نَرُوئَه، سی یکه ارزشِ شما دِ هزارِ مَلِیچکِ بیشترِ آ.

۳۲ «هرگه و ته مردمِ منه اقرار بگه، منم دِ بَرُورِ بوا خوم که دِ آسمونه، اونِه اقرار می کم؛ ۳۳ اما هرگه منه و ته مردمِ حاشا بگه، منم دِ بَرُورِ بوا خوم که دِ آسمونه، اونِه حاشا می کم.

۳۴ «گمو نکیت که مه اومامه تا صلح و ری زمی بیارم. نیومامه تا صلح بیارم، بلکه تا شمشیر بیارم! ۳۵ سی یه اومامه تا:

«گر دِ بوا،

دُخترِ دِ دَا،

وَ بیئی نه دِ هسیره سوا بکم.

۳۶ دُشمنیا هرگس، آله حونه خوش مونه. ”

۳۷ «هرگه بوا یا دَا خوشه بیشتر دِ مه دُوس داشتوا، لایقِ مه نی؛ و هرگه گر یا دُختره خوشه بیشتر دِ مه دُوس داشتوا، لایقِ مه نی. ۳۸ هرگه صلیبِ خوشه ورنیاره و دِ دُمِ مه نیا، لایقِ مه نی. ۳۹ هرگه باها جونه خوشه حفظ بگه، اونِه دِ دَسِ منه و هرگه جون خوشه و خاطرِ مه دِ دَسِ بئه، اونِه حفظ می گه.

۴۰ «هرگه شما نه قبول بگه، منه قبول کرده و هرگه منه قبول کرد، و که منه کلِ کردنه قبول کرده. ۴۱ هرگه پغمری نه سی یکه پغمبره قبول بگه، پاداشِ یه پیغمبرنه می ر، و هرگه آیم صالحنه سی صالح بیئیش قبول بگه، پاداشِ یه آیمه صالح میره. ۴۲ هرگه و ای گچکیا، سی یکه شاگردِ منن، حتی جومی آو سرد

حرفيا عيسي دِ بازه يحيي تعميد دهنده

۱ دِما يِکه عيسي ابي دِستورايانه و او دوازه شاگرد خوش ده، دِ اوچه و شهر يا هني رت تا دوجه تعليم بڻه و موعظه بگه.

۲ هه که يحيي دِ زندو، تعريفِ کاريا مسيح نه اِشفت، شاگرديا خوشه ته او کِل کِرِد ۳ تا دِ عيسي بپرسن: «آيا تُو هه او کسی هيسي که قرار بيايه، يا چش و ر کسي هني بوئيم؟» ۴ عيسي دِ جئو گت: «رُوئيت و او چيائي که مينيت و مي شنوئيت و يحيي بُئيت، که: ۵ گوريا بينا موئن، لنگيا و ر مي زن، جذاميا شفا مي زن، گريا مي شنوئن، مُرديا زنه موئن و و ژاريا خور خوش اعلام موئه. ۶ خشال و که دِ بازه مه شک نکه.»

۷ وختي شاگرديا يحيي مي رتن، عيسي دِ بازه يحيي وا مردِم قِصه کِرِد و گت: «سي ديئن چه چيئي و بياوو رتيت؟ سي ديئين يه ني که دِ باد، تگو موخوره؟ ۸ آر نه، پس سي ديئين چي رتيت؟ سي ديئن پيايي که جوومه نرم دِ ور دازه؟ ونو که جوَميا نرم دِ ور مي گن دِ کاخيا پاتشاي هيسن. ۹ پس سي ديئين چي رتيت؟ سي ديئين يه پغمر؟ بله، و شِما مُئم که او دِ يه پغمر هم گپتر آ. ۱۰ سي يکه و هه و ناآکه دِ بازش دِ کيتاويا مُقدس نوشته بيئه:

«مه رسولِ خومه ورز توکل مي کم،

که ر ور پاياتِ آماده بگه.»

۱۱ حقيقت و شِما مُئم، که گپتر دِ يحيي تعميد دهنده دِ دا نزايسه، اما گچکترين دِ پاتشايي آسمو دِ او گپتره. ۱۲ دِ زمونه يحيي تعميد دهنده تا الان پاتشاييه آسمو آزار و اذيتيا زيادي ديبه و آيميا زورگو ونه و زور مي زن. ۱۳ گِرِد انبيا و تورات تا زمونه يحيي دِ چيائي که بايد اتفاق بفته خور دنه. ۱۴ و آر ينونه قبول داريت، بايد دونسوئيت يحيي هه او ايليا آ که بايد بيا. ۱۵ هر که گوشِ شتوا دازه، بشنوه.

۱۶ «مه مردمون ابي نسلينه و چي تشبيه بکم؟ چي بچوني هيسن که دِ بازار مينشپن و و همبازيا خوشو وا دنگ بلن موئن:

۱۷ «سي شِما ني زئيم، نواختيت؛

مُورَه حَنِيم، نَگِريوسيت،

۱۸ سی يِکِه يَحِي اُوما کِه نَه می خَرَد و نَه مِينُوشی؛ همه مُنن: «دیو دازَه.» ۱۹ گُری انسان کِه مِینم اُوما هَم مُوحُورَه و هَم مِينُوشَه؛ مُنن: سیلِ کو، یه پیا لَمو و عِرَقِ شِرْآوِی، دُوسِ خَراجگِیرِیا و گَنه کارِیا. «اَمّا دُرسی حِکْمَتِه، کارِیا حِکْمَتِ ثابِت می کِه.»

وی و شهریا توبه نکرده

۲۰ اوسه عیسی شروع کرد و تویخ شهریاپی که بیشتره مُعجَزِیاش، دِ وِنو انجُوم بیئی، اَمّا توبه نکرده بیین. ۲۱ «وی و حالِ تُو، ای خُورزین! وی و حالِ تُو، ای بیت صیدا! سی يِکِه آر مُعجَزِیاپی کِه دِ شِما انجُوم بی، دِ صور و صیدون انجُوم موی، مَرْدِمُونِ اوچَه دِ مُدْتِیا قَبْلِ پِلاس پُوشِیَه و خَرَه وِسر توبه کِرده بیین. ۲۲ اَمّا وِ شِما مِئِم کِه دِ روزِ داوَری، تَحْمَلِ مُجازاتِ سی صور و صیدون آسُوتِرِ مُوئَه، تا سی شِما. ۲۳ وَ تُو، ای گُفرناحوم، آیا سَرِ خوتِ تا وِ آسُمو بالامی گَشِی؟ نه، تُو وَ تَه جِهَنِمِ سَرِنِگون مویی. سی يِکِه آر مُعجَزِیاپی کِه دِ تُو انجُوم بی دِ سُدوم انجُوم موی، تا وِ اِمروزِ وِجا می مَن. ۲۴ اَمّا وِ شِما مِئِم کِه دِ روزِ داوَری، تَحْمَلِ مُجازاتِ سی دِیا رِ سُدوم آسُوتِرِ مُوئَه، تا سی تُو.»

بیایت و تِه مه

۲۵ دِ اوموَقَع، عیسی اعلام کرد: «ای بُوأ، مالِکِ آسُمُونُوزِی، تُوَنه شُکر می کِم کِه اِی حَقِیقَتِ دِ خَرَدَمَنديا وُ دُونایا قائِمِ کِردی و وِ بَچُونه گُچکِ دِیا رِی کِردی. ۲۶ بله، ای بُوأ، سی يِکِه حاسَه تُو دِ یه بی. ۲۷ «بُوأ مه، همه چینه و مه سِپُرده. هیشکِه گُری نِمی شناسَه جُز بُوأ، و هیشکِه بُوأ نِه نِمی شناسَه جُز گُری، و ونو کِه گُری باها وَنه سیش دِیا رِی می کِه.»

۲۸ «بیایت و تِه مه، ای تُمومی رَحْمَتگِشِیا و کسونی کِه زِیرِ باریا سَنگی هِسیت، کِه مه وِ شِما راحتی مِئِم. ۲۹ یوغ مِنه وِ مِلِ پِیریت و دِ مه تَعْلیمِ پِیریت، سی يِکِه شخصی ملایم وُ فروتن هِیسِم، وِ جُونیائو راحتی مِئِم. ۳۰ سی يِکِه یوغ مه آسُونَه وِ بارِ مه سُنوک.»

۱ دِ او زَمُو، عیسی دِ رُوزِ شَبَاتِ دِ مِینِه زَمینیا گَنِم رَدِ مِوی. شاگردیا عیسی که گَسْتِه بَیْنِ شِروعِ وِ چِیینِه پِلارِیا گَنِم وِ حَرَدِنِه وِنو کِرْدِن. ۲ علمای فرقه فریسی هِه که یَنِه دِیْنِ وِ عیسی گِیْتِن: «سِیل کُ، شاگردیا تُو کاری می گَن که دِ رُوزِ شَبَاتِ جایز نی.» ۳ عیسی وِشُ جُتُو دَه: «مَر دِ نِیسنیا مقدس نَحْنِیْتِه که داوود چی کِرْد، اوسِه که خُوش وُ هُمَرایاش گَسْتِه بَیْنِ؟ ۴ چَطور خُوش وِ حُونَه خدا وارد بی وَ نُونِه تَقَدیمی نِه حَرْد، وا یِکِه حَرَدِنِه او نُوسِی داوود وُ هُمَرایاش جایز نیوی، وَ تَنیا کَاهِنیا اِجَارَه دَاشْتِن دِ او نُو بُحورَن. ۵ یا مَر دِ تورات نَحْنِیْتِه که دِ رُوزیا شَبَاتِ، کَاهِنیایِی که دِ مَعْبَدِ خدا هِیسن، قانونِه شَبَاتِ مِیَشِکَن، وا اپی حال بی گَنَه آن؟ ۶ وِ شِما مُنِم کسی ها ایچِه که دِ مَعْبَدِ خدا گِیْتِرَا! ۷ آر مَعنی اپی کَلوم نِه دِرک می کِرْدیت که مُنَه ”مِه رَحْمَتِ می حام، نَه قُزونی،“ دِ بی گَنایانِه مَحکوم نِمی کِرْدیت. ۸ سی یِکِه کُرِ انسان که مِیَم صُوحُو رُوزِ شَبَاتِ آ.»

شفای پیا علیل

۹ عیسی او مَکانِه تَرک کِرْد وِ کَنیسه وِنو وارد بی. ۱۰ دِ کَنیسه پِیایِی بی که یِه دَسَش حُشک بیی. حاضِریا دِ عیسی پُرسِین: «آیا شفا دِیَه دِ رُوزِ شَبَاتِ جایزِه؟» یَنِه گِیْتِن تا بُونئی سی مُتَهَم کِرْدِنِه او، پِیا بَگَن. ۱۱ عیسی وِشُ گِیْت: «آر یِکی دِ شِما کَاوُوی دَاشْتُوئِه وِ او کَاوُوه دِ رُوزِ شَبَاتِ دِ چائی بَفتِه، آیا وَ نِمیْرِه وُ وَنِه دِ چا دِر نِمیازِه؟ ۱۲ ایسه، انسان چنی قِیْمَتی تِر دِ کَاوُوه آ! پس خُوی کِرْدِه دِ رُوزِ شَبَاتِ جایز آ.» ۱۳ بعد وِ او پِیا گِیْت: «دَسِیْتِه دِراز کُ!» او دَسِش دِراز کِرْد وِ او دَس، چی او دَسِ هَنیش سالم بی. ۱۴ امّا علمای فریسی رِیْن وِ دِر وِ وا یِک شُور کِرْدِن که چَطور عِیسانِه بَگَشِن.

پاکار برگزیده خدا

۱۵ عیسی که دِ اپی امر آگا بی، او مَکان تَرک کِرْد. امّا عِدَه زیادی دِ دُمه او رِیْن وِ عیسی گِرْد وُ نُونِه شفا دَه. ۱۶ وَ وُ نُونِه قَدِیْقَن کِرْد تا وِ کَسی هنی نُوئَن که او کِیَه. ۱۷ یِه اتفاق اُفتا تا گِیْتِه اشعیای نبی وِ انجوم بَرَسِه که: ۱۸ «پِیا آ پاکار مِه که اُونِه اِنْتِخاب کِرْدِمَه، عزیز مِه که جُونِم دِ او خُشْنُوْدَه.

روح خُومِه وِ ری او می لِم
وِ او عِدالْتِه نِه وِ قُومیا هنی اعلام می که.
۱۹ قی نِمی که یا نِمی قارِنِه؛

و گسی دَنگِ اونه دِ کیچیا نِمیشُونَه.
 ۲۰ نِی نیمه جُونه نِمیشِکَنه،
 و پلِیتَه نیم سُوخته نِه کور نِمیگه،
 تا عدالتِنه و پیروزی بَرسونَه.
 ۲۱ گرد قومیا و نُوم او امید می وَنَن.»

عیسی و بعزلبول

۲۲ اوسه، یه پیا دیوزیه نِه که کور و لال پی و تِه عیسی اُوردِن و عیسی وَنِه شفا ده، جُوری که تُونس حرف بَزَنه وَ بِنَه. ۲۳ او جماعت گِردِشُ شگف زَنه بیئن و گِتن: «نَگه اِپی پیا هِه او گِر داوود با؟» ۲۴ اَما هِه که علمای فَرِیسی یِنه اِشَنفِین، گِتن: «و کمک بعزلبول، رئیس دیویا آ که دیویانه ودر می گه و بس!» ۲۵ عیسی فکریا وُونه فَمِس و و اُونو گت: «هر مملکتی که و ضِدِ خُوش وریسه، نابود مَوته، و هر شَهر یا حُونه اِپی که و ضِدِ خُوش وریسه، دِ یِک می تیجه. ۲۶ آر شیطو، شیطونه و در بَکه، و ضِدِ خُوش وریسایه؛ پس چطُور سلطنتش پابرجا میمونه؟ ۲۷ و آر مه و کمک بعزلبول دیویانه ودر می کم، شاگردیا شما و کمک کی وُونه ودر می گن؟ پس ونو خُوشو داوریا شما مَوتن. ۲۸ اَما آر مه و واسطه روح خدا دیویانه ودر می کم، پس پاتشایی خدا و شما اومایه. ۲۹ علاوه بَر یِه، چطُور گسی میتونه و حُونه پیا زورداری وارد بُوته، و اموالِ اونِ غارت بَکه، مَر یِکه اول او پیانه بُوته. اوسه میتونه حُونه وَنِه غارت بَکه. ۳۰ «هرکه وا مه نی، و ضِدِ مَنه، و هرکه وا مه جمع نِمیگه، می تیچنه. ۳۱ پس و شما مُم، هر نُوع گَنه و کِفری که انسان مرتکب بُوته، آمرزیه مَوته، ولی کِفر و روح خدا آمرزیه نِمونه. ۳۲ هرکه حرفی و ضِدِ گِر انسان که منم بَزَنه، آمرزیه مَوته، اَما هر که و ضِدِ روح القدس حرفی بَزَنه، نِه دِ اِپی زمو آمرزیه مَوته و نِه دِ زمون آینده.»

دِرخت دِ میوش اِشناخته مَوته

۳۳ «دِرختِ خُو بُوته، میوه اش هَم خُو مَوته، دِرختِ گن بُوته، میوه اش هَم گن مَوته، سی یِکه دِرختِ نِه دِ میوش مَوته شناخت. ۳۴ شما ای افعی زادیا، شما که شَرور هیسیت، چطُور میتونیت حرفیا خُو بَزَنیت؟ سی یِکه زُوو دِ چئی که دِلِه لُوریز کِرده، قصه می گه. ۳۵ آیم خُو، دِ خَزُونَه خُو دِلِه خُوش کاریا خُو و بار میازه آیم گن، دِ خَزُونَه گن دِلِه خُوش، شرارت. ۳۶ «و شما مُم که دِ روز داوری مَرِدَم سی هر حرفِ بیهوده که و زُوو بیازن، جِسو پس مَن. ۳۷ سی یِکه وا

حرفیا خوتُ تبرئه مُوئیت و وا حرفیا خوتُ محکوم مُوئیت.»

نِشَوْنَه یونس نبی

۳۸ اوسه قری دِ معلمیا تورات و علمای قریسی و او گتِن: «اُستاد، می حایم یِه نِشَوْنَه آسمونی دِ تُو بینیم.» ۳۹ عیسی جُئو ده: «یِه نسلِ شَرارت پیشه و زناکار، تازَه یِه نِشونی هم می حان! اما هیچ نِشونی و ونو دِئَه نِمُوئَه، جُز نِشَوْنَه یونس نبی. ۴۰ هِه او طُور که یونس سه روز و سه شو دِ گِیَه ماهی گِی بی، کُر انسان که منم هم سه روز و سه شو دِ دِل زمی میمُوئَه. ۴۱ مردِم نینوا دِ روز داوری و اِی نسل زِنه موئن و محکومِشو می گن، سی یِکه اُونو دِ اثرِ موعظَه یونس توبَه کِردن، سیل کُ، یِکی گِیتر دِ یونس ها ایچه. ۴۲ مِلکَه جنوب دِ روز داوری و اِی نسل زِنه موئَه و محکومِشو می گه، سی یِکه او دِ اولانَه دنیا اوما تا حکمتِ سلیمونه بَشنوئَه، سیل کو، کسی گِیتر دِ سلیمو ها ایچه.

ورگشتینه روح گن

۴۳ «وقتیکه روح گن دِ یِکی می گه و دَر، و جایا حُشک و دیم می ر تا جایی سی استراحت پیا بَکه، اما پیا نِمیکه. ۴۴ پس وا خوش مُئَه ”و حُونَه اِی که دِ اوچه اوما مه و دَر، ورمیگردم.“ و وختی و اوچه می رَسَه و حُونَه پتی و جارو کِردَه و تَمیس مینَه. ۴۵ اوسه می ر و هَف روح گنتر دِ حُوشَه هم میاره و گِردش می رن و امی و دوچه مَنزل می گن. دِ نتیجه، وَضَعیت آخِرش دِ اولش گنتر مُوئَه. عاقوت اِی نسلِ شرور هم هِه ایطُور مُوئَه.»

دآ و برازونه عیسی

۴۶ دِ هِه او حال که عیسی وَا مَرِدِم قِصَه می کِرد، دآ و برازونش دِ در اسأا بیین و می حاسن و او قِصَه بَگن. ۴۷ پس شخصی و او خَوَر ده که: «دآ و برازونت و در اسانَه و می حان وَا تُو قِصَه بَگن.» ۴۸ عیسی و او پیا جُئو ده: «دآ مه کیه؟ و برازونم چه گسونی هیسین؟» ۴۹ بعد وَا دَس حُوش والا شاگردیاش اشاره کِرد و گت: «پِنوئن دآ و برازونه مه! ۵۰ سی یِکه هر گه اراده بُوأ مینَه که دِ آسْمُونَه و جا بیاره، برار و خُوأر و دآ مینَه.»

مثل برزگر

۱ هه او روز، عیسی د حونه کړد و در و لوء دریا نیشس. ۲ اما چنو جماعت زیادی اونه احاطه کړدن که سوار قایقی بی و د و نیشس، د حالی که مردم گړدش د ساحل ایساء بیین. ۳ بعد عیسی چیا زیادی و مثل سیش گت. او گت: «یه رو یه برزگر رت تا بذر بپاشه. ۴ وختی بذر می پاشی، بعضی د بذر یا د مینه رافتا و پرنديا اومان ونونه خردن. ۵ قری د بذر یا د زمینه سنگلاخ افتا که خاک زیادی ناشت؛ و سی یکه زمی عمقی ناآشت، بذر یا زی سوز کړدن. ۶ اما هه که آفتو درأوما، سوختن و سی یکه ریسه ناآستن، حشک بین. ۷ قری د مینه خاریا افتان، و خاریا رشت کړدن و ونونه خفه کړد. ۸ اما باقی بذر یا و مینه زمین خو افتا و بار آورد: بعضی صد پرور، بعضی شس پرور و بعضی سی پرور. ۹ هرکه گوش شنوا دازه، بشنوئه.»

۱۰ اوسه شاگردیا و ته عیسی اومان، پرسین: «سی چی و ابي مردم وا مثلیا قصه می کی؟» ۱۱ عیسی وشنو جئو ده: «یه و شما دته بیه که رازیا پاتشایی آسمونه بقمیت، اما و ونو دته نویته. ۱۲ سی یکه و و که دازه، بیشتر دته مونه تا زیاد داشتونه، و د و که نازه، حتی هه او چیئی هم که دازه گرته مونه. ۱۳ سی یه و ونو وا مثلیا قصه می کم، سی یکه:

«سپیل می گن، اما نیمین،

می شنوئن، اما گوش نمی زن و نمی فمَن هم.

۱۴ و راسی نبوت اشعیا نبی د باره ونو حقیقت پیا می که که مئه:

«و راسی و گوش خوئو می شنوئیت، اما هیچوقت نمی فمیت؛

و راسی، وا چش خوئو می نیت، اما هیچوقت درک نمی کیت.

۱۵ سی یکه دل ابي قوم سخت بییه،

گوشیاش سَنگی بییه،

و چشیا خوشونه بستنه،

تا موادا چشیا شو بیین،

و وا گوشیا شو بشنوئن

و د دلیا خوشو بقمَن و و جانو مه و رگردن

و مه شفاش بیئم.»

۱۶ اما خوش و حال چشیا شما که مینه و گوشیا شما که می شنوئه. ۱۷ حقیقت و

شما مئم، تعداد زیادی د انبیا و آیمیا صالح تمارزو یه بیین او چیئی که شما

مِینیت، بیئن و نیئن، و او چیئی که شِما می شِنوئیت، بَشِنوئَن و نَشَنفَتِن.
 ۱۸ «پس شِما معنی مَثَل برزگر نه بَشِنوئیت: ۱۹ وختی کسی کَلوم پاتشایی
 آسمونه می شِنوئه اما وَنه نیمی فَمَه، او شیریر میایه و او چیئی که دِ دلِ وَ کاشته
 بیّه، مَثَرَه. یه هه او بَدَری آ که دِ رَ اُفتا. ۲۰ و اما بَدَری که دِ زِمینه سنگلاخ اُفتا،
 کسی آ که کَلومنه می شِنوئه و زی وَنه و شایی قبول می که، ۲۱ اما سی یَکه دِ
 خُوش ریشه نازَه، تَنیا زَمونَه کمی دَوام میازَه. هه که سی خاطر کَلوم، آزار وَ
 اذیتی وش می رَسَه، جلدی ایمانِشَه دِ دَس مِئَه. ۲۲ بَدَری که دِ مینه خاریا اُفتا،
 کسی آ که کَلومه نه می شِنوئه، اما نَگرونیای ای دنیا، فِرِیو مال و ثروت، او کَلوم
 دِ او شخص خفه می که وَ میوش هَرگَز و ثمر نمی رَسَه. ۲۳ اما بَدَری که دِ زِمینه
 خُو کاشته بی کسی آ که کَلوم نه می شِنوئه وَ وَنه می فَمَه وَ و بار مینشینَه، صد، یا
 شَس و یا سی بَرُور بار میازَه.»

مَثَل عِلْفِیا هَرز

۲۴ عیسی مَثَلی هَنی هَم سِیش اُورد وَ گُت: «پاتشایی آسَمو چی پِیایی یه که دِ
 زِمینه خُوش بَدَری خُو پاشی. ۲۵ اما وَختیکه گِرد کارگریاش دِ خَاو بیین، دُشمنش
 اوما دِ مینه گَنیم، عِلْفِ هَرز کاشت وُرت. ۲۶ هه که گَنیم سُو زِی و خُوشه کِرد،
 عِلْفِ هَرز هَم وَا وَ بالا اوما. ۲۷ غَلْمِیا صُوحونَه و تِه او رَتِن و گُتِن: “آقا، مَر تُو
 بَدَری خُو دِ زِی نَکاشتی؟ پس ای عِلْفِ هَرز دِ گُجا اوما آ؟” ۲۸ صُحُو زِی دِ جُتُو
 گُت: “یه کار دُشمنَه.” پاکاریا دِ او پُرسین: “آیا می حای رُویم وُنونَه جَمع بَکیم؟”
 ۲۹ صُحُو زِی گُت: “نه! آر باحایت عِلْفِیا هَرز نه جَمع بَکیت، مُمکِنَه گَنِمِیا نه
 هَم وَا و نو دِ رِشَه دِ راریت. ۳۰ بیلیت هر دِک وَا یَک تا موسِم دِرو رُشت بَگن. دِ
 او زَمُو وِ دِرو گِریا مِئَم که اول، عِلْفِیا هَرز جَمع بَکیت وُ بافَه بَکیت سی سُوختِه
 بیئَه، اوسَه گَنِمِیا نه جَمع بَکیت، و اَمبار مه بیاریت»

مَثَل دُونَه خَرَدَل و مَثَل خَمیرمایه

۳۱ عیسی سی و نو مَثَلی هَنی اُورد وَ گُت: «پاتشایی آسَمو هه چی دُونَه خَرَدَلی آ
 که کسی اونَه گِرت و دِ زِمینش کاشت. ۳۲ دُونَه خَرَدَل وَا یَکه دِ گِرد دُونِیا
 گُوچکترَه، اما وختی سُو زِی می که دِ گِرد گیایا باغ گِپتر مُونَه، درخت مُونَه، طُوری
 که پَرندیا آسَمو میان، و دِ شاخپاش اَشونَه می سازن.»
 ۳۳ بعد سِیش مَثَلی هَنی اُورد، گُت: «پاتشایی آسَمو چی خَمیرمایه ای یه که زِنی
 اونَه وَا سَه کیسَه گُپ آرد قاطی کِرد تا تَموم خَمیر وَر اوما.»

۳۴ عیسیٰ ڳرد اڀي چيائنه وا مٽليا سي مردم ڳت و ٻڊون مٽل و ونو هيچي نڪت.
 ۳۵ يه اتفاق اُفتا تا کُوم نبوتي و اَنجُوم بَرَسه كه گتي:

« ڳب ڄُومه و مٽليا وا مي ڳم،
 و او چيائي كه د شروع دُنيا مَخفي مٽه اعلام بَڪم.»

معني مٽل علفيا هرز

۳۶ بعد عیسیٰ جمعیت نه ترک ڪرد و مينه ڄُونه رت. او موقَع شاگردپاش و تِه او اومان و ڳتن: «مٽل علفيا هرز زمي نه سي اِيما ب.» ۳۷ عیسیٰ د جُئو گت: «شخصي كه بذر ڄُو د زمي ميڪاره، ڳر انسان آ. ۳۸ زمي، اڀي دُنيا آ، و بذر ڄُو، بچونه پاتشايي آسْمُونَن، علفيا هرز، بچونه او شريزن؛ ۳۹ و دُشميني كه ونونه ميڪاره، ابليس آ. مَوسِم دِرو، آخِر اڀي زَمُونَه؛ و دِروڳريا، فرشته يا آن. ۴۰ هه او طُور كه علفيا هرز نه جمع مي ڳن و د تَش ميسوزنن، د آخِر اڀي زَمُو هَم هه چني مَونَه؛ ۴۱ ڳر انسان فرشتيا ڄُوشه ڪل مي ڳه و ونو هر چيئنه كه باعث ڳنه مَونَه، و هَم ڳرد بدڪاريانه د پاتشايي او جمع مي ڳن ۴۲ و ونونه د ڪيرَه تَش مَونَه، جايي كه ڳريوه و دِنُو ري دِنُو سائِنَه. ۴۳ او موقَع اِيَميا صالح د پاتشايي بُوأ آسْموني خوشو چي اُفتو بَرِيقَشُ ميا. هرڳه ڳوشِ شِنُوا دازه بَشَنُوا.

مٽل ڳنج پنهُو

۴۴ «پاتشايي آسْمو هه چي ڳنجي پنهُوني آ د دل زمي كه شخصي اونِه پيا مي ڳه، بعد دوازه پنهُونش مي ڳه، و د حَشالي مي ر و هر چيئي ڪِه دازه، مي فروشه و او زمينه ميخَره.

مٽل مرواريد

۴۵ «هه چني پاتشايي آسْمو چي تاجري آ ڪِه د دُمه مرواريديا قيمتي آ. ۴۶ هه ڪِه مرواريد خيلي قيمتي پيا مي ڳه، ميرَه و هر چي دازه، مي فروشه و او مرواريدنه ميخَره.

مٽل تور ماهيڳيري

۴۷ «و هَم پاتشايي آسْمو چي توري آ ڪه و دريا وَنه مَونَه و هَم ڄُور ماهي د مينه او تور مِفته. ۴۸ هه ڪِه ڪه تور د ماهي پُر مَونَه، وَنه و ساحل مي ڳشن. بعد مينشيين و ڄُويانه د سلَه جمع مي ڳن، اَمّا ڳنيانه پرت مي ڳن. ۴۹ د آخِر اڀي زَمُو

هَمْ چنی مُوئَه. فرِشْتیا میان و آیِمیا شَرور دِ مینِه آیِمیا صالِح می گَشَن و در^{۵۰} و
وُونه دِ کیره تَش مُونَن، جایی که گریوه و دِنُوری دِنُو سائِنه نه.»
^{۵۱} «آیا گرد ایی مطالبِ نه درک کردیت؟» شاگردیا جُئو دَن: «بله!»
^{۵۲} عیسی وِش وُگت: «پس، هر معلمِ تورات که دِبازه پاتشایی آسَمو تعلیم
گرتوئَه، هِه چی صُوحُونه ایی آکِه دِ خُزُونه خُوش جیا نُو و کُنه وِدر میاره.»

بی ایمونی مردمِ ناصره

^{۵۳} هِه که عیسی ایی مَثَلِیا نه و آخِر رَسَن، دِ اوچه رَت^{۵۴} وُ و شَهَرِ خوش اوما،
و دِ کنیَسَشُو مردمِ تعلیم دَه، مردمِ شگف زیه می گُتَن: «ای پی چنی، حکمت و
قُدَرَتِ انجُوم معجزیا نه دِ گُجا و دَس اورد؟^{۵۵} مَر او گِر او نَجار نی؟ مَر نُومه
دَاش مریم نی؟ و برارُونِش یعقوب و یوسف و شَمعون و یهودا نیسن؟^{۵۶} مَر
همه خُوارُونِش ما بِنِ ایما زِنئی نیمنگن؟ پس ایی چیا نه دِ گُجا و دَس اوردَه؟»
^{۵۷} پَس سَخَت وِش بَر خرد. اما عیسی و اُونو گت: «یه نبی هیچ جا بی حرمت
نی جُز دِ شهر و حُونه خُوش!»^{۵۸} و دِ اوچه سی خاطرِ بی ایمونی ونو، مُعجزیا
زیادی نِکرد.

۱۴

قتل یحیی تعمید دهنده

^۱ دِ او زِمُو آوازه عیسی و گوشِ هیرودیسِ حاکِم رَسِس،^۲ و او و زیر دَسیا
خُوش گت: «یه یحیی تعمید دهنده آکِه دِ مُردیا زَنه بیّه، و سی پنا آکِه ایی
قُدَرَتیا معجزه آور دِ او کار می گه.»
^۳ سی یکه هیرودیس و خاطرِ هیرودیا که جِلُوتِر زینَه برارش فیلیپس بی،
یحیانه گرتی و اونَه و زُندو ونی.^۴ سی یکه یحیی و او می گت: «حِلال نی که نُو وَا
ای رَ بُوپی.»^۵ هیرودیس می حاس یحیانه بگُشه، اما دِ مردمِ رَکَش می رت، سی
یکه مردمِ یحیانه یه پَغمَر دونسن.
^۶ اما هِه که روز تولد هیرودیس رَسِس، دُخترِ هیرودیا دِ مُمونی رَقِصص و چُنُو
دلِ هیرودیسِ شاد کرد^۷ که قِسم خرد هر چی باها و او بیّه.^۸ دُختر هم و
تَحریک دَاش گت: «سَرِ یحیی تعمید دهنده نه هِه ایچه دِ طَوقی و مه ب.»
^۹ پاتشا ناراحت بی، اما سی قِسمی که خردی و و احترام مُمونیاش دستور دَ که و
او دُختر دِنه با.^{۱۰} او کسونی نه کلِ کرد، سَرِ یحیانه دِ زُندو دِ تَن جگا کِردن،^{۱۱} و

وَنَه دِ طَوَقِ اُورِدِن و وِ دُخِرِ دَن و او هَم وَنَه و تِه دَاش بُرِد. ^{۱۲} شاگردیا یحیی اومان و جَسَدِ یحیانه گِرتِن و وِ خَاکِ سِپَرِدِن. و اوسِه رَتِن و وِ عیسی خَوَر دَن.

خُوراکِ دِیَه و پنچ هزار نفر

^{۱۳} وقتیکه عیسی یَنَه اِشَنَفَت، و قایقِ سُواری، دِ اوجِه و یه جای غَلوتی رَت. اَمّا مَرِدِم وَاخَوَرِ بَیِن و دِ شَهْرِیا خُوشو پا پیادَه دِ دُمِه او رائی بَیِن. ^{۱۴} هِه کِه عیسی دِ قایقِ پیادَه بی، جمعیتِ زیادینه دی و دِلِش وِ حَالِ وِنو سُوخت، و مَرِیضیا شُونَه شفا دَه.

^{۱۵} نِزیکِ ایوارَه، شاگردیا اومان و تِش و گِتن: «ایچَه جا پَرتی آ، و دِیروقت هَم هی، مَرِدِمِنَه رائی کُ تا و دِیاتیا اطرافِ رُوئِن و سی خُوشو خوراکِ بَخَرِن.» ^{۱۶} اَمّا عیسی و اُونو گُت: «لازم نی مَرِدِمِ رُوئِن. شِما خُوت و وِنو خُوراکِ بَیت.» ^{۱۷} شاگردیا گِتن: «ویچَه چیئی جُز پنچ نُو و دُو ماهی ناریم.» ^{۱۸} عیسی گُت: «وِنُونَه و تِه مِه بیاریت.» ^{۱۹} بعد وِ مَرِدِمِ گُت کِه ری سوزلَنی یا بَنَشِیَن. اوسِه پنچ نُو و دُو ماهی نِه گِرت و وِ آسَمو چَش دُخت، برکت دَه، بعد نُونیانه گُت کِرد و وِ شاگردیا دَ و اُونو هَم وِ مَرِدِمِ دَن. ^{۲۰} همه خَرِدِن و سِیرِ بَیِن و دِ حَیردِیا باقی مَنَه، دُوازَه تِیژَه پُر بی. ^{۲۱} تعدادِ گَسونی کِه خَرِدِن، بَجُز زَنیا و بَجَو، پنچ هزار پیا بی.

رَرتِنِ عیسی وِ ری آو

^{۲۲} عیسی جَلدی هِه دِ او حال کِه مَرِدِمِنَه مرخص می کِرد، شاگردیا نِه وادار کِرد سُواری قایقِ بُوئِن و رَز عیسی و اولانَه دریا رُوئِن. ^{۲۳} عیسی هِه کِه مَرِدِمِ مرخص کِرد، خُوش وِ گُوءِ رَت تا دِ تَنیایِ دِعا بَگَه. هِه کِه شُوبی عیسی دِ گُوءِ تَنیا بی. ^{۲۴} دِبی موقع، قایقِ دِ ساحلِ خِیلی دِیرِ بَیئی و موجیا سَخَت وِ قایقِ می زَن، سی یِکَه بای، خِلافِ جَهِتِ قایقِ میوما. ^{۲۵} نِزیکَه ساعتِ چارِ صُو، عیسی دِ حَالِی کِه ری آو قدمِ می زَ والا اُونو رَت. ^{۲۶} هِه کِه شاگردیا اونَه دِ حالِ رَرتَه دِ ری آو دِیِن، زَرِتلاقِ بَیِن، و قَارَنِن، گِتن: «یَه پِه روخَه»، ^{۲۷} اَمّا عیسی جَلدی وِ اُونو گُت: «دلِ داشنُوتیت، مِیَم، رَرتلاقِ نوئیت!»

^{۲۸} پطرس جُئو دَه: «آقا، آر خُوتی، و مِه دَسْتورِ ب، تا مِه هَم ری آو و تِه تُو بیام.» ^{۲۹} عیسی گُت: «بیا!» اوسِه پطرس دِ قایقِ اوما و هار و ری آو والا عیسی وِ رَ اُفتا. ^{۳۰} اَمّا هِه کِه شدتِ بایِ دی، و حَشَتِ کِرد، دِ حَالِی کِه داش مِیَنَه آو غرقِ موی، قَارَن: «آقا، نجاتِمِ ب!» ^{۳۱} عیسی جَلدی دَسِ خُشَه دِراز کِرد و اونَه

گرت و گت: «ای کم ایمو، سی چی شک کردی؟»^{۳۲} هه که و قایق اومان، بای حفتی.^{۳۳} ونونی که د قایق بین، عیسیانه سژده کِردن، گتِن: «و راسی که تُو گر خدایی.»

شفای مریضیا د جنیسارت

^{۳۴} و هه که و ساحلی هنی رَسین، د دیار جنیسارت پیاده بین.^{۳۵} مردِمونه اوچه عیسیانه اشناختن، گسونی نه و تموم او دیار کل کِردن، و مریضیانه و ته عیسی آوردن.^{۳۶} اُونو د عیسی خواهشت می کِردن اجازَه بئه تا هه تنیا گوشه ردایشه لمس بکن، هرکه لمس می کِرد، شفا پیا می کِرد.

۱۵

مینِه آیم بایس پاک با

^۱ بعد گروهی د علمای فرقه فریسی و معلمیا تورات د اورشلیم و ته عیسی اومان و گتن: ^۲ «سی چی شاگردیا تُو آداب و رسوم گپیامونه میشکنن؟ اُونو دسیا خوشونه ورز خوراک خرده نمیشورن!»^۳ عیسی د جئو ونو گت: «سی چی شما سی حفظ آداب و رسوم خوت حکم خدانه می شکنیت؟^۴ سی یکه خدا گته: "بوا و دا خوت احترام ک و د اونی دسگیری ک" و هم یکه "هرکه و بوا یا دا خوش گن فاش بکه، بایس گشته بوئه." ^۵ اما شما مئیت آر کسی و بوا و داش بئه: "هر کمکی که ممکن بی د مه دریافت بکیت، وخم خدا موئه،"^۶ د اپی صورت، د و او واجب نی بوا خوشه احترام بکه و دش دسگیری بکه. هه چنی شما سی حفظ آداب و رسوم خوتو کلومه خدانه باطل می کیت.^۷ شما ای ریاکاریا! ایشعیای نبی دباره شما چه خو گته، اوسه که گت:

^۸ «"ای قوم و لویا خوشو مینه احترام می کن،

اما دلیاش د مه دیره.

^۹ عبادت اونی بیهود آ،

و تعلیمش چیئی جز احکام بشری نی."

^{۱۰} اوسه او جماعتیه و ته خوش جنا کِرد و گت: «و مه گوش بکیت و بقمیت. ^{۱۱} انسان وا او چیئی که مُحور نجس نموئه، بلکه او چیئی که د گپ او درمیا، ونا آ که آیمنه نجس می گه.»^{۱۲} اوسه شاگردیا اومان و تیش و گتن: «دونی که اپی قصه تُو سخت و علمای فرقه فریسی بر خرد؟»^{۱۳} عیسی وش جئو ده:

«هر ناهالی که بوا آسمونی مه نکاشت وُته، د ریشه گنه مونه. ۱۴ وونونه و حال خوشو بیلیت. ونو رهنمایا گوری آن. هر وقت کوری عصاگش کوری هنی بونه، هر دک د چاه مِفَن.» ۱۵ اما پطرس گت: «ای مثل نه سی ایما توضیح ب.» ۱۶ عیسی جتو د: «مه شما هم هنی درک نمی کیت؟ ۱۷ مه نونیت که هر چی د ر گپ مُحوریت، و گیه می ر و بعد دفع مونه؟ ۱۸ اما او چپائی که د گپ درمیا، د دل سرچشمه میزه، وینا آ او چپئی که آیمینه نجس می گه، ۱۹ سی یکه فکریا گن، قتل، زنا، بی عفتی، دزی، شهادت دزو و تهمت، د دل سرچشمه میزه. ۲۰ ینونه که آیم نجس می گه، نه خوراک حرده و دس نشسته!»

ایمونه به زینه کنعانی

۲۱ عیسی اوچنه ترک کرد و د دیار صور و صیدون رت. ۲۲ په روزنی کنعانی د آهالی اوچه و تیش اوما و وا قاره گت: «ای آقا، ای گر داوود نبی، و مه رحم ک! په دیو دخترمه سخت اسیر کرده.» ۲۳ اما عیسی هیچ جتویی نده تا یکه شاگردیا جلو اومان و د عیسی خواهشت کردن، گتن: «اونه مَرخص ک، سی یه و قاره د دمه ایما میایه.» ۲۴ عیسی د جتو گت: «مه تنیا سی کاوویا گم بیه قوم اسرائیل کل بیه.» ۲۵ اما او ز اوما د جلو عیسی زونی ز و گت: «ای آقا، و مه کمک ک!» ۲۶ عیسی د جتو او ز گت: «دُرس نی که نونه د دس بچو بیریم ور سی یا بنیم.» ۲۷ او ز گت: «دُرسه، آقا، اما سی یا هم د حیردیا خوراک که د سفره صوحشو مفته مُحورن!» ۲۸ اوسه عیسی و او ز گت: «ای ز، ایمون تُوعظیم! هه اطور که می حای سیت بونه!» و هه دو دم دختر او شفا پیا کرد.

خوراک دیه و چار هزار نفر

۲۹ عیسی د اوچه رت و د لوء دریاچه جلیل و رافتا، و تبه ای ریس و د بالا او تبه نشس. ۳۰ جمعیت زیادی و ته او اومان و وا خوشو لنگیا و کوریا و فلجیا و لالیا و مریضیا هنی نه آوردن جلو پایا عیسی نیان و عیسی وونونه شفا ده. ۳۱ مردم هه که دین که گنگیا قسه می گن، فلجیا سالم موئن، لنگیا ر می رن و کوریا میئن، شگف زیه بین و خدای اسرائیل نه جلال دن.

۳۲ عیسی شاگردیا خوشه جنا کرد و گت: «دلیم و حال ای مردم میسوزه، سی یکه الان سه روزه که وامن و چپئی سی حرده نارن. نمی حام وونونه گسته رائی بکم، موادا د ر د پا یران.» ۳۳ شاگردیاش گتن: «د چنی جا دیر افتایه ای ایما د کجا میثونیم ایقه نو پیا بکیم تا ای چنی جمعیتی مُحورن و سیر بان؟» ۳۴ عیسی

پرسی: «چَن نُو داریت؟» گُتِن: «هف نُو و چَن ماهی کُچِ کِ داریم.»^{۳۵} عیسی و مردم گت تارِی زمی بَنشِیَن. ^{۳۶} اوسه هف نُو و چَن ماهی نِه گرت و بعدِ شُکرگذاری، اُونونِه گت کِرد، و شاگردیاش دَه و شاگردیا هم و او جَماعت دَن. ^{۳۷} همه حَرَدِن و سیر بیین و شاگردیا هف سَلَه هم دِ حیردیا باقی مَنه جمع کِردِن. ^{۳۸} تعدادِ کُسونی که خُوراک حَرَدِن، غیر زَنو و بَچو، چهار هزار پیا بیین. ^{۳۹} دِما یِکه عیسی مردم نِه مُرخص کِرد، سوارِ قایق بی و و دیارِ مَجَدان رت.

۱۶

تقاضا نِشونِه اَسْمونی

۱ علمای فِرَقَه فَرِیسی و علمای فِرَقَه صَدّوقی و تِه عیسی اومان تا اونِه اِمْتَحُو بَکن. و اِی نیت دِ او حاسن تا نِشونِه اَسْمونی و ونو نِشُو بَنه. ^۲ عیسی دِ جُئو ونو گت: «دِ مَوْع دَم اِیوارِه، مُئیت هوا خُو مَوته سی یِکه اَسْمو سُوَر آ، ^۳ و صُو مَوئیت ”امرو هوا خُرُو مَوته، سی یِکه اَسْمو سُوَر وُ گِرته آ،“ . شِما خُو میتونیت کِه نِشونِه یا اَسْمونِه تعبیر بکیت، اَمّا نِمیتونیت نِشُونِیا زَمُونِیا نِ تعبیر بکیت! ^۴ اِی نسلِ شِرات پِیْشَه و زناکار نِشُونی می حان، اَمّا نِشونِه اِی و ونو دِئِه نِ مَوته جُز نِشونِه یونس نبی.» پس و نونِه ترک کِرد و و ر خُوش رت.

خمیرمایه علمای فِرَقَه فَرِیسی و صَدّوقی

۵ شاگردیا هه که و او لانه دریاچه رتن، دِ یادشورتی که وا خُوشو نُو وِردارن. ^۶ عیسی و اُونو گت: «خَواستُ با دِ خمیرمایه علمای فِرَقَه فَرِیسی وُ صَدّوقی دیری بکیت.» ^۷ دِ مِیْنِشُ بَحْث اُفتا، گُتِن: «وا خُو مَو نُو نِیووردیمه.» ^۸ عیسی فَمِس و و ونو گت: «ای کم اِیْمونیا، سی چی دِ بازه یِه که نُو ناریت وایک بَحْث می کیت؟ ^۹ آیا هنی درک نمی کیت؟ آیا و یای ناریت او پنج نُو و پنج هزار نفر و چَن تیژَه حیرده نُو که جَمع کِردیت؟ ^{۱۰} یا او هفت نُو و چهارهزار نفر و چَن سَلَه حیرده نُو که جَمع کِردیت؟ ^{۱۱} پس سی چی درک نمی کیت که وا شِما دِ باره نُو قِصَه نِکِردِم؟ بَلِکِم گُتِم که دِ خمیرمایه علمای فَرِیسی وُ صدوقی دیری بکیت.» ^{۱۲} اوسه شاگردیا فَمِسِن که و ونو دِ باره تعلیم علمای فَرِیسی وُ صدوقی هُشتار دِئِه، نِه دِ بازه خمیرمایه نُو.

اعترافِ پطرس دِ بازه عیسی

۱۳ هه که عیسی و ولات قیصریه فیلیپی ریسس، د شاگردیاش پرسی: «و نظری مردم، گر انسان چه کسی آ؟»^{۱۴} اُونو جُئو دَن: «بعضیا مَن یحیای تعمیددَهَنده آ. قری هنی مَن ایلیا نبی آ، و قری هم مَن یرمیا نبی یا یکی د پغمربا آ.»^{۱۵} عیسی دَش پُرسی: «شما چی مُئیت؟ و نظری شما مه کی هیسم؟»^{۱۶} شمعون پطرس جُئو ده: «تو مسیح موعود هیسی، گر خدای زنه!»^{۱۷} عیسی گت: «خوشا و حال تو، ای شمعون، گر یونا! سی یکه ای حقیقت نه جسم و خی سیت دیاری نکرده، بلکم بوا مه که د آسمونه ونه دیاری کرد. ۱۸ مه هم و تو مئم، نومه تو پطرس آ و معنی برد، و مه و ری ای برد، کلیسا خومه بنا می کم و دروازیا جهنیم و او غالو نموته.»^{۱۹} کللیا پاتشاپی آسمونه و تو مئم. هر چیئی که د ری زمی بونی، د آسمو بسته موته و هر چیئی که د ری زمی و بکی، د آسمو و موته.»^{۲۰} اوسه عیسی و شاگردیا دستور ده که و هیشکه نَن او هه او مسیح موعود آ.

پیشگویی عیسی درباره مرگ و زنه بی ینش

۲۱ د اوسه وادما عیسی شروع کرد و دیاری کردن ای حقیقت سی شاگردیاش که لازم آ و اورشلیم رُوته و داوچه د گپونه قوم و سرون کاهنیا و معلمیای تورات آزار زیاد بینه و کشته بوته و د روز سئم زنه بوته.^{۲۲} اما پطرس اونه و لائی برد و مناش کرد و عیسی گت: «دیر زریت، آقا! چنی چیئی هرگز سیت اتفاق نیمفته.»^{۲۳} عیسی ری وگردن، و و او گت: «دیر بو د مه، ای شیطو! تو مانع رمی، سی یکه فکریا تو انسانیه نه الهی.»

۲۴ بعد عیسی ری و شاگردیاش کرد و گت: آر گسی باها د دُم مه بیا، بایس خوشه انکار بکه، صلیب خوشه ودراره و د دمه مه بیایه.^{۲۵} سی یکه هرکه باها جونه خوشه نجات بته، ونه د دس میه، اما هرکه و خاطر مه جونه خوشه د دس بته، ونه دواره و دس میاره.^{۲۶} چه فایده ای سی انسان دازه که گرد دنیا نه و دس بیاره، اما جونه خوشه بواره؟ و یا انسان چی و عوض جوندش بته؟

۲۷ «سی یکه گر انسان که منیم د جلال بوا خوش و همرا فرشتیا میایه و د اوموقع و هرگسی سی کاریاش پاداش مته.^{۲۸} حقیقت و شما مئم، بعضی د کسونی که ایچه اسانه تا گر انسان نیئن که د پاتشاپی خوش می آیه، طعم مرگ نیمچشن.»

تبدیل هیبتِ عیسی

۱ بعدِ شش رو، عیسی، پطرس و یعقوب و یوحنا که برارِ یعقوب بی و خوش برداشت و وُنونه و بالا گوء بُلنی، بُرد. ۲ دِ اوچه، دِ بَرور و نو، هیبتِ عیسی دِگرگون بی: ریش چی آفتو بریقه میزه و جومش چی نور، اسپ بیئی. ۳ دپی موقع، موسای نبی و ایلینا نبی دِ بَرور چشیا و نو ظاهر بین که وا عیسی قِصه می کِردن. ۴ پطرس و عیسی گت: «ای آقا، چنی خُونه ایما هایم ایچه آر باهای، سه تا گولا می سازیم: یکی سی تُو، یکی سی موسی و یکی هم سی ایلینا.» ۵ هنی ای حرف ری رُونه پطرس بی که یگی په آر برچه داری ریشو سا و ن دنگی دِ آر و گوش ریس: «که پنا آکر عزیزم که دِ او خیلی راضیم؛ و او گوش بئیت!» ۶ و اِشَنفَتِن ای دنگ، شاگردیا زرتلاق بین و وا ری، و زمی اُفتان. ۷ اَمّا عیسی نَزیک بی و دَس ریشو نیا و گت: «وریسیت و زَلت نَزوئه!» ۸ و نو چشیا خُوشونه وا کِردن و جُز عیسی کسینه نیین.

۹ وقتیکه دِ گوء می اومان و هار، عیسی و اونو دَسْتور دَه: «اُو چیئیکه دِیت سی کسی نُوئیت، تا زَمونی که گر انسان که منم دِ مُردیا زنه با.» ۱۰ شاگردیا دِ عیسی پُرسیین: «سی چی معلمیا تورات مُنن که بایس اول ایلینا نبی بیایه؟» ۱۱ عیسی وِش جُئو دَه: «دُرس آ، اول ایلینا می آیه و همه چینه دُرس می گه. ۱۲ اَمّا وِشما مُنم که ایلینا اوما، اَمّا وِنه نَشناختن و هر چی که حاسن وا و کِردن. و هه و ای صورت گر انسان هم و دَس و نو آزار مِیینه.» ۱۳ اوسه شاگردیا فَمِسِن که دِبَارَه یحیای تعمید دَهَنده وا و نو قِصه می گه.

شفای گر دیوزیه

۱۴ هه که و ته جماعت وِرگشتن، پیاپی و عیسی نَزیک بی و دِ بَرور او رُونی ر و گت: ۱۵ «ای آقا، و گر مه رَحَم ک. او صرع دازه و سخت عَدُو می گشه. بیشتر وختیا دِ مینه تَش وُ آو مِفته. ۱۶ اونه و ته شاگردیات اُوردِم، اَمّا نَتُونِسِن شفاش پئن.» ۱۷ عیسی دِ جُئوش گت: «ای نسلِ بی ایْمو و مُنحرف، تا و کی و شِما بوئِم و تَحْمَلِئُو بَکِم؟ وِنه و ته مه بیاریت.» ۱۸ بعد عیسی و دیو تَشَر ر و دیو دِ گر اوما و دَر و او گر هه دِ او موقع شفا گِرت. ۱۹ اوسه شاگردیا و ته عیسی اومان و دِ غَلَوَت دِ او پُرسیین: «سی چی ایما نَتُونِسِم او دیو و در بَکیم؟»

۲۰ عیسیٰ وِشْ جُئو دَه «سی یکه ایْمونْتو گم آ. حقیقت وِ شِما مُئم، آر ایْمونی وِ گچکی یه دُونَه خَرْدَل دَاشْتوئیت، می تُونیت وِ اپی گُوء بُویت» دِ ایچَه وِ اوچَه جا وِ جا بُو وِ جا وِ جا مُوئَه وِ هیچ کاری سی شِما نا مُمکن نی. ۲۱ [اما اپی جنس جُز وِ روزَه وِ دعا وِ در نِمیره.]»

عیسی دِبَارَه مرگ وِ زَنَه بیین خُوش هَنی پیشگوپی می که

۲۲ موقعی که دِ جلیل دُورِ یک بیین، عیسی وِ اُونو گُت: «گَر انسان وِ دَسِ مردِم تسلیم مُوئَه. ۲۳ وُئو اونَه می گُشن وِ او دِ روزِ سِئِم زَنَه مُوئَه.» شاگردیا خیلی غُصَه خَرْدَن.

مالیات معبدِ خدا

۲۴ بعد وِ که عیسی وِ شاگردیا وِ شَهرِ کَفَرناحوم رَسِسِن، مأموریا که مالیات معبدِ خدانَه که دو دِرهم بی جمع می کِرْدَن، وِ تَه پطرس اُومان وِ گُتِن: «آیا اُستادِ شِما مالیاتِ نِئمه؟» ۲۵ پطرس جُئو دَه: «الْوَت که مئه!» وِ قَتیکَه پطرس وِ حُونه وارد بی، وِرز یکه چیی بُئَه، عیسی وِ او گُت: «ای شَمعون، وِ نَظَر تُو پاتشایا دُنیا دِ چَه گَسونی باج وِ خراج می سُونن؟ دِ بَچونه خُوشو یا دِ بیگُونیا؟ چی مُئی؟» ۲۶ پطرس جُئو دَه: «دِ بیگُونیا.» عیسی وِ او گُت: «بِس بَچو مُعافَن! ۲۷ اما سی یکه وُئونه نَزنجِ نِئِم، وِ لُوءِ دریا رُو وِ قُلُوی بُون. اولین ماهی نه که گِرْتی، دَمشَه وا کُ. یه سِگَه چهار دِرهمی پیا می کی. وا وِ سَهَم مِنو خُوتَه وِ ونو ب.»

۱۸

کی دِ همه گِپَره آ

۱ دِ او مَوْقِع، شاگردیا وِ تَه عیسی اُومان وِ پُرسیین: «چَه کسی دِ پاتشایا آسَمو دِ همه گِپَره؟» ۲ عیسی بَچَه اپی نه حِنا کِرْد وِ وَئَه دِ مینجا شاگردیا نیا. ۳ وِ گُت: «حقیقت وِ شِما مُئم، تا عَوْض نوئیت وِ چی بَچونه گچک نُویت، هَرگِز وِ پاتشایا آسَمو رِ پیا نِمکیت. ۴ پس، هر که خُوشَه چی اپی بَچَه اُفتایَه بَگَه، دِ پاتشایا آسَمو دِ همه گِپَره مُوئَه. ۵ وِ هر که چنی بَچَه ایینه وُئوم مِه قَبول بَگَه، مِنه قَبول کِرْدَه.

۶ «اما هر که باعث با یکی دِ اپی کوچکیا که وِ مِه ایْمو دارن دِ ایْمونش بِفْتَه،

سی و بیتر پنا آ که په سنگِ آسیوئِه گپی و میلش وَنَه با، و د تَه دریا غرق بُوئِه!
 ۷ وی و حالِ ای دُنیا که وا و سوسَه یاش باعث گنَه مُوئِه! الوت، لازم آ که
 و سوسَه یا بیاین، اما وی و حالِ وَ که باعثِ و سوسَه با!
 ۸ «آر دَس یا پات تُوَنه و گنَه مُوئِه، وَ نه قطع کُ و پرت ب، سی یکه سی تُو
 بیتره که بی دَس و پا واردِ حیات ابدی بای، تا یکه وا دُو دَس و دُو پا و مینه تَش
 ابدی وَنَه بای. ۹ و آر چشت تُوَنه و گنَه مُوئِه، اونه درآر و پرت ب، سی یکه سی
 تُو بیتره که وا په چش واردِ حیات ابدی بای، تا یکه وا دُو چش د تَش جهنم وَنَه
 بای.»

مَثَلِ کَاوَه گَم بِيِيَه

۱۰ «حواسِتُ با که هیچکوم د ای گوجکیانه خوار نکیت، سی یه و شِما مُئِم
 که فرشتیا اونو د آسمو همیشه ری بوا مینه که د آسمونه، مین. ۱۱ سی یکه گری
 انسان اوما آ تا گم بییه نه نجات بئه. ۱۲ چی گمو می کیت؟ آر پیای صد کاوه
 داشتوئِه و یکی د ونو گم بوئِه، آیا او نود و نه کاوه نه د مینه گوء نیميله و د دم
 کاوه گم بیه نیمیره؟ ۱۳ حقیقت و شِما مُئِم، که آر وَنَه پیا بگه، سی او په کاوه
 بیشتر خَشال مُوئِه تا سی او نود و نه کاوه که هیچوقت گم نوبینه. ۱۴ و هه ای
 صورت، اراده بوا شِما که د آسمونه یه نی که حتی یکی د ای گچکیا د دَس زوئِه.

رفتار کِرِدِ وا برارِ خطاکار

۱۵ «آر برارِت و تُو گنَه بگه، و تِه او رُو و د مینه خوئو خطاش و ش گوش رَد
 کُ. آر حرفته قبول کرد، برارته دوازه و دَس آوردیه؛ ۱۶ اما آر زیر بار نرت، یک یا
 دُو نفر هنی و اُوت بُر تا "هر حرفی و اشاهدت دُو یا سه شاهد ثابت بوئِه."
 ۱۷ آر ناحاس و ونو هم گوش بگه، وا کلیسا د مینه بنی؛ و آر زیر بار کلیسا هم
 نرت، اوسه و او چی بیگونه، یا خراجگیر رفتار کُ. ۱۸ «حقیقت و شِما مُئِم، هر
 چیی که د زمی بونیت، د آسمو بسته مُوئِه؛ و هر چیی د زمی و ا بکیت، د
 آسمو و ا کِرده مُوئِه. ۱۹ دوازه و شِما مُئِم که هر وقت دُو نفر د شِما د ری زمی،
 دباره هر چیی که باحان و ا یک په دل بان، بوا مه که د آسمونه سیشو و انجوم
 می رِسته. ۲۰ سی یکه جایی که دُو یا سه نفر و نوم مه جمع بوئن، مه اوچه د
 مینش حاضر م.»

مثلِ خادمی که نمی وَخَشَه

۲۱ اوسه پطرس و تِه عیسی اوما و پُرسی: «ای آقا، تا چن گِل آر برارم و مه گنه بگه، بایس ونه بوخشم؟ آیا تا هف گِل؟» ۲۲ عیسی وش جئو ده: «و تو مُئم نه هف گِل، بلکم هفتاد مرتبه هف گِل.

۲۳ زوتا، موئه پاتشاپی آسمونه و شاهی تشبیه کرد که تصمیم گرت و نوگریا خوش تسویه جسو بگه. ۲۴ هه که شروع و جسو کتاو کرد، شخصی نه و تش آوردن که ملیونها ملیون و شاه بدهکار بی. ۲۵ اما سی بیکه و نمی تونس قرط خوش بئه، اربابش دستور د اونه و زن و بچه و تموم دارو ندرارش بفزوشن تا طلبنه د او بسونن، ۲۶ نوگر جلو پا ارباب و ری زونی افتا و والک و حاس گت: «و مه مهلت ب تا تموم قرط خومه وت بئم.» ۲۷ ارباب دلش و حال او سوخت و قرط اونه بخشی و آزادش کرد. ۲۸ «اما وختی که ای نوگر د اوچه می رت و در، یکی د هوم کاریا خوشه دی که صد دینار قد سه ماه حقوق وش بدهکار بی. ونه گرت و چنگ نیا د تشنیش و گت قرط خوت و مه ب!» ۲۹ همکارش جلو پا او و ری زونی افتا و والک و حاس گت: «و مه مهلت ب؛ تا تموم قرط خومه وت بئم.» ۳۰ اما او زیر بار نرت، بلکم رت و اونه و زندو ون تا قرط خوشه بئه. ۳۱ موقعیکه باقی نوگریا ای جریانه دین خیلی ناراحت بین و ته ارباب خوشو رتن و گل ماجرانه سی او گتن. ۳۲ ارباب او نوکرنه و تِه خوش جنا کرد و گت: «ای نوگر شرور، مَر مه و خاطر خواهشت نو گرد قرطت نوخشم ۳۳ آیا نمی بایس هه او طور که مه و نورحم کردم، تو هم و همکار خوت رحم می کردی؟» ۳۴ ارباب تش گرت، و اونه و زندو ون تا زمونی که گرد قرطش بئه. ۳۵ «هه و ای صورت بوآ آسمونی مه هم، و هر گوم د شما چنی رفتار می که، آر شما هم براره خوتونه د دل نوخسیت.»

۱۹

تعلیم عیسی دباره طلاق

۱ وختی که عیسی ای حرفیانه و آخر رسن، جلیل نه ترک کرد و د او لان گلال اردن و سرزمین یهودیه اوما. ۲ جمعیت زیادی د دم او رائی بین و عیسی ونونه د اوچه شفا ده.

۳ علمای فرقه فریسی و تِه او اومان تا امتحونش بگن. اُونو پُرسیین: «آیا جایز آ که پیا زینه خوشه و هر علتی که باحا طلاق بئه؟» ۴ عیسی د جئو ونو گت:

«مَرِّ تورات نَحْنِيَهَ كه آفَرِيَنَدَه انسان دِ اول "اُونُونِه پيا وَ رَ آفَرِي"، وَ گت: "زوتا، پيا، بُوأ وَ دَا خُوشِه ترك مي گه، وَ زِينِه خُوش مي پيوَنَه او دُو يه تَن مُوَنَن؟" ٦ بنابرايي، دِ اوسِه وا دِما دَ دُو نيسِن بَلِكِه يه تَن هيسِن. پس او چيئي كِه خدا وَ يَك پيوَنَه، انسان نبايس چگا بگه.» ٧ اونو وَ عيسي گتن: «پس سي چي موسي دستور دَه كه پيا وَ زِينِه خُوش طلاقنامِه اي بِنَه وَ وَنِه راها بگه؟» ٨ عيسي وَ ونو گت: «موسي سي خاطر سَنگدلي شما اجازَه دَه كه زِينِه خُوتُونِه طلاق بَنِيَت، اما دِ اَوَل چني نوي. ٩ وَ شِما مُئِم، هرگه زِينِه خُوشِه وَ هرعلتي جَز زينا طلاق بِنَه وَ رَني هَني يكا بگه، زينا كِرَدَه.»

١٠ شاگرديا وَ او گتن: «أر وَضِع پيا دِ قبالِ زِينِه خُوش، چنينَه، پس بيترَه رَ ناحا!» ١١ عيسي گت: «همه نَتُونَن ابي تعليم قبول بكن، مَر گسوني كه وَ ونو عطا بيوَنَه. ١٢ سي يِكِه بعضي خواجَه آن، سي يِكِه دِ گيَه دَاشُ چني وَ دي اوماَنَه؛ بعضي هَني وَ دَسِه مَردم خواجَه بينَه؛ وَ بعضي هم وَ خاطرِ پاتشايي آسمو خُوشو خُوشُونِه خواجَه فَرَض مي كَن وَ رَ نيمي حان. هر گه تُونِه يِنِه قبول بگه، بيليت چني بگه.»

عيسي وَ بَجُو

١٣ اوسِه مردم بَجُونِه وَ تِه عيسي اُورِدَن تا وَ ريشُ دَس بَنِيَه وَ دعا بگه. شاگرديا مَردمِنِه مِنا كِرِدَن. ١٤ اما عيسي وَشُ گت: «بيليت بَجُو وَ تِه مِه بيان وَ جَلُوشُونِه نيريت، سي يِكِه پاتشايي آسمو سي چني گسوني آ.» ١٥ وَ ريشُ دَس نيا وَ اوسِه دِ اوچَه رَت.

جُونُ ثِرُوتَمَن

١٦ يه روز پياي وَ تِه عيسي اوما وَ پُرسِي: «أستاد، چِه كارِ خُونِي بِيَكَم تا حياتِ اَبدي داشْتُونِمْ؟» ١٧ عيسي وَشُ گت: «سي چي دِ بازَه چِه چيئي خُو آ دِ مِه سؤال مي كي؟ تَنيا يكي آ كه خُو آ. آر مي حاي وَ حياتِ رَ پيا بكي، احكامِ شَرِيعَتِ وَ جا بيار.» ١٨ او پيا پُرسِي: «گوم دِ احكام؟» عيسي گت: «قتل نك، زينا نك، دُزي نك، شاهادتِ دُرو نِه، ١٩ وَ بُوأ وَ دَاتِ احترامِ بَنِي،» وَ «هُمساتِ چي خُوتِ محبت ك.» ٢٠ او پيا دِ جُنو وَ عيسي گت: «گِرِدِ ابي احكامِ وَ جا اُورِدَمَه؛ دَ چِه چي كم دارم؟» ٢١ عيسي جُنو دَه: «أر مي حاي كامل بويي، رُو وَ هر چي كه داري بَفُروش وَ وَ زاريا ب كه دِ آسمو گنج داري. اوسِه بيا وَ دِ مِه پيروي ك.» ٢٢ وقتي كه او جُونُ يِنِه اِشْتَفَت، ناراحت بي وَ دِ اوچَه رَت، سي يِكِه مال وَ مِمال

زیادی داش.

۲۳ اوسه عیسی و شاگردیاش گت: «حقیقت و شما مئم، یه شخصه دولتمن خیلی سخت و اَرِدِه پاتشاپی آسمو موئه. ۲۴ هنی وت مئم که رد بین شتر د سیلا سیزه آسوتره تا یه شخص پیلدار بتونه وارد پاتشاپی خدا بوئه.» ۲۵ شاگردیا وا اِشْتَفَینِ یه شگف زئه بین و پُرسین: «پس چه کسی میتونه نجات بیا بگه؟» ۲۶ عیسی وش سیل کرد و گت: «یه سی انسان ممکن نی، اما سی خدا همه چی مُمکنه.»

۲۷ پطرس گت: «سیل ک، ایما همه چینه نیایمه و د دُم تو می آیم. پس ایما چی و دَس میاریم؟» ۲۸ عیسی وش جئو ده: «حقیقت و شما مئم، د دنیای جدید، وقتیکه گر انسان و ری تخت با شکوه خوش بنشینه، شما هم که د مه پیروی کردیته، و ری دوازه تخت می نشینیت و و ری دوازه طایفه اسرائیل داوری می کیت. ۲۹ و هرگه سی خاطر نوم مه حونه یا برار و یا خوار یا بوا و یا دا و یا بچه و یا املاک خوشه ترک کردوئه، صد بزور و دَس میاره، و حیات ابدینه هم و ارث مژه. ۳۰ اما خیلی د کسونی که الان اول هیسن، آخر موئن، و کسونی که آخر آن، اول موئن!

۲۰

حکایت کارگریا تاکسو

۱ «پاتشاپی آسمو چی ارباب یه حونه آ که صوزی د حونه کرد و در تا سی تاکسونه خوش کارگریایی بی ر. ۲ او وا کارگریا قرار نیا که روزی یه دینار که د او موقع دَسْمَزِه یه روز بی، بابت کار د تاکسو و هر گوم بئه. بعد ونونه و تاکسونه خوش کل کرد. ۳ نزیک ساعت نه صو دوازه رت و در و قری هنینه دی که د میون شهر بیکار اسانه، ۴ و اونو هم گت: "شما هم و تاکسونه مه روئیت و چپی که حق شما نه و شما مئم." ۵ ونو هم رتن. دوازه نزیک ساعت دوازه و ساعت سه بعدظهر رت و در و هم چنو کرد. ۶ نزیک ساعت پنج بعدظهر هم رت و در هنی چن نفر دی که بیکار اسانه. دش پرسی: "سی چی تموم روز د ایچه بیکار اسایته؟" ۷ ونو جئو دن: "سی یکه هیشکه ومو کاری نده." و اونو گت: "شما هم و تاکسونه مه روئیت." ۸ «دم ایوازه، صوحو تاکسو و مباشر خوش گت: "کارگریانه جنا ک و د آخری شروع ک تا و اولی، مژشونه ب."

۹ کارگريايي که نزیکِ ساعتِ پنجِ بعظھر و سَر کار اومايني، هر گوم په دينار گرتن. ۱۰ وختي گه و گسوني ريس که جلوتر د همه اومايني، گمو کيردن که د باقي بيشتر مُز مي زن. اما هر گوم د ونو هم په دينار گرتن. ۱۱ وختي مُره خوشونه مي گرتن، وا غر غر و صوحو تاکسو گتن: ۱۲ ”يُو که آخر اومان تنيا په ساعت کار کيردن و تُو ونونه وا ايما که تمومه روز زير آفتو داغ زحمت کشيمونه، چي يک کيردي!“ ۱۳ صوحو تاکسوري کيرد و يکي د او کارگريا و گت: ”اي رفيق، مه و تُو ظلمي نکرده. مَر قِرارِ ايما په دينار نوي؟“ ۱۴ پس حق خوته بسونو رو! مه دليم مي حا و آخري چي تُو مُز بيئم. ۱۵ مه اي حقه نارم که وا پيل خوم هرچي باحام بکم؟ مه چش ديينه بخششه مينه ناري؟“ ۱۶ پس، آخريا، اول موئن و اوليا آخر موئن!»

سِئمين پيشگويي عيسي دباره مرگ و زنه بين خوش

۱۷ موقعي که عيسي و طرف اورشليم مي رت، د مينه ر، دوازه شاگرد خوشه و لائ بُرد و وش گت: ۱۸ «بينيت، ايما هيسه و اورشليم مي ريم. داوجه گر انسانه که مينم و سرون کاهنيا و معلميا تورات تسليم مي کن. ونو اونه و مرگ محکوم مي کن. ۱۹ و اونه و دس غير يهوديا مي سپارن تا مسخره بوئه و شلاق بوخوره و مصلوب با، اما د روز سئم زنه موئه.»

درخواس په دا

۲۰ اوسه دا گريا زبدي وا دو گرش و ته عيسي اوما و د بزور او زوني ر و د او چيئي حاس. ۲۱ عيسي پرسى: «چي مي حاى؟» ر و عيسي گت: «بقرما که اي دو گريم د پاتشايي تُو، يکي ولا راسه تُو و او يکي ولا چپه تُو بنشين.» ۲۲ عيسي د جئو او گت: «شما نونيت که چي مي حايت! آيا مي نونيت د جومي که مه قزار بنوشم، بنوشيت؟» اونو جئو دن: «بله، مي نونيم.» ۲۳ عيسي وش گت: «درسه، شما د جومه مه مينوشيت، اما و شما مئم که نيشه و لا راس و چپه مه د اختيار مه ني تا ونه و کسی بيئم. اي جايجا سي گسوني آ که بوام سيشن آماده کرده.»

۲۴ هه که او ده شاگرد هني د اي موضوع وا خور بين، د دسه او دو برار تش گرتن. ۲۵ اما عيسي ونونه جنا کيرد و گت: «شما نونيت که حاکميا غير يهوديا و ري ونو آقايي مي کن و گپاشو و ري ونو اقتدار دارن. ۲۶ اما د مين شما چني نونه. هرکه باها د مين شما گپ با، بايس پاکار شما بوئه. ۲۷ و هرکه مي حا د مينه شما

اول با، بایس غلیم شِما بُوئَه. ^{۲۸} حتی کُرِ انسان هم که مینم نیوما تا خدمتیش بکن، بلکم اوما تا خدمت بگه و جونشه سی خبی باها سی خلیا بَنیَه.»

شفای دُو گور

^{۲۹} وختی عیسی و شاگردپاش اریحانه ترک می کردن، عده زیادی دِ دُمِ او رائی بین. ^{۳۰} دِ لو جده، دُو پیا گور نیشین. هه که اِشتفتنِ عیسی دِ اوچه رد مونه، حنا کِردن: «ای آقا، ای کُرِ داوود، و ایما رحم کُ!» ^{۳۱} جمعیت اُونونه عَطو کِردن و حاسن که ساکت بان؛ اما ونو بیشتر می قازنن که: «ای آقا، ای کُرِ داوود، و ایما رحم کُ!» ^{۳۲} عیسی اِسا و او دُو پیانه حنا کِرد و پُرسی: «چی می حایت سیت بکم؟» ^{۳۳} او دو کور جئو دن: «ای آقا، می حایم چشیا مُو و ا بُوئن.» ^{۳۴} عیسی دِلش و حالشو سُوخت و چشیا اُونونه لَمس کِرد و دِ دم بینای حوشونه و دَس اوردن و دِ دمه او رتن.

۲۱

ورود شاهونه عیسی و اورشلیم

^۱ هه که عیسی و شاگردیا و اورشلیم نَزیک بین و و دیات بیت فاجی دِ دامنه گوء زینو رَسین، عیسی دُو تا دِ شاگردپاش کِل کِرد، ^۲ و اُونو گت: «و دیاتی که چلو ری شمانه، رُوئیت. و محض وُرود، الاغی نه و ا گرش بَسته پیا می کیت. و نونه و ا بکیت و ته مه بیاریت. ^۳ آر کسی و شما قِصه اِی کِرد، بُئیت: ”خداوند و ونو نیاز دازه،“ و او جلدی و نونه کِل می گه.» ^۴ و اِی کار پیشگوی اشعیای نبی و انجوم رَسس، که گتی:

^۵ «و دُختر صهیون بُئیت،
”سیل کُ، پاتشاه نُو

سوار و ری الاغ، و ری گزه الاغ
و فروتنی و ته نُو می آیه،“

^۶ او دُو شاگرد رتن و طبق او چیی که عیسی وِش گتی، انجوم دن ^۷ و نو الاغ و گرشه اوردن و ردایا حوشونه و ری ونو وِنن و عیسی سوار بی. ^۸ جمعیت زیادی هم ردایا حوشونه و سرِ ر عیسی فرش کِردن و قری دِش هم شاخه یا دِرختیا نه مُئورینن، دِ مینه ر و له می کِردن. ^۹ جمعیتی که دِ چلو عیسی می رتن و قری دِش که دِ دما عیسی میومان، می قازنن می گتن:

«هُوشيعانا وِ كِرِ داوود!»
 «مارك اَوَ كِه وِ نُوم خُداوند مِ آيَه!»
 «هُوشيعانا دِ عرش بَرين!»

۱۰ هِه كِه عيسى وارِد اورشليم بِي، تَموم شَهَر وِ شُور وِ شُوق اوما. مَرِدِم مِ پُرسين: «يَه كيه؟» ۱۱ وِ او جماعت جُئو مِ ذن: «يَه عيسى نبى آ، اهلِ ناصرَه جليل!»

عيسى معبد خدانه تَميس مِ كِه

۱۲ اوسه عيسى وِ صَحَن معبد خُدا وارِد بِي وِ كسونى كِه دوچه خريد وِ فِرُوش مِ كِرْدن، وِ دَر وَن وِ ميزيا صَرافيا وِ بَساطِ گمُوتر فِرُوشيانِه چَاورِشَه كِرْد ۱۳ وِ وِ ونو گت: «دِ نيسَنيا مقدس نِوشَتَه بيِيَه كِه، ”حُونَه مِه حُونَه دِعا حَنَه مُوئَه،” اما شِما وَنَه ”لُونَه دُزيا“ كِرديتَه.»

۱۴ دِ معبد، گوريا وِ لَنگيا وِ تِش اُومان وِ عيسى وِ نُونَه شفا دَه. ۱۵ اما هِه كِه سَرُون كاهنِيا وِ معلَميا تورات كايا شِگِف اُور عيسانِه ديئن وَ هَم اِشْتَفِن كِه بَچو دِ معبد مِ قارَنن وِ مُوئن: «هُوشيعانا، وِ كِرِ داوود،» تَش گِرِن. ۱۶ وِ عيسى گِتِن: «آيا مِ شَنوِي يِنُو چى مُنن؟» عيسى وِش جُئو دَه: «بِلَه. مَر دِ كُئَاويا مقدس نَحْنِيَتَه كِه،

«حَتى بَچو وِ شيرخَرِيا

اونَه حَمَد وِ ستايش مِ گن»

۱۷ اوسه عيسى وِ نُونَه تَرَك كِرْد وِ شَهَر اوما وِ در، وِ ديات بيت عَنيا رَت وِ شُونَه دِوچه مَن.

حُشك بِيِن دِرختِ انجير

۱۸ صُوروزِ بعد، هِه كِه عيسى وِ شَهَر وِرميگِشت، گُسَنش بِي. ۱۹ دِ لُو جَدَه، يَه دِرختِ انجيري دِي وِ والا وَ رَت، اما چِيئى جُز بَلگ وِ قِه او نُوِي. پَس رى وِ دِرخت كِرْد وِ گت: «دِ دِ نُو هِرگَز ميوه اِپِ وِ عَمَل نِيا!» هِه جَاورجا دِرخت حُشك بِي. ۲۰ شاگردِيا دِ ديئن يَه شِگِف زَنَه بِيئن وَ دِ عيسى پُرسين: «چَطُور دِرخت انجير چِنى زى حُشك بِي؟» ۲۱ عيسى دِ جُئو ونو گت: «حَقِيقَت وِ شِما مُئِم، آر ايمُو داشْتُوئِيت وِ شَك نَكِيت، نَه تَنيا مِئُونِيت او چِيئى كِه سى اِپِ دِرختِ انجير اتفاق اُفتا، انجُوم بِنِيت، بَلِكَم آر وِ اِپِ كِوَه بُنِيت ”دِ جا حُوش كَنَه بُوئَه، وِ دريا بَفْتَه،” چِنى مُوئَه. ۲۲ آر ايمُو داشْتُوئِيت، هِر چِيئى وِ ايمُو دِ دِعا

باحایت، و دَس مياريت.»

سوال دِبارَه اقتدارِ عیسی

۲۳ عیسی واردِ معبدِ خدا بی و مشغولِ تعلیم بی. دِ اِپی مَوْع، سَرُونِ کاهنیا و گپونَه قوم و تِه عیسی اومان و وش گتن: «و چه حقی اِپی کاریانَه می کی؟ چه کسی اِپی اقتدارِ و نُو دِیه؟» ۲۴ عیسی دِ جُئو ونو گت: «مه هم دِ شما سوالي دارم. آر جُئو دئیت، مه هم و شما مُئم و چه اقتداری اِپی کاریانَه می کم. ۲۵ تعمید یحیی دِ جانو چه کسی بی؟ آیا دِ جانو خدا بی یا دِ انسان؟» ونو دِ مینه خوشو شور کِردن و گتن: «آر بُئیم دِ جانو خدا بی، و ایما مُئه، سی چی و او ایمونوردیت؟» ۲۶ و آر بُئیم دِ جانو انسان بی، دِ مردِم می ترسیم، سی یکِه همه یحیانَه یه پغمَر دُونن.» ۲۷ اوسه و عیسی جُئو دن: «نُونیم.» عیسی گت: «مه هم و شما نُمئم و چه اقتداری اِپی کاریانَه می کم.»

مَثَل دُو گر

۲۸ «نَظرِ شما چینه؟ پیاپی دُو گر داش. و تِه یِکی دِ گریا رت و گت: ”روله، امروز و تاکسور و دوجه کار ک.“ ۲۹ گر گت: ”نمیرم.“ اما بعد نَظَرِش عَوْض بی و رت. ۳۰ بوا و تِه او یِکی گر هَنیش رت و و او هم هه ونونه گت. گر جُئو ده: ”می رم، آقا،“ اما نَرت. ۳۱ گوم دِ او دُو گر حاس بوانَه و جا اُورد؟» شاگردیا جُئو دن: «اولی.» عیسی وش گت: «حقیقت و شما مُئم، خراجگیریا و فاحشیا و رز شما واردِ پاتشایی خُدا موئن. ۳۲ سی یکِه یحیی اوما و شمانه رانمایی کِرد که چطور صالح زنی بکیت اما و او ایمو نیوردیت، اما خراجگیریا و فاحشیا ایمو اُوردن. و شما حتی وادین پنو، نَظَرِش عَوْض نوی و و او ایمو نیوردیت.

مَثَلِ باغُونیا ظالم

۳۳ «و مثلی هنی گوش بکیت. صُوحو ملکی، یه تاکستو دُرُس کِرد و دُورشه دیوار گشی و حوضچه اِپی سی تَلَقْنَه انگیریا سی شراو گن و بُرجی هم سی دیدبونی ساخت. تاکسونه و چن باغوو اجاره د و خوش و سَفَر رت. ۳۴ هه که موقع چینی محصول رَسس، پاکاریا خوشه و تِه باغُونیا کل کِرد تا بر خوشه دِ میوه بسونه. ۳۵ اما باغُونیا پاکاریا اونه گرتن، یِکی نه رن و یِکی نه گشتن و سئمی نه برد بارو کِردن. ۳۶ صاحو باغ گلی هنی، پاکاریا بیشتری و تِه ونو کل کِرد، اما باغُونیا و ونو هم هه اوطور رفتار کِردن. ۳۷ آخر سر گر خوشه و تِه باغُونیا کل

کرد و وا خوش گت: "حُرْمَتِ كِر مِنه نيه ميارن." ۳۸ اما هه كه باغونیا گرينه ديئن، وا يك گتن: "يه وارته. بيايت اونِه بگشيم و ميراثش واگير بكيم." ۳۹ پس اونِه گرتن و دِ تاكسو وِن و در، گشتن. ۴۰ وا ابي جسو، هه كه صوحو تاكسو بيايه وا ابي باغونیا چي مي كه؟" ۴۱ شاگرديا جئو دن: «او پيايا شير و ابي رحمي توم نابود مي كه و تاكسونه و باغونیا هني اجاره مئه تا سهم اونِه و موقع وش پئن.»

۴۲ عيسى و ونو گت: «آيا تا ايسه دِ كئوويا مقدس نَحْنِيَّه كه،

»هه او سنگي كه معماریا رد كِردن،

سنگِ اصلي بنا بي.

يه كار خداوند بي

و دِ نظر ائما عجيوه."

۴۳ «پس و شما مئم كه پاتشايي خدا دِ شما گرتِه و و قومي دئه مونه كه ثمرشه پئن. ۴۴ [هر كه ري او برد بفته حيرد مونه، و آر او برد ري كسي بفته، اونِه ميتلقنه.]»

۴۵ هه كه سرون كاهنيا و علمای فرقه فریسی مثلثا عيسانه اِشْنَفْتِن، فَمِيسِن كه دباره ونو قصه مي كه. ۴۶ گرچه دِ دم يه بيئن كه عيسانه دسگير بگن، اما دِ مردم زلش مي رت سي يكه مردم عيسانه يه پغمَر دُونِيسِن.

۲۲

مَثَل ضیافت دُوئَت

۱ عيسى هني وا مَثَلِيا وا ونو قصه مي كِرد، و مي گت: ۲ «پاتشايي آسمو چي پاتشايي آ كه سي گر خوش جشن دُوئتي و پا كِرد. ۳ او نوكریا خوشه كل كِرد تا دعوتيانه سي جشن خور بكن، اما ونو ناحاسن بيان. ۴ نوكریا هني كل كِرد و گت: "و دعوتيا بُئيت، سفره جشنه آماده كِردمه، و گاو و گوسالیا پروارمه هم سر بُريمه و همه چي آماده. و جشنه دُوئت بيايت." ۵ اما ونو اعتنا نكردن و هر گوم و ر خوشو رتن، يكي و مزرعه و يكي هني و تجارت خوش. ۶ باقي هم، نوكریا اونِه گرتن، وا ابي شرمي رفتار كِردن و گشتن. ۷ شاه تش گرت، سپاهي كل كِرد و او قاتليانه گشت و شهرشونه و تش گشي. ۸ بعد و نوكریا گت: "جشن دُوئت آماده، اما دعوتيا لايق نوين. ۹ پس و ميون شهر روئيت و هر كنه پيا كِرديت و

جَشِنِه دُوئْتِ دَعَوْتِ بَكِيْتِ. ۱۰ غَلْمِيَا وَ كِيچِيَا رَتْنِ وَ هَرِ گِنِه پِيَا كِرْدِن، دِ خُوُوْ
گَن، وَا خُوُوْ اُوْرْدِن، جَوْرِي كِه تالارِ دُوئْتِ دِ مِمُونِيَا پُر بِي.
۱۱ «اَمَّا مَوْعِي كِه شَاهِ سِي دِيِيْنِه مِمُونِيَا وَارِدِ مَجْلِسِ بِي، پِيَا بِي نِه دِي كِه
جُوْمَه دُوئْتِي دِ وَرِ نَاشْتِ. ۱۲ دِ وَ پُرْسِي: «اِي دُوْس، سِي چِي بِي جُوْمَه دُوئْتِي
وَ چِه اُوْمَايِيه؟» او پِيَا جُوئِي نَاشْتِ. ۱۳ اوسِه پَاتَشَا وَ هُمَرَايَش گُت: «دَس وَ
پَاشِه بَوْنِيْتِ وَ وَنِه دِ تَارِيكِي وَ دَر بُوْنِيْتِ، جَا بِي كِه گِرِيَوَه وَ دِنُوْرِي دِنُو سَائِنْتَه.»
۱۴ سِي يَكِه دَعَوْتِيَا زِيَادَن، اَمَّا بَرگَزِيْدِيَا كَم.»

خَرَاجِ وَ قِيصِرِ رُوْمِ

۱۵ عِلْمَايِ فِرْقَهٗ فَرِيْسِي رَتْنِ وَ دَرِ وَ شُوْر كِرْدِن تَا پِيَا نِ چَطُوْر مِيئُوْنِ اُوْنِه وَا
خَرَفِيَا خُوْشِ وَ تِلَهٗ بُوْنِنِ. ۱۶ وَنُو شَاگَرْدِيَا خُوْشُوْنِه وَ هُمَرَا طَرَفْدَارِيَا هِيْرُوْدِيْسِ وَ
تِه عِيْسِي كِل كِرْدِن وَ گِيْتِن: «اُسْتَاد، دُوْنِيْم كِه تُو پِيَا دُرْسِي هِيْسِي وَ رَ خَدَانِه وَ
دُرْسِي تَعْلِيْمِ مِي وَ دِ كَسِي تَرْسِي نَارِي، وَ وَ ظَاهِر سِيْلِ نَمِيكِي. ۱۷ نَظَرِ خُوْتِه وَ اَمَّا
بُ؛ اِيَا دِيْنِه خَرَاجِ وَ قِيصِرِ جَائِزِ اِيَا نِه؟» ۱۸ اَمَّا عِيْسِي كِه دِ نِيْتِ گَن وَنُو اَكَا بِي
وَشُ گُت: «اِي رِيَاكَارِيَا، سِي چِي مَنِه اَمْتَحُوْمِي كِيْتِ؟ ۱۹ سَكِه اِي كِه وَا مَالِيَاْتِ
مِيئِيْتِ، وَ مِه نِشُو بِيئِيْتِ.» وَنُو سَكِه يِه دِيْنَارِي وَ اُو دَن. ۲۰ عِيْسِي دِشُ پُرْسِي:
«نَقْشِ وَ نُوْمِ چِه كَسِي هَا وَ رِي اَبِي سَكِه؟» ۲۱ اَوْنُو وَ عِيْسِي جُوُو دَن: «مَالِ
قِيصِرِ.» عِيْسِي وَشُ گُت: «پَسِ مَالِ قِيصِرِ وَ قِيصِرِ بِيئِيْتِ وَ مَالِ خَدَانِه وَ خَدَا.»
۲۲ هِه كِه يِيْنِه اِسْتَفْتِنِ، مَاقِشُو بُرْدِ، عِيْسَا نِه تَرَك كِرْدِن، رَتْنِ.

سَوَالِ دِبَارَهٗ زَنَهٗ بِيِيْنِ مُرْدِيَا

۲۳ هِه دِ اُو رُوْزِ، عِلْمَايِ فِرْقَهٗ صَدَّوْقِي كِه مَنكِرِ زَنَهٗ بِيِيْنِه مُرْدِيَا بِيِيْنِ، وَ تِه عِيْسِي
اُوْمَانِ وَ سَوَالِي دِ اُو كِرْدِن، ۲۴ گِيْتِن: «اُسْتَاد، مَوْسِي وَ اَمَّا گُتَه كِه اَرِ پِيَا بِي بَجَهٗ
بَمِيْرَهٗ، بَرَارِشِ بَايِدِ بِيَوَه اُو پِيَا نِه نَكَاحِ بَكِه تَا دِ اُو رَ سِي بَرَارِ خُوْشِ نَسْلِي وَ جَا
بَنِيَه. ۲۵ رَايِشِ، دِ مِيْنِ اِيْمَا، هَفِ بَرَارِ بِيِيْنِ. بَرَارِ اَوَّلِ رُنِي حَاسِ وَ مُرْدِ وَ سِي يَكِه
هِيچِ بَجَهٗ اَبِي نَاشْتِ، زِيْنِه بِيُوْشِه سِي بَرَارِشِ وَ جَا نِيَا. ۲۶ هِه چِنِي دُوْمِي وَ سِيئِمِي،
تَا بَرَارِ هَفْتِمِي هَمِ وَ اَبِي وَضِعِ گَرَفْتَارِ بِيِيْنِ. ۲۷ اَخْر سَرِ رَ هَمِ مُرْدِ. ۲۸ اِيْسِه، دِ
قِيَاْمَتِ، اُوْرَ، زِيْنِه گُوْمِ دِ اُو هَفِ بَرَارِ مُوْتَهٗ، سِي يَكِه زِيْنِه هَمَشُ بِي؟»
۲۹ عِيْسِي وَشُ گُت: «شِمَا اِسْتَبَاهِ مِي كِيْتِ، سِي يَكِه نِه دِ نِيْسَنِيَا مَقْدَسِ چِيئِي
دُوْنِيْتِ وَ نِه دِ قُدْرَتِ خَدَا! ۳۰ دِ قِيَاْمَتِ كَسِي نَه رَ مِي حَا وَ نِه شِي مِي كِه، بَلِكِمِ
هَمِه، چِي فِرْشْتِيَا اَسْمُوْنِنِ. ۳۱ اَمَّا دِبَارَهٗ زَنَهٗ بِيِيْنِه مُرْدِيَا، اِيَا دِ نِيْسَنِيَا مَقْدَسِ

تَحْنِيَّتَه كِه خِدا وَ شِما چي گُتَه؟ ۳۲ او فَرمايش كِرْدَه، ”كِه مِه هيسِم خِداي ابراهيم وَ خِداي اسحق وَ خِداي يعقوب.“ او خِداي مُرْدِيا ني، بَلِكَم خِداي زَنَه يا آ.“ ۳۳ مَرْدَمِ وا اِشْتَفَتِن ابي حرفيا، دِ تعليم او شِگف زَنَه بيِن.

گپترين حُكم

۳۴ اما هِه كِه علمای فِرْقَه فَرِيسِي اِشْتَفَتِن كِه عِيسِي چَطُور وا جُئو خُوش دَمِه علمای صَدُوقِينَه بَسْتَه، دُور يَك جَم بيِن. ۳۵ يَكِي دِ وَنو كِه فُقِيه بِي، وا ابي نيت كِه عيسايَه وَ تِلَه بُوئَه، دِ او پُرسِي: ۳۶ «اي اُستاد، گپترين حُكم شَرِيعت كُومِيئَه؟» ۳۷ عِيسِي وَش جُئو دَه: «خِداوند خِداي خُوتَه وا تَمُومَه دل وَ وا تَمُومَه جُو وَ وا تَمُومَه فِكِر خُوت محبت كُ.“ ۳۸ يَه اولين وَ گپترين حُكمه. ۳۹ دُؤمِين حُكم هِه چي حُكم اولي آ: ”هُمساتِ چي خُوت محبت كُ.“ ۴۰ تَمُومِيه تورات وَ نوشْتِيا انبيا وَ رِي ابي دُو حُكم واقع بيئَه.»

مسيح موعود گر كيه؟

۴۱ هِه كِه علمای فَرِيسِي دُور يَك جَم بيِن، عِيسِي دِ اُونو پُرسِي: ۴۲ «نظر شِما دِبارَه مسيح موعود چينه؟ او گر كيه» وَنو جُئو دَن: «گر داوود.» ۴۳ عِيسِي گُت: «پس سي چي داوود وا الهام روح، اونه خِداوند مُوحُونَه؟ سي يَكِه مئه: ۴۴ «خِداوند وَ خِداوند مِه گُت:»

وَ دَسِه راسِه مِه بَنَشِي

تا او زِمُونِي كِه دُشْمِنِيائَه وَ زير پات بِنَم.“»

۴۵ آر داوود اونه خِداوند مُوحُونَه، چَطُور او ميئونه گر داوود بُوئَه؟» ۴۶ وَ ابي ترتيب هِيچكس نَتُونِس چيئِي دِ جُئو وَ عِيسِي بُوئَه وَ دِ اوسِه وا دِما دَ كِسي جَرأت نِكِرْد دِ او سِوَالِي بِيُرسِه.

۲۳

وي وَ شِما علمای مذهبي

۱ عِيسِي رِي كِرْد وَ مَرْدَمِ وَ شاگردِياش وَ گُت: ۲ «معلميا تورات وَ علمای فِرْقَه فَرِيسِي وَ رِي جايگاه موسي نِشِسْتَه. ۳ او چيائِي كِه وَ شِما مُنَّ انجُوم بِنِيت؛ اما چي كَارِيا وَنو نَكِيت! سي يَكِه او چيائِي كِه تعليم مَنَّ، خُوشُو نَمِي كَن. ۴ بَارِيا سَنگِينِ وَ رِي شُونَه مَرْدَمِ مِي لَن، اما خُوشُو حاضر نِيسِن سي بلن كِرْدِنَه او بار

حَتَّى كَلِكِي زَيْلِ بَنِّ. ° هر کاری انجوم مَن سی ینا آ که مردم و نونه بیَن: کیفِ دعا ری بازو شونه گپتر، و دامنه رداشونه بِلنتر می گن. ۱ دوس دازن د می مونی د بلا مجلس بنشین و د کنسیسیا پترین جانه داشتونن، ۷ مردم د کیچه و بازار وش سلام بگن، و وش 'اُستاد' بَن. ۸ اما شِما 'اُستاد' نیسیت، سی یکه تنیا یه اُستاد داریت، و گِردِ شِما براریت. ۹ هیچ گسینه هم و ری زمی 'بوا' نئیت، سی یه تنیا یه بوا داریت که د اَسْمُونَه. ۱۰ و هم 'معلم' حنه نُئیت، سی یکه تنیا یه معلم داریت که مسیح آ. ۱۱ گپتر د مین شِما پاکار شِما مُوئه. ۱۲ هر گه خُوشه گپ دونسُوئه خوار مُوئه، و هر گه خُوشه فروتن بگه، سَرِلن مُوئه.

۱۳ «اما وی و حالِ شِما ای معلمیا تورات و علمای فریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شِما در پاتشایی اَسْمُونَه و ری مردم میونیت؛ نه خُوتو وارد مُئیت و نه میلیت گسونی هنی که می حان، وارد بوئن،

۱۴ وی و شِما ای معلمیا تورات و علمای فریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شِما د یه لا حُونه بیوه زنیانه غارت می کیت، و د لای هنی سی خودنمایی دعاياتونه می گشیت. د ای ری مکافات شِما سخت تر آ.

۱۵ «وی و شِما ای معلمیا تورات و علمای فریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شِما دریا و حُشکینه طی می کیت تا یه نفرنه و کیش خُوتو بیاریت، و وقتی چنی کِردیت ونه دو بزور بدتر د خُوتو، بچه جنم می کیت.

۱۶ «وی و شِما ای زنیما گور که مُئیت: "طوری نمُوئه، گسی و معبد قِسم بْحوزه، اما آر گسی و ظرفیا طلا معبد قِسم بْحوزه، بایس و قِسم خُوش بفا دار بْمونه." ۱۷ ای نایونیا گور! گوم گپتر آ؟ طلا یا معبدی که طلا نه تقدیس می گه؟

۱۸ و هم مُئیت: "طوری نمُوئه، گسی و مذبح قِسم بْحوزه، اما آر و قرونایی که ری مذبح نیایه مُوئه قِسم بْحوزه، باید و قِسم خُوش بفا دار بْمونه." ۱۹ ای گوریا! گومی مُهمتر آ؟ پیشکش مهمتر آ یا مذبحی که پیشکشینه تقدیس می که؟

۲۰ گسی که و مذبح قِسم مُحوزه، هم و مذبح قِسم حَرده و هم و هر چیئی که ها و ری مذبح. ۲۱ و هر گه و معبد قِسم مُحوزه، و خود معبد و و خدایی که د و ساکنه قِسم حَرده. ۲۲ و هر گه و اَسْمو قِسم مُحوزه، و تختِ خدا و و خدایی که

و ری او تخت نِشسه قِسم حَرده.

۲۳ «وی و شِما ای معلمیا تورات و علمای فریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شِما د نعناع و شویت و زیره ده یک مُئیت، اما احکام مُهمتر شریعت، که عدالت و رَحمت و بفا داری آ، نئی یه میریت. یئونه بایس و جا می اُوردیت و د انجوم اُونو

هَمْ كوتاهي نيمكردیت. ^{۲۴} ای زهنمایا گور! شما پَشَقْنِه دِ صافی رَد می کیت، و شُتْرِ قِیت مئیت!

^{۲۵} «وی و شما ای معلمیا تورات و علمای قریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شما ری پیاله و دُرینه پاک می کیت، اما مینه ونو پُر دِ طمع و عیش و نوش آ. ^{۲۶} ای قریسی گور، اول مینه پیاله و دُرینه پاک کُ که ریش هم پاک موئه.

^{۲۷} «وی و شما ای معلمیا تورات و علمای قریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شما چی مقبره یابی هیسیت، که اسپي کاری بینه و دِ در قِشَنگ و نظر می رَسَن، اما مینه ونو پُرّه دِ سَخُونیا مُردیا و همه جُور چیا کثیف! ^{۲۸} و هه اِی صورت، شما هم، خُونونه دِ ظاهر و مردِم صالح نشو مئیت، اما دِ باطه پُر دِ ریاکاری و شِرارتیت.

^{۲۹} «وی و شما ای معلمیا تورات و علمای قریسی، ای ریاکاریا! سی یکه شما سی پِغَمَرِیا مقبره می سازیت و آرامگاهِ آیِمِیا صالحه تَزئِن می کیت ^{۳۰} و مئیت: "آر دِ روزگاریا بُوأیا خُوْمو بیئیم، هرگَز دِ گُشْتِنه پِغَمَبِریا وا ونو هُمَدَس نِئیم." ^{۳۱} و اِی ترتیب، خُوْتو و ضِد خُوْتو شاهادت مئیت که شما بَچونِه کسونی هیسیت که پِغَمَبِریانه گُشْتِن، ^{۳۲} ایسه که چنینه، پس او پِیمونِه اِی که بُوأیا تُو گم رِختِن، شما لوریز بَکیت! ^{۳۳} ای ماریا! ای اَفعی زادیا! چَطور دِ مُکافات جِیم فرار می کیت؟ ^{۳۴} سی یکه مه پِغَمَبِریا و حکیمیا و معلمیا و ته شما کِل می کِم و شما قری نه می گُشیت و و صلیب می گُشیت، و قری نه هم دِ گُنِیسِیا خُوْتو و فَلَک میوْنیت و شَهر و شَهر و نُونه آزار مئیت. ^{۳۵} پس، خِینه گِردِ آیِمِیا صالح که وری زعی رِختسه بیّه، دِ خِینه هابیلِ صالح گِرتَه تا خِین زکریا گِر بَرخیا، که ونه مابین مِحراب و مذبح گُشْتیت، و مِلِه شمانه. ^{۳۶} حقیقت و شما مُئِم، گِردِ اِی گُنه یا ها و مِلِه اِی نسل.

^{۳۷} «ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای قاتلِ پِغَمَبِریا و سَنگسار گُندَه رَسُولِیابی که و ته تُو کِل مُوتن! چَن گِل حاسم چی مُرغی که جِیجِیا شِه زیر پَرُوْبالِ خُوش جَم می که، بَچونیت جمع بَکِم، اما ناحاسی! ^{۳۸} ایسه حُوْت و خُوْت و یَزو نیایه موئه! ^{۳۹} سی یکه و شما مُئِم که دِ ایسه وا دِما مِنه نِمینیت تا روزی که بُوئیت: "مارِگه و که و نُومه خداوند میایه"»

نَشُونِیا آخِرِ اِی دُنیا

۱ عیسیٰ دِ مَعْبَدِ خِدا كِرْدِ وَ دَرِ، وَ رَمِ رَتِ كِه شَاگِرْدِیاش اُومان وَ تِش وَ شَرُوعِ كِرْدِنِ سَاخْتِمُونِیا مَعْبَدِ وَشِ نِشَوِ دِئِه. ۲ عیسیٰ وَشُ گُت: «گِرْدِ یَنُونِه مِینِیتِ؟ حَقِیْقَتِ وَ شِما مُئِم، چِنو مِ رَمَه كِه بَرْدِی رِی بَرْدِی هَنی نِمِی مَوْنِه.»

۳ هِه كِه عیسیٰ رِی گُوءِ زِئِنُو نِشِی، شَاگِرْدِیاش دِ عِلَوَتِ وَ تِه او اُومان، گُتِن: «وَ اِیما بُ اِی اِتْفَاقِیا چِه وَ قَتِ مِفْتَه وَ نَشُونِه اُومانِه تُو وَ آخِرِ اِی زِمُو چِیْنِه؟»
 ۴ عیسیٰ وَشُ گُت: «حَواَسِتُ با تا كَسِی شِمانِه دِ رِ وَ دَرِ نَكِه. ۵ سِی یِه خِیْلِیا وَ نُومِ مِه مِیانِ وَ مُنن: "مِه مَسِیحِ موعودِم،" وَ خِیْلِیا نِه دِ رِ وَ دَرِ مِی گِن. ۶ هِه چِنِی دِ بَارَه جَنگِیا مِی شُنوِیتِ وَ خَوَرِ جَنگِیا وَ گُوشْتُو مِی رَسَه. اَمّا پَرِیشُو نُویتِ، سِی یِکِه یَنُو اِتْفَاقِ مِفْتَه، اَمّا هَنی آخِرِ كَارِ نَرَسَه. ۷ قُومِی وَ ضِدِ قُومِی هَنی وَ مَمْلِکَتِی وَ ضِدِ مَمْلِکَتِی هَنی وَرِمِیسن. وَ قَطِی یا وَ زِلْزَلَه یا دِ جَاِیا مُخْتَلِفِ اِتْفَاقِ مِفْتَه. ۸ اَمّا گِرْدِ یَنُو تَنیا شَرُوعِ دَرْدِ زَاِیْمُونِه.»

۹ «دِ او زِمُو شِمانِه تَسْلِیمِ دُشْمِنِیا مِی گِن تا عَدُو زِیادِی بَیْتِیتِ، وَ شِمانِه مِی گُشِن. تَمُومِه قُومِیا سِی خَاطِرِ نُومِ مِه دِ شِما مَتَنَفِرِ مَوْنِن. ۱۰ دِ او رُوزِیا خِیْلِیا دِ اِیْمُونِه خُوشُو وَرِمِیگِرْدِن، وَ وَ یِکِ خِیا نَتِ مِی كِن وَ دِ یِکِ مَتَنَفِرِ مَوْنِن. ۱۱ پَغْمَرِیا دِرُوكِنِی زِیادِی وَرِمِیسن، وَ خِیْلِیا نِه دِ رِ وَ دَرِ مِی گِن. ۱۲ شَرَا رَتِ اوقَه زِیادِ مَوْنِه كِه مُحَبَبَتِه خِیْلِیا وَ یِکِ سَرْدِ مَوْنِه. ۱۳ اَمّا هِرگِه تا آخِرِ طَاقَتِ بَیازَه، نِجَاتِ پِیا مِی كِه. ۱۴ وَ اِی خَوَرِ خُوشِه پَاتِشَاپِی دِ سَرْتَا سَرِ دُنیا اِعْلَامِ مَوْنِه تا گِرْدِ قُومِیا دِ وَ اِخَوَرِ بُوْنِن. اوسِه دُنیا وَ آخِرِ مِی رَسَه.»

۱۵ «بِسِ هِه كِه شِما او چِیئِی كِه دَانِیا لِ نَبِی پِیشْگُوءِی كِرْدِ، یَعْنِی "وِیرو گُنْتَدَه مَنَفُورِنِه" دِ مَكَانِ مَقْدَسِ اِیساَءِ بَیْتِیتِ ۱۶ هِر كِه دِ دِیا رِ یَهُودِیَه بُوْنِه، وَ كُویَا فِرَارِ بَگَه؛ ۱۷ وَ هِر گِه رِی بُوْنِه حُونَه بُوْنِه، سِی وَرِ دَاشْتَنِه چِی، وَ هَارِ نِیا یِه؛ ۱۸ وَ هِر گِه دِ مَزْرَعَه بُوْنِه، سِی بُرْدِنِه جُومَه خُوشِ وَ حُونَه وَرِنگِرْدَه. ۱۹ وَی وَ حَالِ رُزُونِی كِه دِ او زِمُو حَامِلَه آن وَ یا بَجَه شِیرْحَرِ دَارِن! ۲۰ دِعا بَكِیتِ كِه فِرَارِ شِما دِ زِمَسُو یا دِ رُوزِ شَبَاتِ نُونِه، ۲۱ سِی یِکِه دِ او زِمُو وَ چِنُو مُصِیْبَتِ عَظِیمِی گِرِفْتَارِ مَوْنِیتِ كِه چِنِی چِیئِی دِ اَوَّلِ دُنیا تا اِیساَه اِتْفَاقِ نِفْتَا یِه، وَ هِرگِزِ هَمِ اِتْفَاقِ نِمَفْتَه. ۲۲ آر او رُوزِیا كُلِ نِیْمُو، هِیچِ اِنْسَانِی جُونِه سَالِمِ وَ دَرِ نِمِی كِرْدِ. اَمّا وَ خَاطِرِ بَرگِزِیْدِیا خِدا او رُوزِیا كُلِ مَوْنِه.»

۲۳ «دِ او زِمُو، آر كَسِی وَ شِما بُوْنِه، "سِیلِ بَكِیتِ، مَسِیحِ موعودِ ها اِیچِه!" یا "مَسِیحِ موعودِ ها وَوَجَه!" باورِ نَكِیتِ. ۲۴ سِی یِکِه خِیْلِیا دِ دِرُو وَ اِسْمِ مَسِیحِ وَ

يا پغمريا ورميسن، نشونه يا وچيا بلاجي گپي، ظاهر مومن تا آر بتونن، حتی برگزیديانه هم در و در بگن. ^{۲۵} سيل بکيت، مه شمانيه جلوتر و اخور کردم. ^{۲۶} «بنابراي آر و شما بئن، ”او ها در بياوو،“ و اوچه نروئيت؛ و آر بئن، ”ها در مين حونه،“ باور نکيت. ^{۲۷} سي يکه هچنو که صاعقه در شرفه آسمو مي زنه و تش بريقش و غرب مي رسه، ظهور گر انسان هم هچني مونه. ^{۲۸} هر جا لاشه اي با، لاشخوريا داوچه جمع مومن.

اومينه گر انسان

^{۲۹} «جاورجا، بعد او مصيبتيا

» «افتو تاريک مونه

و ماه در نور نيمه؛

آساريا در آسمو و هار ميفتن،

و قدرتيا آسمونيا مي رگن.»

^{۳۰} اوسه نشونه گر انسان در آسمو ظاهر مونه و گرد طايقيا دنيا و سينه خوشو مي کوئن، و گر انسان نه مين که و اقدرت و جلال عظيم ري آريا آسمو ميايه. ^{۳۱} او فرشتيا خوشه و اذنگ بلن سورنا کل مي که و ونو برگزیديا خدانه در چهار سيک دنيا، در او سر آسمو تا ابي سر آسمو گرد يک جمع مي گن.

درخت انجير

^{۳۲} «درخت انجير ابي درسه ياي بيرت: هه يکه شاخياش جيک ر و بلگ در، مي قميت که ثواسو نزيکه. ^{۳۳} هه و ابي صورت، هه که ابي چپانه بنيت، مي قميت که آخر ابي دنيا نزيکه، بلکم و دمه در اساء آ. ^{۳۴} حقيقت و شما مئم، تا پنو همه ائتفاق نفته، ابي نسل در بين نيمره. ^{۳۵} آسمونوزمي در بين مي ر، اما حرفيا مه هرگز در بين نمي ر.

انتظار سي ورگستنه مسيح موعود

^{۳۶} «اما دباره او روز و او ساعت و شما مئم که هيج گس جز بوأ او روز و ساعت نه نونه؛ حتی فرشتيا آسمو و حتی گر هم در و اخور ني. ^{۳۷} زمون ظهور گر انسان چي روزگار نوح آ. ^{۳۸} در روزيا ورز تيفو، ورز يکه نوح و مينه گشتي روئه، مردم مي خردن و مينوشين و ر مي گرتن و شي مي کردن ^{۳۹} و نونسين چي در پيشه. تا يکه طوفان اوما و گردينه و خوش برد. ظهور گر انسان هم هه اي طور

مُوئَه. ٤٠ دِ دُو پيا كه دِ مزرعه هيسن، يكي گِرته موئه و يكي ميمونه. ٤١ و دِ دُوَر
 كه وا يَك دَسير مي گن، يكي گِرته موئه و يكي ميمونه. ٤٢ پس حواسِت با، سي
 يَكه نُونيت خداوندِ شما چه روزي ميايه. ٤٣ يينه دُونسوئيت كه اَر صُوخو حُوئَه
 دُونِس دُز دِ چه ساعت دِ شو ميايه، بيار ميمَن و نيمِشت دُز واردِ حُوئَش با.
 ٤٤ پس شما هم آماده بُوئيت، سي يَكه گِر انسان دِ ساعتی ميايه كه انتظارِشه
 ناريت.

٤٥ «بِس او پاكارِ بَفا دار و دُونا كيه كه اربابش وَنَه و سرپِسي پاكاريا هني حُوش
 نيَايه با تا حُوراك و نُونِه و مَوقِع بَنَه؟ ٤٦ حُوشا و حَالِ او پاكار كه وَختي اربابش
 وِر مي گِرَد، اونِه مَشغول كار بينه. ٤٧ حَقِيقَت و شِما مِئِم، كه اونِه وِ رِي تَمُومِه
 اَملاكِ حُوش مينيه. ٤٨ اَمَّا اَر او پاكار، شَرور با وَ وا حُوش خيال بَكه كه ”اربابش
 دِير كِرَدَه،“ ٤٩ و هَمكاريا حُوشِه اَزار بَنَه و وا عَرَقِي وُ شِرِواويا مَشغول حَرِدُن و
 نُوَشِنِه با، ٥٠ اوسِه دِ روزي كِه او پاكار انتظار نازِه وَ دِ ساعتی كِه حَوَر نازِه
 اربابش مي آيه. ٥١ و اونِه دِ وسط دُو كُت مي كِه وَ اونِه وا رياركاريا دِ يِه جا مِنيئَه،
 جايي كِه گِرِيوَه وَ دِنو رِي دِنو سائِن ا.

٢٥

مَثَل دَه باكره

١ «دِ او روز، پاتشايِ آسمو هه چي دَه باكره آ كه چراغيا حُوشُونِه وِر داشتِن، و
 پيشوازِ دُوما رَتِن و در. ٢ پنج نَفَر دِش دُنَا بيئِن وَ پنج نَفَر هني دِش نايوُ بيئِن.
 ٣ باكره يا نايوُ چراغيا حُوشُونِه وِر داشتِن، اَمَّا وا حُوشو هيج رَعُو نُورِدِن. ٤ اَمَّا
 دُنايا، وا چراغياش ظَرَفِيا پُر دِ رَعُو هَم بُرِدِن. ٥ سي يَكه اوماينه دوما طول كَشِي،
 چَشياشُو سَنگِي بِي، و حُوشُو بُرِد. ٦ «دِ نِصَمَه يا شو، دَنگِه بُلِي اِشْتَفَتِن كه
 مي گُت: ”دوما ها ايچه! و پيشوازِ او روئيت!“ ٧ اوسِه گِرِدِ باكره يا بيار بيئِن و
 چراغيا حُوشُونِه آماده كِرِدِن. ٨ نايونيا و دُنايا گُئِن: ”گَمي دِ رَعُونِه حُوئُو و اِما
 بِيئِت، سي يَكه چراغيا اِما ها گُور موئه.“ ٩ اَمَّا دُنايا وِش گُئِن: ”دِ اوچه كه اِبي
 رَعُو، هَم سي اِما وَ هَم سي شما بَس نِي، بِيتر اَرُوئيت وَ سي حُوئُو دِ فِرُوشَنَدِيا
 رَعُو بَخَرِيت.“ ١٠ اَمَّا هِه كه وَنو سي حَرِيئِنِه رَعُو رَتِن، دُوما رَسِس و باكِرِيايِ كه
 آماده بيئِن، وا دوما و مجلسِ دُوئِت وارد بيئِن و در بَسِتِس. ١١ دِما وَ، باكره يا
 هني هَم رَسِسِن و گُئِن: ”اي آقا، اي آقا، دَرِنِه وِ رِي اِما وا كُ!“ ١٢ اَمَّا او وِش

گت: "حقیقت و شِما مُنم، مِه شِمانِه نِمی شناسِم." ۱۳ پس حواسِتُ با، سی یِکِه شِما، نِه او روزِ دونیت وَ نِه ساعتِشِه.

مَثَلِ کيسَه طلا

۱۴ «هه چنی پاتشاپی آسمو چی پیاپیته که می حاس و سَفَر رُوته. پاکاریا خُوشِه چنا کرد و اموالِ خُوشِه و ونو سِپُرد؛ ۱۵ و هر گُوم و قَدِ توانشُو چیئی دِه، و یِکی پنج کيسَه گپ طلا دِه که قَدِ دسْمُز بیس سالِ یِه کارگر بی، و یِکی دُو کيسَه گپ طلا و و یِکی هنی یِه کيسَه گپ طلا دِه. اوسه رایِ سفر بی. ۱۶ پیاپی که پنج کيسَه طلا گِرتی، جلدی رت و وا و تجارتِ کرد و پنج کيسَه طلا هنی سُود کِرد. ۱۷ هه ایطُور، و که دُو کيسَه طلا داش، دُو کيسَه طلا هنی هم و دَس اُورد. ۱۸ اما و که یِه کيسَه طلا گِرتی، رت و زمينه چال کِرد و پیل اربابشِ قایم کِرد. ۱۹ «بعدِ مدتی طولانی، اربابِ او پاکاریا وِرگشت و دِ ونو حَسُو حاس. ۲۰ پیاپی که پنج کيسَه طلا گِرتی، پنج کيسَه طلا هنی هم و ا خُوش اُورد و گت: "ارباب، و مِه پنج کيسَه طلا سِپُردی، یِه هم پنج کيسَه طلا هنی که سُود کِردمه." ۲۱ اربابِ وش گت: "آفری، ای پاکار خُو و بَفادار! ایسه که دِ چیا کم بَفادار بیی، چیا بیشتری و تُو می سپارم. بیا و دِ شاپی اربابِ خُوت شریک بُو!" ۲۲ پاکاری که دُو کيسَه طلا گِرتی هم چلو اوما و گت: "ارباب، و مِه دُو کيسَه طلا سِپُردی، یِه هم دُو کيسَه طلا هنی که سُود کِردمه." ۲۳ اربابِ وش گت: "آفری، ای پاکار خُو و بَفادار! ایسه که دِ چیا کم بَفادار بیی، چیا بیشتری و تُو می سپارم. بیا و دِ شاپی اربابِ خُوت شریک بُو!" ۲۴ اوسه پاکاری که یِه کيسَه طلا گِرتی، نَزیک اوما و گت: "ارباب، سی یِکِه دُونِسِم پیا سَخگیری هیسِی، دِ جایی که نکاشتی آ دِرو می کی و دِ جایی که بذر نپاشنی آ، مَصُول جمع می کی، ۲۵ مِه زَلَم رت و رَتِم پیل تُونِه دِ زِمی قائم کِردِم. یِه هم پیل تَنه!" ۲۶ اما اربابِ وش گت: "ای پاکارِ شُرور و تَمَل! تُو که دُونِسِی دِ جایی که نکاشتمه، دِرو می کم و دِ جایی که بذر نپاشنمه، جمع می کم، ۲۷ پس سی تُو لایم بی پیل مینه و صِرافیا بئی تا وختی دِ سَفَر ورمیگِردِم ونِه و ا سُودش بیرم. ۲۸ او یِه کيسَه طلا دِه او بَسُونیت و و که دِه کيسَه طلا دازه بِنیت. ۲۹ سی یِکِه و هر که دازه، بیشتر دئه مَوته تا بیشتر داشتوئه؛ اما و که ناره، هه ونِه اپی هم که دازه دِش گِرتِه مَوته. ۳۰ اپی پاکار بی فایده دِ تاریکی و در بُونیت. جایی که گریوه و دُنوری دِنو سائنه نِه."

۳۱ «هه که گر انسان و اشکوه و جلال خوش و همرا گرد فرشتیا بیایه، و ری تخت پُر شکوه خوش مینشینه ۳۲ و گرد قومیا دِ بَرورِ او حاضر موئن و او هه چی چوپونی که کاویانه دِ بَریا سوا می که، مردمونه و دُو دسه تقسیم می که؛ ۳۳ کاویانه دِ سمتِ راس و بَریایه دِ سمت چپ خوش قرار میه. ۳۴ اوسه پاتشا و ونو که دِ سمتِ راسه اونن مئه: ”بیایت، ای کسونی که دِ جانو بوآ مه برکت گِرتیه، او پاتشایی که دِ شروع دنیا سی شما آماده بییه و ارث بُوریت. ۳۵ سی یکه گسنه بییم، و مه خوراک دئیت؛ تَشنه بییم، و مه آو دئیت؛ غَریو بییم، و مه جا دئیت؛ ۳۶ برنه بییم، منه پُوشنیت؛ مریض بییم، و عیادتیم اومایت؛ دِ زندو بییم، و دیینم اومایت.“ ۳۷ اوسه ایما صالح مئن: ”ای آقا، کی تونه گسنه دییم که و تُو خوراک دئیم، یا تَشنه بیی و تُو آو دئیم؟ ۳۸ چه موقع تنه غَریو دییم و و تُو جا دئیم و یا برنه، بیی و تونه پُوشنیم؟ ۳۹ چه موقع تنه مریض یا زندونی دییم که و دیینت اومایم؟“ ۴۰ پاتشا دِ جُئوش مئه: ”حقیقت و شما مئیم، او چیائی که سی یکی دِ گچکترین براریا مه کِردیت، دِ واقع سی مه کِردیه.“ ۴۱ «اوسه و ونو که دِ سمت چپ اونن مئه: ”ای ملعونیا، دِ مه دیر بوئیت و و تَش جهنم روئیت که سی ابلیس و فرشتیا او آماده بییه، ۴۲ سی یکه گسنه بییم، و مه خوراک ندئیت، تَشنه بییم، آو ندئیت، ۴۳ غَریو بییم، جا وم ندئیت، برنه بییم، منه نپُوشنیت؛ مریض و زندونی بییم، و دیینم نی وومایت.“ ۴۴ اوسه ونو وش جئو مئن: ”ای آقا، چه وقت تونه گسنه و تَشنه و غَریو و برنه و مریض و دِ زندو دییم و خدمتت نکِردیم؟“ ۴۵ دِ جئو وش مئه: ”حقیقت و شما مئیم، او چیائی که سی یکی دِ ایی گچکترینیا نکِردیت، دِ واقع سی مه نکِردیت.“ ۴۶ پس ایی آیمیا و عدو ابدی وارد موئن، اما آیمیا صالح و حیات ابدی وارد موئن.»

۲۶

توطئه قتل عیسی

۱ هه که عیسی گرد ایی حرفیانه و آخر رسن، و شاگردیا خوش گت: ۲ «دُونیت که دُو رو هنی، عید پسخ دِ ر می رسه و گر انسانه که منم تسلیم می گن تا مصلوب بوئه.»

۳ سرون کاهنیا و گپونه قوم دِ کاخ کاهن اعظم که نومش قیافا بی، جمع بین و وا یک توطئه کِردن که چطور و حیلّه، عیسانه دسگیر بگن و و قتل برسئن. ۴

⁵ اما اونو می گتِن: «دِ روزیا عید اپی کارِ نکیت، که موادا مَرِدِم سُورش بکن.»
 ⁶ دِ او موقِع که عیسی دِ دیات بیتِ عَنیا دِ حُونَه شمعونِ جُدامی بی، ⁷ رَنی وا
 یه ظَرَفِ مَرَمَرِ پُر دِ رِغُو، که گِرُو قِیمَتِ بی وَ تِه عیسی اوما و موقِعی که عیسی وَ
 سَرِ سَفَرَه نِشَسَه بی، رِغُونَه خوشبُونَه ری سَرِ او رِخت. ⁸ شاگردیا وَختی یِنه
 دِیین، تَش گِرِین، گِین: ⁹ «سی چی هَدَر می کی؟ اپی رِغُونَه خوشبُونَه موی وَ
 قِیمَتِ گِرُو بَفَرُوشِیم وَ پِیلِشَه وَ ژاریا بَئِیم.» ¹۰ اما عیسی فَمَس، وَشُ گُت: «وا
 اپی زَ چارِیت؟ او کارِ قِشَنگی سی مِه کِرَدَه. ¹۱ ژاریانَه هَمِیشَه وَ حُوْتُو داریت، اما
 مِه هَمِیشَه وَ شِما نِیسِم. ¹۲ اپی زَ وَ رِختِن اپی رِغُونَه حُوشبو وَ ری بدنِ مِه، دِ
 وَاقِع مِیَنه سی دَفن کِرَدَه آمادَه کِرَدَه. ¹۳ حَقِیقَت وَ شِما مِئِم، دِ تَمُوم دُنیا، هر جا
 که اپی خَوَرِ خوش اِعلام بُوئَه، کارِ اپی زَ هَم وَ یای او گُتَه موئَه.»

خیانت یهودا

¹⁴ اوسِه یهودا آسَخریوطی که یِکی دِ دُوازَه شاگرد بی، وَ تِه سَرُونِ کاهنیا رَت،
 ¹⁵ وَ گُت: «آر عیسانَه وَ شِما تسلیم بَکِم وَ مِه چی مِئیت؟» اُونو وَش سی سِکَه
 نَقَرَه دَن. ¹⁶ دِ او موقِع، یهودا دِ دُم یِه مِجالی بی تا عیسانَه تسلیم بَکَه.

شوم آخِر

¹⁷ دِ روز اولِ عیدِ فَطیر، شاگردیا وَ تِه عیسی اومان پُرسیین: «می حای دِ کجا
 سیت تیارِک بَینِیم تا شومِ پَسَخ نِه بُخوری؟» ¹⁸ عیسی وَشُ گُت که وَ شهر، وَ
 تِه فِلان شَخص رُوئیت وَ او بُوئیت: «اُستاد مِئَه: ”زَمونِ مِه نِزیک بَیَه. مِه وَ
 هُمراه شاگردیام، پَسَخ نِه دِ حُونَه تُو موخَرِیم.“» ¹⁹ شاگردیا هِه او طُور که
 عیسی گُتی، کِرِدِن وَ پَسَخ نِه تیارِک دِیین.

²⁰ هِه کِه شو رَسِس، عیسی وَ دُوازَه شاگردِ حُوش وَ سَرِ سَفَرَه نِشَس. ²¹ هِه
 او طُور که شوم می خَرِدِن، عیسی گُت: «حَقِیقَت وَ شِما مِئِم، یِکی دِ شِما مِیَنه
 تسلیم دُشِمَه می کَه.» ²۲ شاگردیا خِیلی ناراحت بَیین وَ یِک وَ یِک دِ او پُرسیین:
 «مِه کَه او گَس نِیسِم، آفا؟» ²۳ عیسی وَشُ گُت: «وَ کَه دَس حُوشَه وَ مِه دِ
 ظَرَفِ خوراک می کَه، هِه وَ مِیَنه تسلیم می کَه. ²۴ گُرِ انسان کِه مِیَنم هِه او طُور که
 دِ بارَه او دِ نِیسَنیا مقدس نِوشَتَه بَیَه، می رَ، اما وَی وَ او گِسی کَه گُرِ انسانِ
 تسلیم دُشِمَه می کَه. سی او بَیتر بی کَه هَرگِز وَ دِی نِمیوما.» ²⁵ یهودا، تسلیم
 کُنَدَه عیسی، دِ جُئو گُت: «اُستاد، او گَس منم؟» عیسی وَشُ گُت: «تُو حُوت
 گُتی!»

شوم خداوند

^{۲۶} هِه كِه هَنی مشغول خَرده بیین، عیسی نُونه گِرت وَ وَنه بَرگت دَ، وَ گت كرد وَ شاگردیا دَ وَ گت: «بیریت، وَ بُحوریت؛ یه بدنِ منَه.» ^{۲۷} اوسه جومینه گِرت وَ بعد شکرگزاری اونه وَ شاگردیا دَ وَ گت: «گِردِ شما دِ یه بنوشیت.» ^{۲۸} سی یکه یه خینِ منَه، خینه عهد [جدید] که سی آموزش گنه یا آیما زیادی رخته موئه. ^{۲۹} وَ شما مُئم که دِ اِبی مَحصولِ مُو نِمینوشم تا روزی که وَ نه وَ شما دِ باتشایی بُوا خوم، تاره بنوشم.»

^{۳۰} اوسه دِما یکه یه نغمه پرستشِ حین، والا گوء زیتو وَ رافتان.

پیشگویی حاشا کردنه پطرس

^{۳۱} عیسی وَ شاگردیا گت: «امشو گِردِ شما مِنْه تَرک می کیت، سی یکه دِ نیسنیا مقدس نوشته بیه،

”چوپونه می زیم
وَ کاویا گله می تیچن.“

^{۳۲} اما دِما یکه زنه بییم، وَ رزِ شما وَ شَهْرِ جلیل می رِم.» ^{۳۳} پطرس دِ جئو عیسی گت: «حتی آر همه تونه تَرک بکن، مه هرگز تونه تَرک نمی کم.» ^{۳۴} عیسی وَ او گت: «حقیقت وَ تُو مُئم که هه ایمشو، وَ رزِ یکه کَلشیر بَحنه، سه گل مِنْه حاشا می کی!» ^{۳۵} پطرس وَ عیسی گت: «حتی آر لازم با وَ تُو بَمیرم، هرگز تونه حاشا نِمیکم.» باقی شاگردیا هم چنی گتین.

باغ جتسیمانی

^{۳۶} اوسه عیسی وَ شاگردیا خوش وَ جایی وَ نُومِ جتسیمانی رت وَ وشُ گت: «دِ ایچه بَنشینیت تا مه زوئم اولا دعا بکم.» ^{۳۷} پطرس وَ دُو گِر زیدی نه وَ خُوش بُرد، دِ حالی که غصه دار وَ ناراحت بی، ^{۳۸} ری کِرد وَ اُونو وَ گت: «جونم خیلی غصه دار، تا وَ حدِ مرگِ غصه دارم. ویچه بَمونیت وَ وا مه بیار بایت.»

^{۳۹} عیسی کمی جَلوتر رت وَ ری زعی اُفتا وَ دعا کِرد: «ای بُوا، آر موئه اِبی پیالنه دِ مه دیر کُ، اما نه وَ حاستِ مه، بلکه وَ اراده تُو.» ^{۴۰} اوسه وَ ته او سه شاگرد وَ رگشت وَ دی که ونو حُفتینه. وَ پطرس گت: «پطرس، نتونسی حتی یه ساعت وَ مه بیار بَمونی؟» ^{۴۱} بیار بَمونیت وَ دعا بکیت تا دِ اِمْتَحونِ نِفْتیت. روح مشتاقه، اما جسم ناتوان آ.» ^{۴۲} عیسی یه گل هنی رت وَ دعا کِرد: «ای بُوا، آر نموئه جُز

يَكِه مِه پيالنه سر بگشيم، پس اراده تو انجوم بوئه.»^{٤٣} وختی هنی ورگشت، ونونه هه او طور د خو دی، سی يکه چشیاش سنگین بیئ. ^{٤٤} پس یه گل هنی ونونه ترک کرد، و سی گل سیم هه او دعانه تکرار کرد. ^{٤٥} اوسه و ته شاگردیا اوما و وش گت: «خاؤ و استراحتت بیلیت سی بعد، ساعت و رسنه که گر انسان که منم و دس گنه کاریا تسلیم بوئه.»^{٤٦} وریسیت، ریم. سیل بکیت، و که و مه خیانت می گه، هیسه میا.»

گرفتار بیینه عیسی

^{٤٧} هنی حرفیا عیسی خلاص نویی که یهودا، یکی د او دوازه نفر، همرا جماعت گپی وا گرز و شمشیر، د جانو سرون کاهنیا و گپونه قوم، د ر رسیسن. ^{٤٨} تسلیم گنده عیسی و همرایا خوش علامتی دئی و گتی: «او کسی که مئوسم، هه ونا آ؛ او نه بیریت.» ^{٤٩} پس جلدی و عیسی نزیک بی و گت: «سلام، استاد!» و او نه بوسی. ^{٥٠} عیسی و او گت: «ای رفیق، کاری که سیش اوما ییه نه انجوم پ.» اوسه او عده جلو اومان، عیسانه دسگیر کیردن و محکم گرتن. ^{٥١} د ای موقع، یکی د همرایا عیسی دس برد و شمشیر گشی و صریه ای و پاکار کاهن اعظم ز و گوش اونه بری. ^{٥٢} اما عیسی و او گت: «شمشیر خوت غلاف ک؛ سی یکه هر که شمشیر بگشه، و شمشیر هم گشته موئه.» ^{٥٣} آیا گمو می کیت نیمئونم هه ایسه د بوأ خوم باهام و او درجا بیشتر د دوازه لشگر فرشته و گمکم کل بکه؟ ^{٥٤} اما د او صورت پیشگویی یا کتوویا مقدس چطور اتفاق بفته، که مئه ای اتفاقیا بایس انجوم با؟» ^{٥٥} د اوموقع، عیسی ری و او جماعت گت: «مر مه دوزم که وا گرز و شمشیر سی گرتیم اوما یته؟ مه هر رو د صحن معبد خدا مینشیم و تعلیم میدم اما منه نگریتیت.» ^{٥٦} اما ینو گردش اتفاق افتا تا پیشگویی یا انبیا د نیسنیا مقدس و انجوم برسسه.» اوسه گرد شاگردیا، اونه تنیا نیان و چیستن.

محاکمه د حضورشورای یهود

^{٥٧} ونونی که عیسانه گرفتار کیردینی، اونه و ته قیافا، کاهن اعظم بردن. د اوچه معلمیا تورات و گپونه قوم جمع بیین. ^{٥٨} پطرس دیرا دیر د دم عیسی رت تا و خوش حنه کاهن اعظم ریس. رت وامی و و انگبونیا نیش تا بینه کار و کجای گشه. ^{٥٩} سرون کاهنیا و تمومه اعضا شورا یهود، د دومه یه بیین که شهادت دروی و ضد عیسی پیا بگن تا اونه بگشن؛ ^{٦٠} اما وایکه شاهدیا دروی زیادی

جَلُو اُومان، نَتُونِسِن دَلِيلِي پِيَا بَكَن. آخِر سَر دُو نَفَر جَلُو اُومان ^{٦١} گُتِن: «اِي پِيَا گُتَه، مِه مِيْتُونِم مَعْبَد خَدَايَه بَرَمِنِم وَ وَنِه دِ سِه رُو دِ سَر بِنَا بَكِم.» ^{٦٢} اوسِه كَاهِن اَعْظَم وِرِي سَا وَ رِي كِرِد وَ عِي سِي گُت: «هِيچ جُنُو پِي نَارِي؟ يَه چِه شَاهَادَتِي آ، اِي پِيَا يَا وَ ضِدَت مَن؟» ^{٦٣} اَمَا عِي سِي هِه چُنُو بِيَكِش مَن. كَاهِن اَعْظَم وَ عِي سِي گُت: «وَ خَدَاي زَنَه قِسْمَت مِيَم كِه وَ اِي مَابُ آر تُو مَسِيح موعود، كُر خدایي.» ^{٦٤} عِي سِي وَش جُنُو دَه: «تُو خُوَت چِنِي گُتِي! اَمَا وَ شِمَا مِيَم كِه دِي سَاتِمَا كُر اِنْسَان مِينِيَت كِه وَ دَس رَا سِ قَادِر مَطْلُق نِشْسَه، وَ وَ رِي اُورِيَا اَسِمُو مِيَا يَه.» ^{٦٥} اوسِه كَاهِن اَعْظَم يَخَه خُو شَه دِرَن وَ گُت: «او كِ فِر گُت! دَ چِه نِيَا زِي وَ شَاهِد آ؟ اِي سِه كِه كَفِر اُونِه اِشْتَفْتِيَت، ^{٦٦} حُكِم شِمَا چِي نَه؟» اُونُو دِ جُنُو گُتِن: «بَا يَس بَمِي رَه.» ^{٦٧} اوسِه وَ رِي عِي سِي تُفَكِه وَ نِن، اُونِه زَن. قَرِي هَم اُونِه وَ اِچَلَا ق مِي زَن، ^{٦٨} مِي گُتِن: «اِي مَسِيح نَبُوَت كُ وَ بُ چِه كَسِي تُونِه زَه؟»

حاشا كِرْدَنَه پَطْرَس

^{٦٩} دِ اُو مَوْ قِع پَطْرَس هَنِي دِ دَر، مِي نِه حُو ش نِشْسِي كِه كَنِي زِي وَ تِه اُو اُومَا وَ گُت: «تُو هَم وَ اِيسَا جَلِيلِي بِيِي!» ^{٧٠} اَمَا اُو دِ بَرُو رِ هَمَه حَا شَا كِرِد وَ گُت: «مِه نُونِم تُو چِي مُئِي!» ^{٧١} بَعْد وَ اَلَا دَر حُو ش اُو حُو نَه رَت. دِ اُو چِه كَنِي زِي هَنِي اُونِه دِي وَ وَ كَسُونِي كِه اُو چِه بِيِي نِ گُت: «اِي پِيَا هَم وَ اِيسَا نَا صَرِي بِي!» ^{٧٢} پَطْرَس اِي گِل هَم حَا شَا كِرِد، قِسْم حَرِد كِه «مِه اِي پِيَا نِه نِمِي شِنَا سِم.» ^{٧٣} كِرِي بَعْد، كَسُونِي كِه اُو چِه اِسَائِي نِي، جَلُو اُومان وَ وَ پَطْرَس گُتِن: «شَك نَارِي م كِه تُو هَم يَكِي دِ شَا گَر دِيَا اُونِي! دِ لَجَت دِيَا رَه جَلِيلِي هِي سِي!» ^{٧٤} دِ اُو مَوْ قِع پَطْرَس شِرُو ع وَ لَعَن كِرْدِنَه حُو ش كِرِد وَ قِسْم حَرِد، كِه: «اِي پِيَا نِه نِمِي شِنَا سِم!» هِه اُو مَوْ قِع كِلْ شِي ر حَن. ^{٧٥} اوسِه پَطْرَس حَرْفِيَا عِي سَا نِه وَ يَاي اُورِد كِه گُتِي: «وَرَز يَكِه كَلْ شِي ر بُحْنَه، سِه گِل مِي نِه حَا شَا مِي كِي!» پَس رَت وَ دَر، وَ تَلِي كِرِي وِس.

٢٧

خودگوشي يهودا

^١ هِه كِه صُوبِي، كِرِد سَرُون كَاهِنِيَا وَ گِيُونِه قَوْم جَمْع بِيِي ن، وَ يَك شُور كِرِدِن كِه عِي سَا نِه بَكُ شَن. ^٢ پَس اُونِه دَس بَسْتَه بُرِدِن وَ پِي لَاتُسِ وَ اَلِي تَحْوِيل دَن.
^٣ هِه كِه يهودا، تَسْلِيم كُنُنْدَه عِي سِي، دِي كِه عِي سَا نِه مَحْكُوم كِرْدَنَه، دِ كِرْدَه حُو ش پَشِي مُو بِي وَ سِي سِكِه نَفَرَه نِه وَ سَرُون كَاهِنِيَا وَ گِيُونِه قَوْم وَ رِ كِرْدِن وَ گُت:

٤ «مِه گُنه کِردِم و باعث بيم خينه بي گناهی رخته با.»
 اما ونو وش گيتن: «و ايمآ چي؟ خوت دوني!»^٥ اوسه يهودا سکه يا نه دِ معبدِ
 خدا وری زمی پرت کِرد و رت و در، و رت خوشه دار ز. ^٦ اما سرون کاهنیا سکه
 يا نه دِ ری زمی جم کِردن و گيتن: «جایز نی ایی سکه يا دِ خزونه معبد رخته با،
 سی یه پيله خينه.»^٧ بعد وایک شور کِردن، زمین کیزگرونه خَرین تا قورسونی
 سی غریویا بسازن. ^٨ سی یا آیکه او زمی هنی که هنیه و «زمین خی» معروف آ.
^٩ و ایی ترتیب پیشگویی ارمیای نبی و انجوم ریسس که گتی: «ونو او سی سکه
 نقرنه ورداشتن، که قیمتی بی که قری دِ قوم اسرائیل ری و نیان،^{١٠} و وای زمین
 کیزگریانه خریئن. چنو که خداوند و مه فرمایش کِردی.»

محاکمه دِ حضور پیلاتس

^{١١} عیسی دِ حضور والی اسا. والی دِ او پُرسی: «آیا تو پاتشاه یهودی؟» عیسی
 وش جئو ده: «تو خوت چنی گتی!»^{١٢} اما هه که سرون کاهنیا و گپونه قوم و
 عیسی اتهامیا جورواجوری وارد کِردن، عیسی هیچ جئوی نده. ^{١٣} پس پیلاتس
 دِ او پُرسی: «ای چیا زیادی که و ضد تو دارن شاهادت من، نیشنوئی؟»^{١٤} اما
 عیسی حتی و یه اتهام هم جئو نده، طوری که والی خیلی بلاجیش اوما.

حکم قتل عیسی

^{١٥} رسم والی و یه بی که دِ عید یه زندونی اینه که مردم می حاسن، آزاد بکه.
^{١٦} اوسه هه دِ او موقع، زندونی خیلی معروفی و نوم باراباس دِ حبس بی. ^{١٧} هه
 که مردم جمع بین، پیلاتس دِ او نو پُرسی: «می حایت کوم دِ ایی دوتانه سیٹ
 آزاد بکم، باراباس یا عیسی معروف و مسیح؟»^{١٨} سی یه چنی گت که دونس
 سرون قوم یهود دِ حسیدی عیسانه وش تسلیم کِردنه. ^{١٩} موقعی که پیلاتس و
 ری جایگاه داوری نیشی، زیش پغومی سی او کل کِرد، که: «تو کاری وای پی
 بی گنه ناشتو، سی یکه اِمرو سی خوتی که دِ بازه او دیمه خیلی عدو کشیم.»
^{٢٠} اما سرون کاهنیا و گپونه قوم، جمعیت وادار کِردن تا آزادی باراباس و مرگ
 عیسانه باهان. ^{٢١} پس هه که والی پُرسی: «کوم یک دِ ایی دو تانه سیٹ آزاد
 بکم؟» جمعیت گیتن: «باراباس.»^{٢٢} پیلاتس پُرسی: «پس وای عیسی معروف و
 مسیح چی بکم؟» گِردش گیتن: «و صلیبش ک!»^{٢٣} پیلاتس پُرسی: «سی چی؟
 مَر چه کار گنی کِردِه؟» اما ونو بِلن تیر می قازنن: «و صلیبش ک!»
^{٢٤} وختی پیلاتس دی که دِ بی خود آ و حتی ممکن آشورشی وریسه، آو حاس

و دَسِيا حُوشِه دِ بَرُورِ مَرِدِمِ شُشت و گُت: «مِه دِ خِينِه اِي پِيا بَرِي اِم. حُوتُو دُونِيت!»^{۲۵} مَرِدِمِ هَمِه دِ جُتُو گُتِن: «خِينِ اِي پِيا و مِلِه اِيما و بَجُونِه اِيما با!»^{۲۶} اوسِه پِلاَتُس، باراباسِه سِيشُ آزاد كِرِد و دِ عيسانِه شلاقِ دِنَن و وَ صَلِيبِ بَگَشَن.

عيسِي مَسْخَرِه مَوْنِه

^{۲۷} سَروازِيا پِلاَتُس، عيسانِه و حُوشِ كاخِ والِي بُرِدِن و تَمُومِه سَروازِيا و دُورِ او جمعِ بِيِين. ^{۲۸} اُونُو عيسانِه لُختِ كِرِدِن و يِه رِدا ارغوانِي و او پُوشِنَن ^{۲۹} تا جِي دِ خارِ بافِن و رِي سَرِشِ نِيان و تِيلائي و دَسِه راسِ او دَن، اوسِه دِ جلو عيسِي رُونِي مِي رَن و وا لُفُوزِ مِي گُتِن: «دُرُودِ و پاتشاهِ يهود!»^{۳۰} وِشِ تَفَكِه وِنِن، وا تِيلائي كه دِ دَسِشِ بِي رِي سَرِشِ مِي گُفَتِن. ^{۳۱} دِما يِكِه اُونِه مَسْخَرِه كِرِدِن، رِدا نِه دِ وِرِشِ گِنِن و جُومِه حُوشِه دِ وِرِشِ كِرِدِن. و اُونِه بُرِدِن و درِ تا مصلوبِشِ بَكِن.

عيسانِه مصلوبِ كِرِدِن

^{۳۲} هِه اوطور كه مِي رَتِن، و پِيايِي وِنُومِ شَمعونِ دِ مَرِدِمُونِ قَبِرِوانِ بَرخَرِدِن و اُونِه مَجبورِ كِرِدِن صَلِيبِ عيسانِه بَگَشِه. ^{۳۳} وَخْتِي و مَكَانِي و نُومِ جُلُجُتا، كه معنِي وَ جُمُجُمِه آ، رَسِيسِن، ^{۳۴} و عيسِي شَرُوقاطِي كِرِدِه و زَرْدُو دَن. عيسِي هِه كِه وِنِه چَشِي، ناحاسِ بَنُوشِه. ^{۳۵} دِما يِكِه عيسانِه و صَلِيبِ كَشِيِين، سِي قِسِ كِرِن جُومِياشِ، مِينِ حُوشُو پِشِكِ وِنِن ^{۳۶} و بعدِ سِي نِگبُونِي او، اوچِه نِشِيسِن. ^{۳۷} بالا سَرِ او رِي صَلِيبِ اِي اِتهامِ نِيسِنِن: «يِنَا آ عيسِي، پاتشاهِ يهودِيا.»

^{۳۸} دُورازِنِ هَمِ وا او و صَلِيبِ بِيِين، يِكِي دِ لا راسِ و او يِكِي دِ لا چِپِ عيسِي. ^{۳۹} هَرگَسِ دوچِه رَدِ مَوِي، سَرِشِ تَكُو مِي دِ، وا گَن و فاشِ ^{۴۰} مِي گُتِن: «اِي تُو كه مَعْبَدِنِه خِرُو مِي كِرِدِي و وِنِه دِ سِه روزِ دُوارِه بِنَا مِي كِرِدِي، حُوتِ نِجاتِ بِ، آرِ گَرِ خُدَايِي، دِ صَلِيبِ بِيَا و هارا!»^{۴۱} سَرُونِ كاهنِيا وَ معلَمِيا توراتِ وُ گِپُونِه قومِ هَمِ و او لُفُوزِ مِي وِنِن، مِي گُتِن: ^{۴۲} «باقِيِنِه نِجاتِ دِه، اَمَّا نِميَتُونِه حُوشِه نِجاتِ بِنَه! آرِ او پاتشاهِ اسرَائِيلِ آ، پَسِ پِليْتِ هِيسِه دِ صَلِيبِ بِيَايِه و هارا تا اِيما وِشِ اِيْمُو بِيَارِيم. ^{۴۳} او و خُدَا توكَلِ دازِه؛ پَسِ آرِ خُدَا دُوبِشِ دازِه، ايسِه خُدَا هِيسِه اُونِه نِجاتِ بِنَه، سِي يِه او گُت، ”مِه گَرِ خُدَا هِيسِم!“^{۴۴} او دُورازِنِ هَمِ كه وا عيسِي رِي صَلِيبِ بِيِين، و او تُوهِينِ مِي كِرِدِن.

مَرگِ عيسِي

٤٥ دِ ظَهْر تا ساعت سه بعدِ ظَهْر، تاریکی گرده او دیارِ دِ وَرگِرت. ٤٦ نَزیکه ساعت سه، عیسی وا دَنگِ بُلنِ حِنَا کِرد: «ایلی، ایلی، لَمَّا سَبَقْتَنی؟» یعنی «ای خدای مِه، ای خدای مِه، سی چي مِنه تَرک کِردی آ؟» ٤٧ قَری دِ کسونی که اوچه بیئن، هه که یِنه اِشْتَفْتِن، گِتن: «ایلیای نبی نه حِنَا می که.» ٤٨ یِکی دِ ونو جلدی دُوئس و اِسْفَنجی اُورِد، وَنه دِ شِرُو تَرشَسَه کِرد و وِ سَر چُوی نیا و تِه دَمه عیسی بُرد تا بُو حُورَه. ٤٩ اَمَّا باقی گِتن: «بیلیت، تا پِینیم آیا ایلیا و نجاتش میایه؟» ٥٠ عیسی یه گِل هنی وا دَنگِ بُلنِ قازن و روحِ خُوشه تسلیم کِرد.

٥١ هه دِ او دَم، پَرده محرابِ معبدِ خدا دِ بالا تا و هار دُو گت بی. زعی رِکس و سَنگیا شِکافْتَه بیین. ٥٢ فُوریا واز بی و تعداد زیادی دِ مقدسین خدا که مُردینی، زَنه بین. ٥٣ اُونو دِ فُوریا دِرُومان و دَر، و دِما زَنه بیینه عیسی، و شَهر مُقدَس اورشلیم رَتِن و خُوشُونه و عِدَه زیادی دِ مردمِ نِشو دَن. ٥٤ وَختی قَرْمُونده سَروازیا و ونونی که مامور نِگبانی دِ عیسی بیین، زعی لرزه و گِردِ ایی اِتفاقیانِه دیین، زَرْتِلاقِ بیین، گِتن: «دِ راسی که او کَرِ خدا بی.»

٥٥ قَری دِ زَنونی که عیسانِه خدمت می کِردن و دِ دُمِ عیسی دِ جلیل اوماینی هَم دِ اوچه حُضور داشتِن و دِ دیر سِیل می کِردن. ٥٦ دِ مین ونو مریم مَجْدَلِیَه و مریم دا یَعقوب و یوسف، و هَم دا کُریا زیدی بیین.

دِفن عیسی

٥٧ دِم ایوازه، پیا پیلداری و نُومه یوسف، دِ مَرْدِمُونِه رامه، که خُوش شاگردِ عیسی بی، ٥٨ و تِه پیلانُس رَت و جِنارَه عیسانِه حاس. پیلانُس دَسْتُور ده که جِنارَنه و او بَن. ٥٩ یوسف جِنارَنه وِر داش، دِ پارچه کُتونِ پاکِ پیچَن ٦٠ و دِ مَقْبَرَه تازَه ایی که سی خُوش دِ سَنگ تِراشتی، نیا و بَرِدِ گِی جِلو دِرِ مَقْبَرَه پَلَن و رَت. ٦١ مریم مَجْدَلِیَه و او یِکی مریم هَم دِ اوچه ریوری مَقْبَرَه نِشَسینی.

نِگبانی مَقْبَرَه

٦٢ روز بعد، که بعدِ «روز تَهیَه» بی، سَرُونِ کاهنیا و علمای فِرِقه فَرِیسی و تِه پیلانُس جَمع بیین، ٦٣ گِتن: «ای آقا! و یای داریم که او متقلب هه که زَنه بی، می گت، «بعدِ سه روز زَنه مَوْتَم.» ٦٤ پس دَسْتُور بِ تا مَقْبَرَه تا روز سِیم نِگبونی بَگن، وَرنه آر شاگردیاش بیان، جِنارَه نه بُووَرَن و وِ مردمِ بوئن که او دِ مُردیا زَنه بیه، که دِ ایی صورت، ایی فِرِیو اِخِر دِ فِرِیو اَوّل بَدِتر مَوْتَه.» ٦٥ پیلانُس وِش جُئو د: «شما خُوت سَروازیا نِگبو داریت. رُوئیت و هر طُور که صلاح دُونِیت،

دِ او مَحْفَاظَتِ بَكِيَتِ.»^{٦٦} پَس رَتِنِ وَ بَرِدِ مَقْبِرَه مَهْر وَ مَوْمِ كِرِدِنِ وَ نِگَبُونِيَايِ دِ اوجِه نِيَانِ تَا دِ مَقْبِرَه مَحْفَاظَتِ بَكِنِ.

٢٨

زَنَه بِيِنَه عِيَسِي

^١ بَعْدِ رُوْزِ شَبَّاتِ، دَمِ صُوْ اَوَلِيْنِ رُوْزِ هَفْتَه، مَرِيْمِ مَجْدَلِيَّه وَ اَوِيْكَي مَرِيْمِ وَ اِيْكَ سِي دِيِنَه مَقْبِرَه رَتِنِ. ^٢ يِگَلِي زَمِي لَرَزَه شَدِيْدِي اُومَا، سِي يِكَه يِكَي دِ فَرِيْشْتَه يَا خَدَاوَنْدِ دِ اَسْمُو وَ هَارِ اُومَا وَ وَالَا مَقْبِرَه رَتِ وَ بَرْدِنَه دِ جَلُوْ وَ وَ لَايِي پَلْنِ وَ رِي وَ نِيْشِس. ^٣ رِي اَو فَرِيْشْتَه چِي بَرَقِ اَسْمُو بَرِيْقَش مِيَوْمَا وَ جُوْمَشِ چِي بَرَفِ، اَسْپِي بِي. ^٤ نِگَبُونِيَا دِ تَرِسِ مِي رِيْكِسِنِ وَ چِي مُرْدَه وَ رِي زَمِي اَفْتَانِ! ^٥ اَوْسَه فَرِيْشْتَه وَ زَنُو گَت: «زَلْتُ نَرُوْئَه! دُونِمِ كَه دِ دَمِ عِيَسِي مَصْلُوْبِ مِي گَرْدِيْت. ^٦ اَو اِيْچِه نِي، سِي يِكَه هَه چِنُو كَه خُوْشِ گَتِي، زَنَه بِيَه! بِيَايْتِ وَ جَايِي نِه كَه اَو حُفْتِيْئِي، بِيْنِيْتِ، ^٧ وَ خِيْلِي زِي رُوْئِيْتِ وَ وَ شَاگَرْدِيَاشِ بُوْئِيْتِ كَه «اَو دِ مُرْدِيَا زَنَه بِيَه وَ وَرَزِ شِمَا وَ شَهْرِ جَلِيْلِ مِي رُوْ دِ اوجِه اَوْنَه مِيْنِيْتِ. «سِيْلِ بَكِيْتِ، مِه وَ شِمَا گَتِم!»

^٨ پَس رَنُوْ وَ تَرَسِ وَ شَايِي زِيَادِ، جَلْدِي دِ مَقْبِرَه رَائِي بِيِنِ وَ وَ تِه شَاگَرْدِيَا رَتِنِ تَا اِيِي اِتْفَاقِنَه وَ وَنُو خُوْرِ بَنِنِ. ^٩ يِگَلِي عِيَسِي وَ وَنُو رِيُوْرِي بِي وَ گَت: «سِلَامِ بَرِ شِمَا بَا!» زَنُو جَلُوْ اُومَانِ وَ رِي پَايَا اَو اَفْتَانِ، اَوْنَه پَرَسْتِيْشِ كِرِدِنِ. ^{١٠} اَوْسَه عِيَسِي وَ اَوْنُو گَت: «زَلْتُ نَرُوْئَه! رُوْئِيْتِ وَ وَ پَرَارُوْنِمِ بُوْئِيْتِ كَه وَ جَلِيْلِ رُوْئِنِ. دِ اوجِه مِيْنَه مِيْنِن.»

گَزَارِيْشِ نِگَبُونِيَا

^{١١} هَنِي زَنُو دِ مِيْنِ رَ بِيِنِ، كَه قَرِي دِ نِگَبُونِيَا وَ شَهْرِ رَتِنِ، تَمَوْمِ اَو چِيَايِي كَه اِتْفَاقِ اَفْتَايِي وَ سَرُوْنِ كَاهِنِيَا گَتِنِ. ^{١٢} سَرُوْنِ كَاهِنِيَا هَمِ دِمَا يِكَه وَ اِگَبُوْنَه قَوْمِ مَلَاَقَاتِ كِرِدِنِ وَ اَمَشُوْرَتِ وَنُو پِيْلِ زِيَادِي وَ سَرُوَاْزِيَا دَنِ ^{١٣} وَ گَتِن: «وَ مَرْدِمِ بُوْئِيْتِ، كَه «شَاگَرْدِيَا عِيَسِي شَبُوْنَه اُومَانِ وَ مَوْقِعِي كَه اِيْمَا دِ خَاُوْ بِيْتِيْمِ، جِنَاْرَه اَوْنَه دُوْزِيْنِ.» ^{١٤} اَرِ اِيِي خُوْرِ وَ گُوْشِ وَ اَلِي بَرَسَه، اِيْمَا خُوْمُوْ اَوْنَه قَانَعِ مِي كِيْمِ تَا سِي شِمَا مَشْكَلِي پِيْشِ نِيَا.» ^{١٥} نِگَبَانِيَا پِيْلِ نِه گِرْتِنِ وَ طَبَقِ چِيْكَه وَ شِ گَتِنِ، كِرِدِنِ. وَ اِيِي دَاَسْتَانِ هَنِي كَه هَنِي اَدِ مِيْنِ يَهُودِيَا شَايَا عِ آ.

مَامُوْرِيْتِ گَب

۱۶ اوسه او یازَه شاگرد و جلیل، وری گویی که عیسی وِش گُتی، رَتین. ۱۷ هه که
دوچه عیسانه دیین، او نه پرستش کِردن، اما قری دِش شک کِردن. ۱۸ اوسه
عیسی نزیک اوما و وِ وِنو گُت: «تَموم اقتدار دِ آسَمونو زِعی وِ مه دِته بیه.
۱۹ پس رُوییت و گرد قومیانه شاگرد مه بکیت و وِنونه وِ وِ نومه بوا و گر و
روح القدس تعمید بئیت ۲۰ و وِ اونو تعلیم بئیت که گرد چيائی نه که وِ شما
دستور دمه، وِجا بیارن، دونسوئیت، ایسه مه همیشه تا آخر ای دنیا وِ شما
هیسیم!»

